

FENNIA-RYHMÄ 2001

2001

SISÄLTÖ

	 FENNIA-RYHMÄN YHTIÖT	4
	AVAINLUVUT 2001	5
<hr/>		
FENNIA	TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS	6
	HALLINTO	9
	TILINPÄÄTÖS	11
	YRITYSANALYYSI	36
	HENKILÖSTÖ	37
<hr/>		
	TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS	40
HENKI-FENNIA	HALLINTO	42
	TILINPÄÄTÖS	43
	YRITYSANALYYSI	61
<hr/>		
	TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS	62
	HALLINTO	65
	TILINPÄÄTÖS	66
	YRITYSANALYYSI	100
ELÄKE-FENNIA	HENKILÖSTÖ	105
<hr/>		
	NEUVOTTELUKUNNAT	108
	PALVELUKONTTORIT	110

FENNIA – JATKUVUUDEN TURVAAJA

Ennakoinnilla ja vakuuttamisella on mahdollista turvata yrityksen lisäksi myös työntekijät ja heidän perheensä. Avainsanana on jatkuvuus – yritystoiminnan, työnteon ja elämän jatkuvuus. Sen varmistamisessa auttaa luotettava kumppani, joka huolehtii toiminnan kestävydestä ja yrityksen turvallisuudesta.

Jatkuvuuden turvaaminen on yksi keskeinen lähtökohta Fennia-ryhmän asiakaspalvelussa ja tuotekehittämissä. Ryhmän muodostavat vakuutusyhtiöt Fennia, Henki-Fennia ja Eläke-Fennia. Yhtiöt tarjoavat asiakkailleen laadukkaat ja kilpailukykyiset vahinkovakuutus-, eläke- ja henkivakuutuspalvelut.

Ryhmä perustettiin vuonna 1998. Ammattitaidon pohja on kuitenkin vankka, sillä vakuuttamisen ja Fennia-nimen juuret ulottuvat aina 1800-luvun puolelle.

Fennia-ryhmän tarjonnasta löytyvät monipuoliset riskienhallinta- ja vakuutuspalvelut yrityksille, niiden työntekijöille, yrittäjille ja kotitalouksille sekä joustavat rahoitusratkaisut yritysten ja yrittäjien tarpeisiin.

KUMPPANINA ASIAKKAAN ARKIPÄIVÄSSÄ

Fennia-yhtiöitä hallinnoidaan keskinäisyyden periaatteella. Ylintä päätösvaltaa käyttävät yhtiökokosten kautta asiakkaat. Hallintoelimiin kuuluu suuri joukko muun muassa yrittäjiä ja yritysten edustajia, jotka täten ovat tekemässä keskeisiä päätöksiä ja vaikuttamassa vakuutuspalveluiden kehittämiseen.

Fennia tarjoaa asiakkailleen kokonaisvaltaisen toimintamallin ja asiakkaiden tarpeiden mukaan räätälöidyt palvelut. Vakuutuskorvaukset ja eläkkeet turvaavat uuden alun ja toimeentulon vahingon tai sairauden sattuessa. Turvallisuusjohtaminen varmistaa työturvallisuuden oman yrityksen ohella alihankintaketjuissa ja työkyvyn ylläpito auttaa säilyttämään työkyvyn. Sijoitusvakuutukset puolestaan tarjoavat tuottavat rahastoyhdistelmät asiakkaan varojen kartuttamiseen.

Kari Elo, Fennian toimitusjohtaja

Hannu Ketola, Henki-Fennian toimitusjohtaja

Lasse Heiniö, Eläke-Fennian toimitusjohtaja

LÄHELLÄ ASIAKASTA

Fennian palveluja tarjoavat ryhmän runsaat 60 konttoria eri puolilla maata. Henkilökohtaista puhelinpalvelua kaikissa vakuutusasioissa antaa Fennia-palvelu, jonka asiakasystävällinen palveluaika on maanantaista perjantaihin kello 8 – 20. Joustava ja nopea vaihtoehto vakuutusten ottamiseen ja hoitamiseen on Fennia-ryhmän Internet-sivusto osoitteessa www.fennia.fi

Joulukuussa 2001 Fennia-ryhmän yhtiöt solmivat yhteistyösopimukset Osuuspankkiryhmän ja Lähivakuutus-ryhmän kanssa, mikä varmistaa Fennia-ryhmän vakuutuspalveluiden entistä laajemman saatavuuden. Sopimusten myötä Eläke-Fennian työeläkevakuutuspalvelua tarjoavat myös Lähivakuutus-ryhmän ja Osuuspankkiryhmän palvelupisteet ja Henki-Fennian tuotteita myyvät myös Lähivakuutus-ryhmän palvelupisteet. Fennia ja Lähivakuutusryhmä tarjoavat vahinkovakuutuksia Osuuspankkien Kultaturva-tuotteina. Fennian vakuutuksia on saatavilla myös Osuuspankkiryhmän verkkopalveluista.

FENNIA-RYHMÄN YHTIÖT

FENNIA

RISKIEN HALLINNAN
ASiantuntija

Fennia on keskinäinen, asiakkaiden omistama vahinkovakuutusyhtiö, jolla on runsaan 70 vuoden kokemus yritysten ja kotitalouksien riskienhallinnasta ja vakuuttamisesta.

Hallintoelinten jäseninä asiakkaat osallistuvat yhtiön tuotteiden ja palvelujen kehittämiseen.

Fennia on pitkään ollut edelläkävijänä yritysten riskienhallinnan kehittämisessä. Jokaiselle asiak-

kaalle on tarjolla mittojen mukainen ja kustannustehokas vakuutusratkaisu, jolla riskit katetaan mahdollisimman hyvin. Yhtiö on edelläkävijä myös uusien jakelukanavien käyttöönotossa. Fennia on sitoutunut tiukasti työturvallisuuteen ja turvallisuusjohtamiseen sekä niiden edistämiseen etenkin pk-yrityksissä.

Fennian katsaus vuoteen 2001 alkaa sivulta 6.

HENKI-FENNIA

HENKILÖVAKUUTTAMISEN JA
VARALLISUUDEN HOIDON
ASiantuntija

Henki-Fennian omistavat keskinäiset yhtiöt Fennia 60 prosentin osuudella ja Eläke-Fennia 40 prosentin osuudella. Henki-Fennia kuuluu Fennian konserniin. Yhtiön omistuspohja merkitsee sitä, että myös tätä osakeyhtiötä hallitaan keskinäisyyden periaatteella.

Henki-Fennian vakuutustuotteet täydentävät sen omistajayhtiöiden vakuutustarjontaa monipuolisesti.

Yhtiön erikoisalana ovat vapaaehtoiset henki-, eläke- ja sijoitusvakuutukset. Henki-Fennia toimii pienellä omalla organisaatiolla, mikä mahdollistaa kiinteiden kustannusten pitämisen alhaisina ja toiminnan joustavan muuttumisen asiakkaiden tarpeiden mukaan.

Henki-Fennian katsaus vuoteen 2001 alkaa sivulta 40.

ELÄKE-FENNIA

TYÖELÄKEVAKUUTTAMISEN
ASiantuntija

Eläke-Fennia on keskinäinen, asiakkaidensa omistama yhtiö, jonka päätehtävä on huolehtia työntekijöiden ja yrittäjien työeläketurvasta ja luoda näin turvallisuutta eläke-aikaan.

Yhtiö hoitaa asiantuntevasti ja luotettavasti työntekijöiden TEL- ja

yrittäjien YEL-vakuutukset ja niihin pohjautuvat eläkkeet. Se tarjoaa asiakasyrityksilleen myös joustavat rahoitusratkaisut ja verkkopalvelut sekä avaimia asiakasyritysten työhyvinvoinnin tukemiseen.

Eläke-Fennian katsaus vuoteen 2001 alkaa sivulta 62.

AVAINLUVUT

FENNIA

	2001	2000
Maksutulo, ensivakuutus	227 milj. €	219 milj. €
Liikevaihto	327 milj. €	418 milj. €
Liikevoitto	13 milj. €	85 milj. €
% liikevaihdosta	3,9 %	20,3 %
Vastuunkantokyky	134 %	153 %
Taseen loppusumma	792 milj. €	787 milj. €

HENKI-FENNIA

Maksutulo	71 milj. €	80 milj. €
Liikevaihto	116 milj. €	144 milj. €
Liikevoitto	-14 milj. €	18 milj. €
% liikevaihdosta	-11,8 %	12,2 %
Vakavaraisuusaste	14 %	25 %
Taseen loppusumma	425 milj. €	382 milj. €

ELÄKE-FENNIA

Maksutulo	612,8 milj. €	539,8 milj. €
Maksetut eläkkeet	481,6 milj. €	448,3 milj. €
Taseen loppusumma	3 708,4 milj. €	3 419,1 milj. €
Toimintapääoma	550,2 milj. €	713,4 milj. €
- suhde vakavaraisuusrajaan	2,1	2,7
Vakuutettuja	131 640 henkilöä	126 350 henkilöä
Eläkkeensaajia	68 300 henkilöä	66 620 henkilöä

KARI ELO

TOIMITUSJOHTAJA

FENNIA

Fennian perusliiketoiminta, vakuuttaminen, sujui vuonna 2001 asetettujen tavoitteiden mukaisesti, osittain tavoitteita paremminkin. Katsausvuotta voidaan pitää tältä osin hyvänä. Vakavaraisuus säilyi turvaavalla tasolla ja yhdistetty kulusuhde parani tavoitetasomme paremmalle puolelle ollen 102,7 prosenttia. Perusliiketoiminta on hyvässä kunnossa, paremmassa kuin useimmilla kilpailijoillamme.

Taloudellisen kehityksen epävarmuus ja pääomamarkkinoiden epävakaisuus sekä tähän tilanteeseen ehkä liiankin riskipainotteinen sijoitusallokaatio vaikutti alentavasti sijoitustoiminnan tuottoihin. Yhtiön liikevaihto ja liikevoitto laskivat edellisestä vuodesta, jolloin ne olivat olleet korkealla erityisesti myyntivoitoista johtuen.

Kuluneen vuoden aikana aloitetut yhteistyöneuvottelut Osuuspankkiryhmän ja Lähivakuutus-ryhmän kanssa

saatettiin päätökseen ja myyntiyhteistyösopimukset allekirjoitettiin joulukuussa.

YRITTÄJÄIN FENNIASTA TULI FENNIA

Yrittäjien Fennian yhtiökokous teki toukokuussa yhtiöjärjestykseen muutoksia, joiden mukaan muun muassa yhtiön nimi muutettiin Keskinäinen yhtiö Yrittäjäin vakuutus Fenniasta Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fenniaksi. Yhtiön käyttönimeksi tuli Fennia. Yrittäjäin Fennia jäi yhtiön aputoiminimeksi.

Nimenmuutoksella haluttiin parantaa Fennia-ryhmän tunnettuutta, selkeyttää yrityskuvaa ja luoda paremmat edellytykset menestyä perinteisesti vahvan asiakaskuntamme yrittäjien ja pk-yritysten lisäksi myös kotitalouksien vakuuttajana. Hallinto-neuvoston päätöksen mukaisesti pk-sektori säilyy edelleen keskeisenä kohderyhmänämme. Uuden Fennia-

brandin luomiselle on nyt paremmat edellytykset.

Vaikka Fennia-ryhmä onkin vakuutusryhmänä nuori, sen juuret ulottuvat aina 120 vuoden taakse. Silloin perustettiin Palovakuutusosakeyhtiö Fennia, josta nimmemme on peräisin. Nykyinen Fennia täyttää vuonna 2003 75 vuotta.

YHTEISTYÖKUMPPANIT LÖYTYIVÄT

Joulukuussa allekirjoitettiin myyntiyhteistyösopimukset Osuuspankki-ryhmän ja Lähivakuutus-ryhmän sekä Fennia-ryhmän yhtiöiden välillä. Sopimusten myötä jakelukanavamme laajenevat merkittävästi. Ylimenokauden jälkeen vakuutusiamme on tarjolla noin 1000:ssa toimipisteessä. Näin on luotu lisää mahdollisuuksia Fennia-ryhmän yhtiöiden liikevaihdon kasvattamiselle.

Alkava yhteistyö rikastuttaa kaikkien osapuolten palveluja. On syytä kuitenkin korostaa, että yhteistyössä ei ole kyse vakuutuksen ja pankki-toiminnan sulautumisesta toisiinsa. Vakuutusyhtiöt pysyvät vakuutusyhtiöinä ja pankit pankkeina. Mitään finanssitavarataloa ei ole tarkoitus rakentaa.

Yhtiömme osalta myyntiyhteistyö tulee käsittämään sekä kotitalouksien että yritysten vahinkovakuutukset. Fennian tuotteita tulee olemaan tarjolla myös Osuuspankkiryhmän verkkopalveluissa.

ASIAKASTYYTYVÄISYYS ON SÄILYNYT HYVÄNÄ

Asiakastyytyväisyys, asiakkailta saatu palaute ja niiden pohjalta tehdyt

ratkaisut ovat toimintamme kehittämisen avainasioita. Asiakastyytyväisyys on Fennia-ryhmässä hyvällä tasolla. Aidon kilpailuedun saavuttamiseksi on kuitenkin tehtävä vielä kovasti työtä. Siksi asiakastyytyväisyyttä seurataan tarkoin ja pyritään jatkuvasti sitä parantamaan.

Fennian kentän yhteyshenkilöiden toiminta heidän hoitaessaan yritysten vakuutusasioita on edelleen kilpailijoitamme laadukkaampaa. Yhteyshenkilömme ovat tutkimusten mukaan pitäneet myös kilpailijoitamme paremmin yhteyttä asiakkaisiin.

Fennia-ryhmän yhtiöiden tunnettuus on kokonaisuutena pysynyt ennallaan. Myönteistä on kuitenkin se, että Fennia on noussut vahinkovakuutusyhtiöiden joukossa kolmanneksi tunnetuimmaksi.

Koko toimialan haasteena on asiakasyhteydenpidon lisääminen. Henkilökohtaista palvelua arvostetaan edelleen, vaikka uusi informaatioteknologia ja uudet palvelukanavat mahdollistavatkin vakuutusasioiden hoidon myös omatoimisesti.

TURVALLISUUS OSAKSI KESTÄVÄN KEHITYKSEN OHJELMAA

Syyskuun 11. päivän terroriteot jäävät mieleemme maailman järkyttävimpinä tapahtumina. Katastrofi oli maailman suurin työtaturma ja myös kallein ihmisen aiheuttama onnettomuus. Se tulee vaikuttamaan vakuutusmaailmaan pysyvästi.

Katastrofin seurauksena jälleenvakuutus-sopimusten teko vakuutusyhtiöiden välillä vaikeutui ja niin sanottu ”terrorismipykälä” otettiin vakuutus-

ehtoihin. Yhtiömme onnistui hyvin jälleenvakuutuksensa järjestämisessä ja asiakkaidemme vakuutusturva on edelleen hyvässä kunnossa.

Fennia on ollut aktiivisesti kehittämässä turvallisuusjohtamista yhteistyössä muun muassa Suomen Yrittäjien sekä viranomaisten ja oppilaitosten kanssa. Ihmisten ja yritysten turvallisuustarpeet lisääntyvät ja turvallisuuden markkinat kasvavat. Riskien hallintaan liittyvällä ammattitaitoisella palvelulla on lisääntyvää kysyntää.

Kuluneena vuonna yhtiömme antoi ympäristöministeriölle ja sitä kautta koko EU:n kestävän kehityksen ohjelmalle tulevaisuussitoumuksen ”Turvallisuuskulttuurin kehittämisestä yrityksissä ja yritysverkoissa”. Siinä yhtiömme lupaa vaikuttaa yhdessä sidosryhmien kanssa siihen, että pk-yritysten on helpompi toimia kestävän kehityksen kumppaneina ja pyrkiä muun muassa työturvallisuudessa kohti maailman kärkeä. Turvallisuus on myös laatua niin myytävissä palveluissa kuin tuotteissakin.

TULEVAISUUDEN ODOTUKSET KORKEALLA

Fennian perusliiketoiminta, vakuuttaminen, sujuu hyvin. Vakavaraisuus on kunnossa ja toiminnan tehokkuutta kuvaava yhdistetty kulusuhde on hyvällä tasolla. Sijoitustoiminnan osalta olemme varautuneet entistä paremmin pääomamarkkinoiden asetamiin haasteisiin.

Osaaminen ja ammattitaito ovat korkealla. Panostamme edelleen henkilökohtaiseen palveluun, jota hyvin kehittyneet järjestelmät tukevat. Uusi teknologia tuo nyt myös yksityishen-

kilöille helppouden hoitaa vakuutusasioitaan Internetin välityksellä. Tämä lisääntyy ja yleistyy nyt alkaneen pankkiyhteistyön myötä.

Korvaustoiminta on asiakkaan näkökulmasta palvelumme ydin. Omalta osaltamme olemme kiinnittäneet edelleen huomiota korvaustoimintamme nopeuteen ja laatuun. Hyvä asiakaspalvelu pitää sisällään myös asialliset perustelut korvaustapauksissa.

Tulevaisuuden odotukset ovat yhtiömme osalta korkealla. Perusta

on hyvässä kunnossa ja markkinointikanavamme laajentuvat yhteistyösopimusten kautta merkittävästi. Fennia on keskeinen osa suomalaista vakuutusryhmää. Meillä on haastajan asema ja asenne muuttuvilla vakuutusmarkkinoilla.

Tehtävänäimme on huolehtia asiakkaidemme turvallisuudesta ja taloudellisen toiminnan jatkuvuudesta. Jo tässä vaiheessa haluan toivottaa parhainta menestystä hallintoneuvoston nimittämälle seuraajalleni Hannu Ketolalle, joka aloittaa Fen-

nian toimitusjohtajana vuoden 2003 alussa.

Kiitän asiakkaitamme ja yhteistyökumppaneitamme luottamuksesta ja toivotan Teille menestystä omassa toiminnassanne. Kiitän myös Fennian osaavaa henkilökuntaa hyvin tehdystä työstä.

Kari Elo

FENNIAN HALLINTO

■ HALLINTONEUVOSTON JÄSENET

Eino Rajamäki

yrittäjäneuvos
Seinäjoen Varaosakeskus Oy
Seinäjoki
puheenjohtaja

Taisto Lehti

hallituksen puheenjohtaja
Oy Odensö Ab
Helsinki
varapuheenjohtaja

Markku Koskenniemi

yrittäjäneuvos
Tammerneon Oy
Tampere
varapuheenjohtaja

Mikael Ahlbäck

toimitusjohtaja
Rani-Plast Oy
Teerijärvi

Kaarina Aho

toimitusjohtaja
Liikenneyhtiö Olavi Aho Oy
Tornio

Seppo Aho

rakennusneuvos
SA-Holding Oy
Rovaniemi

Antti Airisto

toimitusjohtaja
Soscandia Oy
Espoo

Juhani Enkovaara

toimitusjohtaja
Eho Oy
Helsinki

Henry Fagerström

toimitusjohtaja
Oy Schenker East Ab
Helsinki

Jarmo Halonen

toimitusjohtaja
Elecster Oyj
Toijala

Björn Hartman

toimitusjohtaja
Oy C.J. Hartman Ab
Vaasa

Paula Jääskeläinen

hallituksen puheenjohtaja
Puijon Kiinteistöhuolto Oy
Kuopio

Hannu Kekäläinen

toimitusjohtaja
MDC Resurssit Oy
Espoo

Hannu Kempfi

hallituksen puheenjohtaja
Kempower Oy
Lahti

Björn Kolster

hallituksen puheenjohtaja
Oy Kolster ab
Helsinki

Tarmo Korpela

varatoimitusjohtaja
Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto
Helsinki

Heikki Kääriäinen

toimitusjohtaja
Linja-autoliitto ry
Helsinki

Yrjö Laakkonen

toimitusjohtaja
Oy Veljekset Laakkonen
Joensuu

Muisto Laine

toimitusjohtaja
Oy Lai-Mu Ab
Rauma

Matti Lepistö

toimitusjohtaja
Viipurin Leipä Oy
Helsinki

Jorma Lillbacka

toimitusjohtaja
Lillbacka Oy
Kauhava

Markus Lindblom

hallituksen varapuheenjohtaja
RTV-Yhtymä Oy
Riihimäki

Hannu Löytönen

teollisuusneuvos
toimitusjohtaja
Betsset Oy
Kyyjärvi

Leena Martiskainen

toimitusjohtaja
Eilakaisla Oy Toimialapalvelu
Helsinki

Pekka Niemi

toimitusjohtaja
Kuntoutusyhtymä-Rehab Group Oy
Turku

Ipo Ojala

toimitusjohtaja
Valkeakosken Liikenne Oy
Valkeakoski

Martti Paunu

toimitusjohtaja
Väinö Paunu Oy
Tampere

Helena Piispa

toimitusjohtaja
Oy Scantarp Ab
Kuopio

Juhani Pohjanväre

toimitusjohtaja
Lohjan Nosturipalvelu Oy
Lohja

Esko Rapala

johtaja
Oy Rapala Group Ltd
Vääksy

Hannu Riihelä

toimitusjohtaja
Eiri Oy
Lahti

Meliina Ruokonen

hallituksen puheenjohtaja
Aarikka Oy
Helsinki

Ali U. Saadetdin

hallituksen puheenjohtaja
Solteq Oyj
Tampere

Seppo Saajos

toimitusjohtaja
Saajos yhtiöt
Lohja

Juhani Saario

toimitusjohtaja
Lahden Autokori Oy
Lahti

Pertti J. Siikarla

toimitusjohtaja
Yrittäjien Oikeussuoja Oy
Helsinki

Jarmo Soininen

toimitusjohtaja
Asoma Oy
Helsinki

Kaj Ström

toimitusjohtaja
Oy Motoral Ab
Helsinki

Hannu Teiskonen

toimitusjohtaja
HT Lasertekniikka Oy
Keuruu

Jukka Tikka

toimitusjohtaja
Länsi-Savo Oy
Mikkeli

Markus Tötterman

toimitusjohtaja
Oy Arwidson Ab
Espoo

FENNIAN HALLINTO

Jaakko Valkamo
toimitusjohtaja
Oy Primula Ab
Helsinki

Lennart Varjo
toimitusjohtaja
Hella Lighting Finland Oy
Salo

Reijo Vauhkonen
teollisuusneuvos
Tulikivi-yhtiöt
Juuka

Arvo Viinonen
hallituksen puheenjohtaja
Kojaltek-yhtiöt
Oulu

Jens Österberg
toimitusjohtaja
Oy Petsmo Products Ab
Vaasa

■ TILINTARKASTAJAT

Kalervo Virtanen
professori, KHT
Helsinki

Risto Järvinen
kanslianeuvos, KHT
Helsinki

Markku Koskela
professori, KHT
Helsinki
varatilintarkastaja

Per-Olof Johansson
kauppat.maist., KHT
Helsinki
varatilintarkastaja

■ HALLITUS

Eero Lehti
kauppaneuvos, hallituksen puheenjohtaja
Taloustutkimus Oy
Helsinki
puheenjohtaja

Jalo Paananen
hallituksen puheenjohtaja
Eimo Oyj
Lahti
varapuheenjohtaja

Ernst Gylfe
toimitusjohtaja
Helsingin Villakehräämö Oy
Helsinki

Jussi Järventaus
toimitusjohtaja
Suomen Yrittäjät ry
Helsinki

Lasse Koski
toimitusjohtaja
Laihian Mallas Oy
Laihia

Erkki Moisander
hallituksen jäsen
VPG Finland Oy
Kuopio

Esko Penttilä
liikenneneuvos
Matkapojat Oy
Vammala

Antti Vaahto
toimitusjohtaja
Vaahto Group PLC Oyj
Hollola

Kari Elo
toimitusjohtaja
Fennia
Helsinki

Markku Alava
varatoimitusjohtaja
Fennia
Helsinki
varajäsen

Hannu Ketola
Henki-Fennian toimitusjohtaja
Fennian varatoimitusjohtaja
Helsinki
varajäsen

Lasse Heiniö
Eläke-Fennian toimitusjohtaja
Helsinki
varajäsen

Heimo Äikäs
Fennian johtava lakimies
Helsinki
hallituksen sihteeri

■ JOHTAJAT

Kari Elo
toimitusjohtaja

Hannu Ketola
varatoimitusjohtaja,
vakuustointiminta

Markku Alava
varatoimitusjohtaja,
uudet liiketoiminta-alueet

Eero Eriksson
sijoitusjohtaja

Matti Heikkinen
kentän johtaja

Sirkku Ikäheimo
markkinointijohtaja

Kai Järvikare
talousjohtaja

Jussi Kauma
tuotantojohtaja

Christer Klärlich
henkilöstöjohtaja

Risto Heimo,
aktuaari, SHV

■ LÄÄKÄRIT

Vesa Vaaranen
lääketieteen ja kirurgian
tohtori, ylilääkäri

Pekka Paavolainen
lääketieteen ja kirurgian
tohtori, dosentti

Timo Yrjönen
lääketieteen ja kirurgian
tohtori

Esko Matikainen
lääketieteen ja kirurgian
tohtori, dosentti

Heikki Österman
lääketieteen lisensiaatti

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS 2001

Keskinäisen Vakuutusyhtiö Fennian 73. toimintavuoden vakuutustoiminnan tulos parani edellisvuodesta merkittävästi ja oli hyvä. Sijoitustoiminnan tulos laski edellisvuodesta huomattavasti ja oli epätydyttävä. Yhtiön vakavaraisuus pysyi kuitenkin varsin turvaavalla tasolla.

VAKUUTUSTOIMINTA

Vahinkovakuutuksen vakuutusmaksutulo oli 229 miljoonaa euroa (222 Milj. €), josta ensivakuutuksen osuus oli 227 miljoonaa euroa (219 Milj. €). Yhtiön markkinaosuus oli alan ennakkotietojen mukaan 9,0 prosenttia (9,3 %). Ensivakuutusmaksutulon kasvu jäi 3,3 prosenttiin alan ennakkotietojen mukaisen keskimääräisen kasvun ollessa 6,7 prosenttia. Yhtiön luottotappiot pysyivät erittäin alhaisella tasolla ja olivat 1,9 miljoonaa euroa (1,9 Milj. €). Fennian vahinkosuhde parani 83 prosenttiin (97 %).

Lakisääteisen tapaturmavakuutuksen maksutulo nousi 6 prosenttia 60 miljoonaan euroon. Lajin maksutulon kasvu aiheutui lähinnä työllisyyden kohenemisesta ja asiakasyritysten palkkasummien kasvusta. Kannattavuus oli hyvä ja vahinkosuhde oli 88 prosenttia (104 %). Muun tapaturmavakuutuksen maksutulo kasvoi prosentuaalisesti saman verran 5,7 miljoonaan euroon, mutta vahinkosuhde jäi 93 prosentin tasolle.

Liikennevakuutuksen (moottoriajoneuvovastuu) maksutulo kasvoi noin 1 prosentin 49 miljoonaan euroon. Lajin kannattavuus parani huomattavasti. Vahinkosuhde on nyt hyvällä tasolla, 85 prosenttia (134 %). Ennakkotietojen mukaan alan kes-

kimääräinen kasvu oli noin 5 prosentin luokkaa. Liikennevakuutuksen edellisen vuoden luvut eivät ole täysin vertailukelpoiset kertaluontoisten erien vuoksi. Autovakuutuksen (maa-ajoneuvot) maksutulo pysyi käytännössä ennallaan 38 miljoonassa eurossa. Alan keskimääräinen kasvu oli noin 4 prosenttia. Lajin kannattavuus säilyi edellisen vuoden tasolla vahinkosuhteen ollessa 73 prosenttia.

Yritysten palo- ja muu omaisuusvakuutusten maksutulo oli 25 miljoonaa euroa. Vakuutusryhmän kannattavuus heikkeni hieman suurvahinkojen määrän ylittäessä selvästi pitkän ajan keskiarvon. Kotitalousvakuutusten maksutulo oli 23 miljoonaa euroa (22 Milj. €). Lajin vahinkosuhde heikkeni lukuisten tavallista suurempien vahinkojen johdosta.

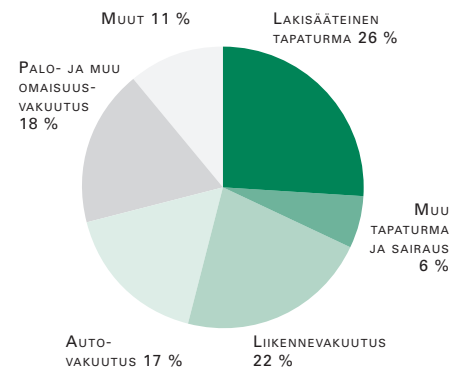
Kokonaisliikekulut kasvoivat maltillisesti noin 3 prosenttia 57 miljoonaan euroon (55 Milj. €). Tuloslaskelman mukaiset liikekulut olivat 43 miljoonaa euroa (42 Milj. €). Liikekulusuhde parani 19,8 prosenttiin (20,2 %). Asiakkaiden omistamana yhtiönä Fennian tavoitteena on jatkossakin pitää liikekulut alhaisella tasolla suhteessa markkinoiden muihin toimijoihin.

Koko vahinkovakuutuksen yhdistetty kulusuhde oli 103 prosenttia (118 %). Edellisen vuoden luvun vertailukelpoisuutta rajoittavat siihen kohdistuneet kertaluontoiset erät.

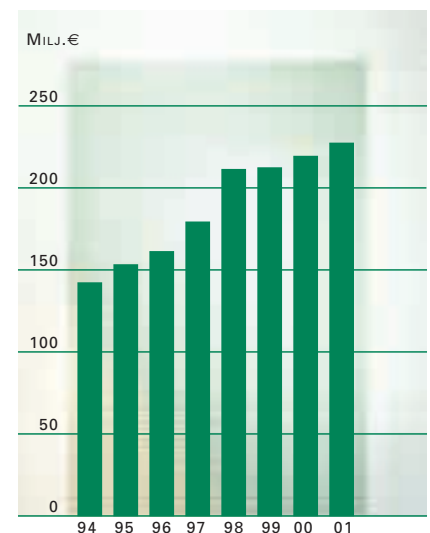
SIJOITUSTOIMINTA

Sijoitustoiminnan kirjanpidollinen nettotulos oli 19 miljoonaa euroa (122 Milj. €). Nettotulos laski erityisesti osakemarkkinoiden epäsuotuisan kehityksen johdosta.

MAKSUTULON JAKAUMA LAJEITTAIN 2001

FENNIAN MAKSUTULON KEHITYS 1994 - 2001

Korkotuottoja kertyi nettomääräisesti 23 miljoonaa euroa (23 Milj. €) ja tuotot kiinteistösijoituksista olivat nettomääräisesti 4,0 miljoonaa euroa (3,5 Milj. €). Osinkotuotot normalisoituivat 7 miljoonaan euroon (14 Milj. €).

Myyntivoittojen määrä laski 37 miljoonaan euroon (131 Milj. €) ja myyntitappioiden määrä kasvoi 33 miljoonaan euroon (30 Milj. €). Arvonlennuksia tehtiin yhteensä 7 miljoonaa euroa (19 Milj. €), joista osakkeisiin ja rahasto-osuuksiin kohdistui 7 miljoonaa euroa (19 Milj. €).

Yhtiö siirsi edelleen vuoden aikana sijoitustensa painopistettä osakkeista rahoitusmarkkinavälineisiin. Sijoitusten käypä arvo 31.12.2001 oli 0,74 miljardia euroa (0,76 mrd. €). Sijoitusten käypien arvojen ja kirjanpitoarvojen välinen arvostusero laski 34 miljoonaan euroon (71 Milj. €).

Sitoumukset pääomarahastoihin kokonaisuudessaan olivat tilinpäätöshetkellä 50 miljoonaa euroa. Näistä on maksettu 24 miljoonaa euroa. Uusia sijoitussitoumuksia pääomarahastoihin ei vuoden aikana tehty.

TILIKAUDEN TULOS JA VAKAVARAISSUUS

Yhtiön liikevoitto oli 13 miljoonaa euroa (85 Milj. €). Tilikauden tulos oli -7 miljoonaa euroa (61 Milj. €).

Tasoituspääoma kasvoi 20 miljoonalla eurolla 136 miljoonaan euroon. Käyvin arvoin laskettu toimintapääoma oli 156 miljoonaa euroa (203 Milj. €). Yhteenlaskettu vakavaraisuuspääoma oli 292 miljoonaa euroa (319 Milj. €). Yhtiön vakavarai-

suutta kuvaava vastuunkantokyky oli 134 prosenttia (153 %), mitä voidaan pitää varsin turvaavana.

HALLINTOELIMET JA HENKILÖSTÖ

Kertomusvuonna Fennian hallitukseen kuuluivat kauppaneuvos Eero Lehti (puheenjohtaja), hallituksen puheenjohtaja Jalo Paananen (varapuheenjohtaja), toimitusjohtaja Ernst Gylfe, toimitusjohtaja Jussi Järventaus, toimitusjohtaja Lasse Koski, toimitusjohtaja Erkki Moisander, liikenneneuvos Esko Penttilä, toimitusjohtaja Antti Vaahto sekä Fennian toimitusjohtaja Kari Elo.

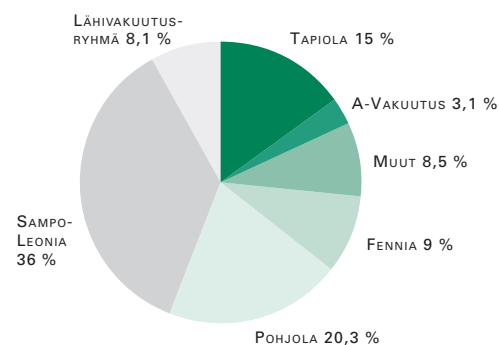
Yhtiön hallitusevoston jäsenyydestä erosivat toimitusjohtaja Håkan Anttila, konsuli Timo Fredrikson, toimitusjohtaja Risto Kausto, toimitusjohtaja Pekka Rissanen ja toimitusjohtaja Kari Sinkko. Hallitusevoston uusiksi jäseniksi valittiin yhtiökokouksessa 30.5.2001 hallituksen puheenjohtaja Björn Kolster, teollisuusneuvos Hannu Löytönen, hallituksen puheenjohtaja Meliina Ruokonen ja toimitusjohtaja Jens Österberg. Hallitus esittää kiitoksen eroaville luottamushenkilöille.

Yhtiön palveluksessa oli vuonna 2001 keskimäärin 808 henkilöä (803). Hallitus kiittää yhtiön henkilöstöä merkittävästä työstä yhtiön ja sen vakuutusseurojen hyväksi.

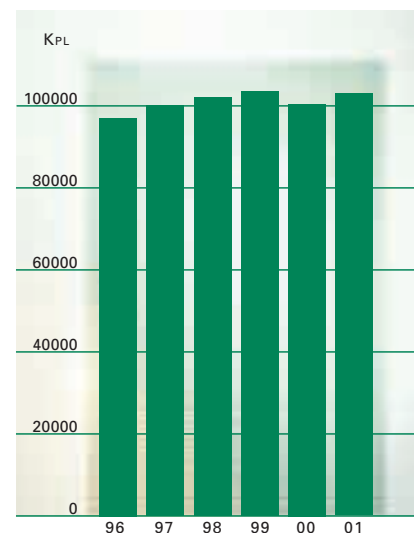
EUROON SIIRTYMINEN

Euroon siirtymisvalmistelut toteutettiin vuonna 1998 hyväksytyyn siirtymäsuunnitelman mukaisesti. Pääosa yhtiön toiminnoista siirtyi euroon vuoden 2002 alussa. Arvopaperitoiminnassa siirryttiin euroon jo aiem-

VAHINKOVAKUUTUKSEN MARKKINAOSUUDET 2001, KOTIMAINEN ENSIVAKUUTUS

VAHIKOIDEN MÄÄRÄN KEHITYS 1996 - 2001

min. Tietojärjestelmien euromuutosten toteutus, testaus ja käyttöönotto tapahtuivat vuonna 2001. Euroon siirtymisen kokonaiskustannukset olivat noin 1,7 miljoonaa euroa.

YHTIÖJÄRJESTYKSEN MUUTOS

Yhtiön toiminimi muutettiin Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fenniaksi. Yrittäjainvakuutus-Fennia on nyt yhtiön aputoiminimi. Aputoiminimellä yhtiö harjoittaa yrittäjiin ja ammatinharjoittajiin kohdistuvaa vakuutusliikettä. Yhtiöjärjestykseen tehtiin euroon siirtymiseen edellyttämät muutokset. Yhtiöjärjestyksestä poistettiin voitonjakorajoite, joka rajoitti takuupääomalle koron maksamisen tilanteeseen, jossa yhtiön omat rahastot ylittivät vakuutusyhtiölain 11 luvun 1 §:ssä säädettyä toimintapääoman kaksinkertaisen vähimmäismäärän. Yhtiöjärjestyksen muutokset merkittiin kaupparekisteriin 4.12.2001.

OSUUSPANKKIRYHMÄN, FENNIA-RYHMÄN JA LÄHIVAKUUTUS-RYHMÄN MYYNTIYHTEISTYÖ-SOPIMUKSET

Osuuspankkiryhmä, Fennia-ryhmä ja Lähivakuutus-ryhmä allekirjoittivat myyntiyhteistyö-sopimukset 14.12.2001. Myyntiyhteistyösopimusten myötä Osuuspankkiryhmässä ryhdytään myymään Fennian ja Lähivakuutuksen vahinkovakuutuksia sekä Eläke-Fennian TEL- ja YEL-vakuutuksia. Op-ryhmä tarjoaa henkilöasiakkailleen kesään 2002 mennessä Kultaturva-kotivakuutuksia, jotka myöntää asiakkaan valinnan mukaan joko Fennia tai Lähivakuutus. Myyntiyhteistyötä laajennetaan myöhemmin matka- ja matkataravakuutuksiin, tapaturma- sekä

auto- ja liikennevakuutuksiin. Op-ryhmä myy ja välittää yritysasiakkailleen Fennian vahinkovakuutuksia ja Eläke-Fennian lakisääteisiä TEL- ja YEL-vakuutuksia. Maa- ja metsätalousyrittäjille Op-ryhmä myy ja välittää Lähivakuutuksen vakuutuspalveluja. Lähivakuutus-ryhmä puolestaan myy Eläke-Fennian lakisääteisiä työeläkevakuutuksia sekä Henki-Fennian ja Aurumin henki-, sijoitus- ja vapaaehtoisia eläkevakuutuksia.

KONSERNIRAKENNE

Keskinäisen Vakuutusyhtiö Fennian konsernitilinpäätökseen yhdistellään yhtiön 60 prosenttisesti omistama Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennia. Fennia-ryhmään kuuluva Keskinäinen vakuutusyhtiö Eläke-Fennia omistaa Henki-Fenniasta 40 prosentin osuuden. Omistajat eivät sijoittaneet Henki-Fenniaan uutta pääomaa kertomusvuonna.

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennia yhtiöitti 1.7.2001 Internet-verkkoon soveltuvien tuotteiden ja palvelujen kehittämiseen liittyvän liiketoiminnan siirtämällä verkkopalvelut-yksikön liiketoiminnan, henkilöstön ja omaisuuden kokonaan omistamalleen eFennia Oy:lle. eFenniaan sijoitettiin uutta oman pääoman ehtoista rahoitusta 1 967 799 euroa, josta osakepääomana 98 390 euroa. eFennian osakepääoma on korotuksen jälkeen 100 913 euroa.

Konserniin kuului vuoden 2001 lopussa lisäksi 13 kiinteistöyhtiötä, joista neljä kuului Henki-Fennian muodostamaan alakonserniin. Tilikauden aikana ostettiin yksi ja myytiin kolme kiinteistöyhtiötä.

KONSERNITILINPÄÄTÖS

Konsernin henkivakuutustoiminnan kehitys oli olosuhteisiin nähden myönteinen. Henkivakuutuksen vakuutusmaksutulo laski 11 prosenttia 71 miljoonaan euroon (81 Milj. €). Markkinaosuus nousi hienoisesti 2,2 prosenttiin (2,1 %). Maksetut korvaukset olivat 8,7 miljoonaa euroa (9,8 Milj. €). Näistä takaisinostojen määrä oli 2,2 miljoonaa euroa (4,2 Milj. €). Henkivakuutuksen liikekulut tuloslaskelmassa olivat 4,93 miljoonaa euroa (4,89 Milj. €). Kokonaisliikekulut ylittivät niitä varten vakuutusmaksuihin sisällytetyn osuuden 1,9 miljoonalla eurolla (2,1 Milj. €) ja liikekustannussuhde oli 161 prosenttia (179 %). Liikekulujen vertailua edelliseen vuoteen vaikeuttavat kertaluontoiset erät edellisen vuoden luvuissa.

Konsernin sijoitustoiminnan tulos oli epätydyttävä. Sijoitustoiminnan kirjanpidollinen nettotulos oli 13 miljoonaa euroa (146 Milj. €). Myyntivoittojen määrä oli 50 miljoonaa euroa (163 Milj. €) ja myyntitappioiden 55 miljoonaa euroa (42 Milj. €). Konsernin arvostuserot pienenevät 38 miljoonaan euroon (87 Milj. €).

Konsernin liiketulos oli -1,7 miljoonaa euroa (103 Milj. €). Tilikauden tulos oli -17 miljoonaa euroa (69 Milj. €). Konsernin vapaa oma pääoma oli 111 miljoonaa euroa (128 Milj. €).

Konsernin vakavaraisuuspääoma oli 310 miljoonaa euroa (364 Milj. €). Vakavaraisuus säilyi varsin turvavalla tasolla.

MERKITTÄVÄT TAPAHTUMAT TILIKAUDEN PÄÄTTÄMISEN JÄLKEEN

Tammikuussa 2002 Fennia osti Helsingin keskustassa sijaitsevan kiinteistön Eteläesplanadi 8 / Fabianinkatu 10. Samassa yhteydessä Henki-Fennia osti viereisen Fabianinkatu 8:ssa sijaitsevan Kiinteistö Oy Teohypon. Toteutetut kaupat merkitsivät, että kiinteistöjen painoarvo sijoitussalkussa lisääntyi. Kiinteistöjen osuus on nyt Fennian sijoitussalkussa 17 prosenttia ja Henki-Fennian sijoitussalkussa 10 prosenttia.

NÄKYMÄT ALKANEELLA TILIKAUDELLE

Konsernin lähtökohdat vuodelle 2002 ovat hyvät. Fennia-ryhmän, Osuuspankkikeskuksen ja Lähivakuutuksen joulukuussa 2001 tekemät myyntiyhteistyösopimukset antavat pääasiassa vakuutustoimintaan keskittyvälle Fennia-ryhmälle mahdollisuudet vahvistaa asemiaan erikoistumalla valitsemisissaan segmenteissä.

Vahinkovakuutuksen maksutulon kasvu alalla jatkunee maltillisena. Uudet toimijat alalla ovat lisänneet yhtiöiden välistä kilpailua, joka merkitsee edelleen paineita hinnoit-

teluun. Hidastuneesta talouden kasvuvauhdista huolimatta palkkasumman ennustettu kasvu vaikuttaa positiivisesti lakisääteisen tapaturmavakuutuksen maksutulon määrään. Lakisääteisessä tapaturmavakuutuksessa kolme vuotta käytössä ollut yhtiökohtainen hinnoittelu ei ole merkittävässä määrin lisännyt yhtiöiden välisen maksutulon siirtoliikkeen määrää. Fennia soveltaa lajin hinnoittelussa jatkossakin tarkkaa riskivastaavuutta ja pyrkii aktiivisilla työturvallisuutta edistävillä toimenpiteillä ratkaisuihin, jotka pitkällä tähtäimellä hyödyttävät sekä asiakasta että yhtiötä.

Jälleenvakuutuksen hinta on kohonnut tuntuvasti viimeisyksisten WTC:n 11.9.01 tapahtumien johdosta. Oma- vastuuta on jouduttu merkittävästi nostamaan, jotta suojat on saatu voimaan alkaneella tilikaudella. Asiakkaiden turvallisuusintressi on kasvanut ja Fennia pääsääntöisesti antaa asiakkailleen vakuutussuojaa myös terrorismivahinkojen varalle.

Henkivakuuttamisen kasvu riippuu jatkossa yhä enemmän yritysten ja kotitalouksien yleisen taloudellisen tilanteen kehittymisestä ja sijoitusmarkkinoiden liikkeistä. Painopiste henkivakuuttami-

nessa siirtyy edelleen lisääntyvässä määrin varallisuuden hoitoon ja rahastosidonnaisiin vakuutuksiin.

Osakemarkkinoilla alkuvuoden kehitys on ollut epäyhtenäistä. Maailman talouskehityksen ennustetaan kääntyvän kasvuun kuluvan vuoden aikana. Tämä edesauttaisi erityisesti osakemarkkinoiden kehitystä loppuvuodesta. Sijoitusmarkkinoiden epävarmuus jatkuu, mikäli selkeitä merkkejä talouskasvun alkamisesta ei ilmene. Konsernin riskinkantokyky luo mahdollisuudet toimia menestyksellisesti tässäkin vaikeasti ennustettavassa sijoitusympäristössä.

HALLITUKSEN EHDOTUS VOITON KÄYTÖSTÄ

Tilinpäätöksen 31.12.2001 mukaan Fennia-konsernin voitonjakokelpoiset varat olivat 107 526 214,70 euroa ja emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat 110 317 246,27 euroa.

Emoyhtiön tilikauden tulos oli -7 322 970,47 euroa. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että tilikauden tappio katetaan varmuusrahastoa pienentämällä ja että korkoa takuupääomalle ei makseta.

TULOSLASKELMA ■ FENNIA

TULOSLASKELMA 1.1.2001 - 31.12.2001		Emoyhtiö		Konserni
1000 €	2001	2000	2001	2000
Vakuutustekninen laskelma				
Vahinkovakuutus				
Vakuutusmaksutuotot				
Vakuutusmaksutulo	228 806	221 859	228 806	221 859
Jälleenvakuuttajien osuus	-10 118	-8 852	-10 118	-8 852
	218 688	213 007	218 688	213 007
Vakuutusmaksuvastuun muutos	-1 371	-4 432	-1 371	-4 432
	-1 371	-4 432	-1 371	-4 432
Vakuutusmaksutuotot yhteensä	217 317	208 576	217 317	208 576
Korvauskulut				
Maksetut korvaukset	-170 508	-153 470	-170 508	-153 470
Jälleenvakuuttajien osuus	11 748	6 596	11 748	6 596
	-158 761	-146 874	-158 761	-146 874
Korvausvastuun muutos	-21 686	-57 966	-21 686	-57 966
Jälleenvakuuttajien osuus	249	1 765	249	1 765
	-21 437	-56 201	-21 437	-56 201
Korvauskulut yhteensä	-180 198	-203 075	-180 198	-203 075
Yhteistakuuerän muutos	-355	-342	-355	-342
Liikekulut	-42 931	-42 160	-42 931	-42 160
Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta	-6 167	-37 001	-6 167	-37 001
Tasoitusmäärän muutos	-20 409	2 450	-20 409	2 450
Vakuutustekninen kate	-26 576	-34 551	-26 576	-34 551

TULOSLASKELMA 1.1.2001 - 31.12.2001

1000 €	Emoyhtiö		Konserni
	2001	2000	2001
Vakuutustekninen laskelma			
Henkivakuutus			
Vakuutusmaksutulo			
Vakuutusmaksutulo			71 518
Jälleenvakuuttajien osuus			-171
Vakuutusmaksutulo yhteensä			71 346
Osuus sijoitustoiminnan nettotuotosta			
			-5 437
Korvauskulut			
Maksetut korvaukset			-8 682
Jälleenvakuuttajien osuus			50
			-8 632
Korvausvastuun muutos			
Korvausvastuun muutos			-8 368
Jälleenvakuuttajien osuus			-
			-8 368
Korvauskulut yhteensä			
			-16 999
Vakuutusmaksuvastuun muutos			
Vakuutusmaksuvastuun muutos			-58 118
Jälleenvakuuttajien osuus			-6
Vakuutusmaksuvastuun muutos yhteensä			-58 124
Liikekulut			
Vakuutustekninen tulos			-4 870
			-14 084
			80 479
			-267
			80 211
			24 174
			-9 677
			21
			-9 656
			-8 289
			-1
			-8 290
			-17 946
			-67 993
			36
			-67 957
			-4 835
			13 647

TULOSLASKELMA 1.1.2001 - 31.12.2001

1000 €	Emoyhtiö		Konserni	
	2001	2000	2001	2000
Muu kuin vakuutustekninen laskelma				
Vahinkovakuutuksen tekninen kate	-26 576	-34 551	-26 576	-34 551
Henkivakuutuksen tekninen tulos			-14 084	13 647
Sijoitustoiminnan tuotot	99 652	199 869	142 065	259 434
Sijoitusten arvonorotus	-	-	1 834	2 148
Sijoitustoiminnan kulut	-80 530	-78 108	-130 868	-115 099
Sijoitusten arvonorotusten oikaisu	-	-	-185	-136
	19 122	121 761	12 845	146 347
Sijoitustoiminnan nettotuotto-osuuden siirto	-	-	5 437	-24 174
Muut tuotot				
Konsernireservin vähennys			112	1 814
Muut	158	227	189	235
	158	227	301	2 049
Muut kulut				
Konserniliikearvon poisto			-157	-
Muut	-342	-152	-371	-109
	-342	-152	-528	-109
Osuus osakkuusyritysten tappioista				
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta				
Tilikauden vero	-228	-25 789	-260	-30 376
Aikaisempien tilikausien verot	-138	31	-142	-1
Laskennalliset verot			237	-134
	-366	-25 758	-165	-30 511
Tappio/voitto varsinaisesta toiminnasta	-8 003	61 526	-22 798	72 663
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tuotot	-	197	-	197
Tappio/voitto satunnaisten erien jälkeen	-8 003	61 723	-22 798	72 860
Tilinpäätössiirrot				
Poistoeron muutos	485	-143		
Vapaaehtoisten varausten muutos	195	-123		
	680	-265		
Vähemmistöosuudet				
Tilikauden tappio/voitto	-7 323	61 458	-17 074	68 564

TASE 31.12.2001	Emoyhtiö		Konserni	
1000 €	2001	2000	2001	2000
VASTAAVAA				
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet	13	51	13	51
Muut pitkävaikutteiset menot	809	842	1 379	1 328
	821	893	1 391	1 379
Sijoitukset				
Kiinteistösijoitukset				
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	80 919	85 301	105 604	100 171
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	-	1 184	-	-
Lainasaamiset omistusyhteisyrittäjiltä	-	52	-	52
	80 919	86 536	105 604	100 223
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyrittäjissä				
Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä	26 948	24 976	-	-
Osakkeet ja osuudet osakkuusyrittäjissä	438	442	675	708
	27 387	25 418	675	708
Muut sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet	183 655	187 708	259 956	287 721
Rahoitusmarkkinavälineet	367 742	353 540	582 724	541 419
Osuudet yhteissijoituksista	-	85	-	85
Kiinnelainasaamiset	-	8 609	-	8 623
Muut lainasaamiset	7 287	12 664	7 287	12 822
Talletukset	37 520	13 472	60 204	27 793
	596 204	576 078	910 171	878 464
Jälleenvakuutustalletsaamiset	330	322	330	322
	704 839	688 354	1 016 780	979 716
Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset			72 865	49 280
Saamiset				
Ensivakuutustoiminnasta				
Vakuutuksenottajilta	42 745	42 157	43 040	42 421
Jälleenvakuutustoiminnasta	2 128	1 825	2 128	1 827
Muut saamiset	8 141	9 814	7 886	7 239
	53 014	53 796	53 054	51 487
Muu omaisuus				
Aineelliset hyödykkeet				
Koneet ja kalusto	5 480	6 004	6 158	6 281
Tavaravarastot	594	546	607	547
	6 075	6 550	6 764	6 828
Rahat ja pankkisaamiset	9 861	15 509	19 508	22 250
	15 936	22 059	26 272	29 077
Siirtosaamiset				
Korot ja vuokrat	12 066	14 915	18 258	22 421
Muut siirtosaamiset	5 477	7 167	6 474	8 796
	17 542	22 082	24 732	31 217
	792 152	787 184	1 195 094	1 142 156

TASE 31.12.2001	Emoyhtiö		Konserni	
1000 €	2001	2000	2001	2000
VASTATTAVAA				
Oma pääoma				
Pohjarahasto	4 339	4 339	4 339	4 339
Takuupääoma	3 364	3 364	3 364	3 364
Arvonkorotusrahasto	885	885	885	885
Varmuusrahasto	117 573	56 303	117 573	56 303
Hallituksen käyttövarat	67	63	67	63
Edellisten tilikausien voitto			10 388	3 282
Tilikauden tappio/voitto	-7 323	61 458	-17 074	68 564
	118 905	126 411	119 542	136 799
Tilinpäätössiirtojen kertymä				
Poistoero	4 423	4 909		
Vapaaehtoiset varaukset	332	526		
	4 755	5 435		
Vähemmistöosuus			15 137	21 324
Konsernireservi			96	202
Vakuutustekninen vastuuelka				
Vahinkovakuutuksen vakuutusmaksuvastuu	74 253	72 882	74 253	72 882
Henkivakuutuksen vakuutusmaksuvastuu			288 811	255 066
Jälleenvakuuttajien osuus			-42	-48
			288 769	255 018
Vahinkovakuutuksen korvausvastuu	440 202	418 517	440 202	418 517
Jälleenvakuuttajien osuus	-6 577	-6 329	-6 577	-6 329
	433 625	412 188	433 625	412 188
Henkivakuutuksen korvausvastuu			24 367	16 000
Vahinkovakuutuksen tasoitusmäärä	135 722	115 313	135 722	115 313
Vahinkovakuutuksen yhteistakuuerä	9 239	8 884	9 239	8 884
Vakuutustekninen vastuuelka yhteensä	652 839	609 267	965 976	880 285
Sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuuelka			71 982	47 609
Jälleenvakuutustallettevelat			42	48
Velat				
Jälleenvakuutustoiminnasta	1 390	1 193	1 589	1 445
Muut velat	6 661	10 872	11 020	13 827
Laskennalliset verovelat			1 400	1 638
	8 051	12 065	14 010	16 910
Siirtovelat	7 602	34 006	8 310	38 979
	792 152	787 184	1 195 094	1 142 156

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Tilinpäätös on laadittu noudattaen kirjanpito-, osakeyhtiö- ja vakuutusyhtiölakia sekä sosiaali- ja terveystieteiden ja Vakuutusvalvontaviraston antamia päätöksiä, määräyksiä ja ohjeita.

SIOITUSTEN KIRJANPITOARVO

Hankintamenoon sisällytetään hankinnasta aiheutuneet muuttuvat menot.

Rakennukset ja rakennelmat esitetään taseessa suunnitelmapoistoilla vähennetyt hankintameno tai sitä alemman käyvän arvon määräisinä. Kiinteistöosakkeet sekä maa- ja vesialueet esitetään taseessa hankintameno tai sitä alemman käyvän arvon määräisinä. Rakennuksiin kohdistuvat tuloutetut arvonorotukset poistetaan suunnitelman mukaan.

Sijoitusomaisuusluonteiset osakkeet ja osuudet esitetään taseessa hankintameno tai sitä alemman käyvän arvon määräisinä. Käyttöomaisuusluonteiset osakkeet ja osuudet kirjataan hankintamenoon tai sitä alemman käypään arvoon, jos arvonalentumista pidetään pysyvänä. Osakkeet arvostetaan keskihintaperiaatetta käyttäen.

Rahoitusmarkkinavälineet esitetään taseessa hankintameno tai sitä alemman käyvän arvon määräisinä. Niiden nimellisarvon ja hankintameno välinen erotus jaksotetaan korkotuottoihin, jaksotusten vastaerä merkitään hankintameno lisäyksi tai vähennykseksi. Rahoitusmarkkinavälineet arvostetaan keskihintaperiaatetta käyttäen.

Johdannaissopimukset arvostetaan tilinpäätöspäivän käypään arvoon.

Suojaavan johdannaissopimuksen käyvän arvon ja sitä alemman kirjanpitoarvon/sopimuskurssin erotus kirjataan tuotoksi vain siltä osin, kuin suojatusta tase-erästä on kirjattu kuluja. Mikäli kuitenkin johdannaissopimuksen negatiivinen arvonmuutos ylittää suojattavien erien positiivisen arvonmuutoksen, kirjataan tappio täysimääräisesti.

Ei-suojaavan johdannaissopimuksen käyvän arvon ja sitä korkeamman kirjanpitoarvon/sopimuskurssin erotus kirjataan kuluksi, tilinpäätöshetkellä laskettua realisoitumatonta arvostusvoittoa ei kirjata.

Sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuvelan katteena olevat sijoitukset arvostetaan käypään arvoon.

Sijoituksista aikaisemmin tehdyt arvonalennukset palautetaan käyvän arvon noustessa tulosvaikutteisesti enintään alkuperäiseen hankintamenoon asti.

MUUN OMAISUUDEN KUIN SIOITUSTEN KIRJANPITOARVO

Aineettomat hyödykkeet ja kalusto esitetään taseessa suunnitelmapoistoilla vähennetyt hankintameno tai sitä alemman käypään arvoon, jos arvonalentumista pidetään pysyvänä. Hankintamenoon sisällytetään hankinnasta aiheutuneet muuttuvat menot.

Vakuutusmaksusaamiset merkitään taseeseen todennäköiseen arvoon ja muut saamiset nimellisarvoon.

SUUNNITELMAPOISTOT

Poistojen määrittämiseen käytetään ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Sen mukaiset poistot tehdään

rakennuksista, aineettomista hyödykkeistä ja kalustosta. Rakennusten käyvän arvon alentuminen huomioidaan tarvittaessa arvonalennuksena.

Suunnitelmapoistoajat:

Aineettomat hyödykkeet	5 vuotta
Konsernireservi	10 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	10 vuotta
Toimisto-, liike- ja teollisuusrakennukset	30 - 40 vuotta
Rakennusten tekniset laitteet	15 vuotta
Rakennusten kalusto ja muut pitkävaikutteiset menot	5 - 10 vuotta
Kuljetusvälineet ja atk-laitteet	5 vuotta
Muu kalusto	7 vuotta

SIOITUSTEN ARVONKOROTUKSET

Sijoitusomaisuusluonteisten sijoitusten ja sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevien sijoitusten arvonorotukset ja niiden oikaisut kirjataan tulosvaikutteisesti. Käyttöomaisuusluonteisten sijoitusten arvonorotukset ja niiden peruutukset kirjataan sidotussa omassa pääomassa olevaan arvonorotusrahastoon. Rakennusten tuloutettu arvonorotus poistetaan suunnitelman mukaan.

SIOITUSTEN KÄYPÄ ARVO

Kiinteistö- ja sijoitusomaisuusluonteisten sijoitusten käyvät arvot on määritelty kiinteistökohteittain. Merkittävistä osista kiinteistökohteita teetetään vuosittain arviot niiden käyvistä arvoista. Arviot on laatinut valtakunnallinen, muun toimintansa ohella kiinteistöjen arvioimiseen erikoistunut

yhtiö. Kiinteistöjen käyvät arvot määritetään kiinteistökohtaisesti tehtyjen arvioiden pohjalta. Muiden kiinteistökohteiden osalta yhtiön omien asiantuntijoiden vuosittain määrittelemät käyvät arvot perustuvat pääasiassa alueellisiin markkinahintatilastoihin.

Tytäryrityksenä olevan henkivakuutusyhtiön arvostuseroja ei ole huomioitu sen osakkeiden käyvissä arvoissa.

Noteerattujen arvopapereiden sekä sellaisten arvopapereiden, joille on olemassa markkinat, käypänä arvona käytetään vuoden viimeisintä kaupan-tekurssia tai sen puuttuessa ostokurssia. Noteeraamattomien arvopapereiden käypänä arvona käytetään todennäköistä luovutushintaa, jäljellä olevaa hankintamenoa tai substanssiin pohjautuvaa arvoa.

Saamisten käypänä arvona käytetään nimellisarvoa tai sitä alemmaa todennäköistä arvoa.

ULKOMAANRAHAN MÄÄRÄISET ERÄT

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan tapahtumapäivän kurssiin. Tilinpäätöksessä ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat sekä sijoitusten käyvät arvot on muutettu Suomen markoiksi Euroopan keskuspankin noteeraamaan keskikurssiin.

Euroalueen valuutat on muutettu Suomen markoiksi käyttäen kiinteitä muuntokertoimia. Sekä tilikauden aikana että tilinpäätöksessä syntyneet valuuttakurssierot kirjataan ao. tulojen ja menojen oikaisueriksi tai sijoitustoiminnan tuotoiksi ja kuluiksi, mikäli kurssierot liittyvät rahoitustapahtumiin. Vakuutusteknisen laskelman kurs-

sieroja ei ole tuloslaskelmalla siirretty sijoitustoiminnan tuottoihin-/kuluihin. Siirtämättä jättämisellä ei ole vaikutusta tuloslaskelman antamaan oikeaan ja riittävään kuvaan tuloksen muodostumisesta.

HENKILÖKUNNAN ELÄKEJÄRJESTELYT

Konserniyhtiöiden henkilöstön eläketurva on järjestetty TEL-vakuutuksilla Keskinäisessä vakuutusyhtiö Eläke-Fenniassa. Eläkevakuutusmaksut kirjataan tuloslaskelmaan suoriteperusteisesti.

TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ JA LASKENNALLISEN VERON KÄSITTELY

Lainsäädännön perusteella on mahdollista kirjata suunnitelman ylittäviä poistoja ja vapaaehtoisia varauksia. Konserniyhtiöiden tilinpäätöksissä tilinpäätössiirtojen kertymästä, rahastoiduista arvonkorotuksista ja sijoitusten arvostuseroista ei vähennetä laskennallista verovelkaa. Tuloutetut arvonkorotukset ovat veronalaista tuloa. Kirjanpidon ja verotuksen jakotuseroista aiheutuvia laskennallisia verosaamia ei ole esitetty varovaisuuden periaatetta noudattaen konserniyhtiöiden tilinpäätöksissä, vastaavia laskennallisia verovelkoja ei konserniyhtiöillä ole.

Konsernitalinpäätöksessä vapaaehtoiset varaukset ja kertynyt poistoero on jaettu laskennallisen verovelan muutokseen ja tilikauden tulokseen sekä laskennalliseen verovelkaan ja omaan pääomaan. Käytetty verokanta on 29 %.

VAHINKOVAKUUTUKSEN KORVAUSVASTUU

Kaikkien eläkemutoisten korvausten korvausvastuun laskemisessa on

käytetty 4 %:n korkokantaa. Muihin korvausvastuun osiin ei sovelleta korkoutusta.

HENKIVAKUUTUKSEN VASTUUVELKA

Vastuuvelkaa laskettaessa noudetaan sekä lain että sosiaali- ja terveysministeriön ja vakuutusvalvontaviraston määräyksiä ja ohjeita.

Sijoitusten arvonehitykseen sidottuihin vakuutuksiin (sijoitussidonnaiset vakuutukset) ei liity laskuperustekorkoa. Muiden vakuutusten osalta vastuuvelka lasketaan vakuutuskoh- taisesti ja käytettävä laskuperuste- korko vaihtelee seuraavasti:

- yksilöllisessä henki- ja eläkevakuutuksessa ml. kapitalisaatiosopimukset käytettävä laskuperustekorko on ennen 1.1.1999 alkaneiden sopimusten osalta 4,5 % ja tämän jälkeen alkaneiden osalta 3,5 %.
- vapaamuotoisen ryhmäeläkevakuutuksen osalta laskuperustekorko on 3,5 %. Ennen 1.1.1999 kertyneen vastuuvelan osalta laskuperustekorkomuutoksen (4,25 %:sta 3,5 %:iin) vaikutus on aktivoitu vastuuvelkaan ja poistetaan tasaisesti 15 vuoden aikana.
- lisätujen vastuun osalta vastuuvelkaa ei korkouteta.

Vakuutusmaksuvastuusta on vähennetty yksilöllisen henki- ja eläkevakuutuksen osalta aktivoitu hankintameno. Tämän ns. zillmeroinnin kuoletusaika määräytyy vakuutuskohtaisesti ja on enintään 5 vuotta. Zillmerointi on määrätty siten, että vakuutusten vas- taiset kuormitukset riittävät kuoletus- ten tekemiseen tulevaisuudessa.

HENKIVAKUUTUKSEN KOHTUUSPERIAATE

Vakuutusyhtiölain 13 luvun 3 §:n mukaan henkivakuutusyhtiön on noudatettava ns. kohtuusperiaatetta sellaisten vakuutusten kohdalla, joilla on vakuutussopimuksen mukaan oikeus vakuutusten mahdollisesti tuottamien ylijäämien mukaan jaettavaan lisäetuihin. Tämä periaate edellyttää, että kohtuullinen osa näiden vakuutusten tuottamasta ylijäämästä tulee palauttaa lisäetuina kyseisille vakuutuksille, mikäli vakavaraisuusvaatimukset eivät tätä estä. Kohtuusperiaate ottaa siis kantaa, miten arvostuserot jakautuvat omistajien ja vakuutusnottajien kesken synnyttämättä kuitenkaan kumpaankaan ryhmään kuuluville yksittäisille henkilöille saamisoikeutta ko. varoihin.

Henki-Fennian tavoitteena on antaa ylijäämän jakoon oikeutettujen vakuutusten vakuutussäästöille kokonaistuotto (bruttotuotto ennen liikekustannusten vähentämistä), joka ylittää vakuutussopimusta maturiteetiltaan vastaavan riskittömän koron vähintään 0,5 - 1,5 %:lla. Kokonaistuotolla tarkoitetaan vakuutussopimuksen laskuperustekorkoa ja kyseiselle sopimukselle hyvitetävää lisäkorkoa (eli asiakashyvityksiä). Laki määrää, että hyvitysten tasossa on pyrittävä jatkuvuuteen.

Vakavaraisuustavoitteena Henki-Fennialla on pitkällä tähtäimellä pitää vakavaraisuusaste 20 %:n tasolla, jolloin yhtiöllä on mahdollisuus ottaa sijoitusriskiä siten, että

yllä olevaan kokonaistuottotasoon on mahdollista päästä. Tästä vakavaraisuustavoitteesta seuraa, että yhtiön on sitoutunut varoja enemmän kuin mitä on vastuita asiakkaille. Tästä ylitteestä (toimintapääoma) katsotaan sidotun ja vapaan oman pääoman kuuluvan omistajille. Arvostuserojen osalta katsotaan vuoden 2001 lopussa noin 70 % (5,05 Milj. €) kuuluvan omistajille ja noin 30 % (2,35 Milj. €) vakuutusnottajille.

KONSERNITILINPÄÄTÖS

Fennian konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki sellaiset tytäryhtiöt, joissa emoyhtiöllä on suoraan tai välillisesti yli puolet äänivallasta. Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennia kuuluu konserniin tytäryhtiönä. Henki-Fennian ja sen tytäryhtiöiden yhdistely konsernitilinpäätökseen tehdään Henki-Fennian alakonsernitilinpäätöksen perusteella. eFennia Oy on Fennian 1.7.2001 yhtiöittäjä ja kokonaan omistama yhtiö, joka kehittää internet-verkkoon soveltuvia tuotteita ja palveluita pääasiassa Fennia-ryhmälle. Konsernitilinpäätökseen yhdisteltyt tytäryhtiöt pl. Henki-Fennia ja eFennia ovat kiinteistöyhtiöitä. Tili vuoden aikana ostettiin yksi kiinteistötytäryhtiö ja myytiin kolme kiinteistötytäryhtiötä, jotka on yhdistelty konserniin luovutushetkeen asti.

Kiinteistötytäryhtiöiden tilinpäätöksissä tehty suunnitelmapoistot eroavat emoyhtiön suunnitelmapoistoista pitoajan osalta. Tytäryhtiöiden raken-

nusten poistoaikana on käytetty 30 - 50 vuotta ja koneiden ja laitteiden osalta 10 - 20 vuotta.

Konsernitilinpäätös on laadittu emoyhtiön ja tytäryhtiöiden tuloslaskelmien, taseiden ja liitetietojen yhdistelminä, joista on eliminoitu yhtiöiden väliset saamiset ja velat, tuotot ja kulut, voitonjako sekä keskinäinen osakeomistus. Tuloksesta ja omasta pääomasta erotetaan vähemmistön osuus omaksi eräkseen. Keskinäinen osakeomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmää käyttäen. Syntynyt konserniaktiiva on kohdistettu tytäryhtiöiden omaisuuserille ja poistetaan näiden poistosuunnitelman mukaan. Konserniliikearvo on poistettu kokonaan. Osakeomistuksen eliminoinnissa syntynyt konserni-reservi tuloutetaan taloudellisena vaikutusaikanaan.

Kiinteistötytäryhtiöiden kirjanpidossa osakkeiden hankinta-ajankohtana olleet arvonorotukset on peruutettu, koska niiden muodostamisperuste on vaikuttanut tytäryhtiön osakkeiden hankintahintaan.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty osakkuusyhtiöinä pääomaosuusmenetelmällä yhtiöt, joiden äänivallasta konserni omistaa 20 - 50 %. Poikkeuksena ovat omistukset (20 - 50 %) keskinäisissä asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöissä, jotka jätetään yhdistelemättä. Yhdistelemättä jättämisellä ei ole merkittävää vaikutusta konsernin tulokseen ja vapaaseen omaan pääomaan.

TUNNUSLUKUIEN LASKENTAKAAVAT

Tunnusluvut on laskettu sosiaali- ja terveystministeriön antaman ohjeen mukaan, joka on kirjanpitolautakunnan vakuutusyhtiöille myöntämän poikkeusluvan (22.12.1997 Nro 1509) mukainen.

Liikevaihto =

Vahinkovakuutus

+ vakuutusmaksutuotot ennen jälleenvakuuttajien osuutta
+ sijoitustoiminnan tuotot
+ muut tuotot
+ myynnin yhteydessä realisoituneet tuloutetut arvonorotukset

Henkivakuutus

+ vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta
+ sijoitustoiminnan tuotot ja arvonorotukset ja niiden oikaisut
+ muut tuotot

Konserni

+ vahinkovakuutuksen liikevaihto
+ henkivakuutuksen liikevaihto

Vakuutusmaksutulo =

vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta

Vahinkosuhde (vahinkovakuutus)* =

korvauskulut/vakuutusmaksutuotot

Liikekulusuhde (vahinkovakuutus)* =

liikekulut/vakuutusmaksutuotot

Yhdistetty kulusuhde (vahinko-

vakuutus)* = vahinkosuhde
+ liikekulusuhde

Liikekustannussuhde (henkivakuutus)* =

(liikekulut ennen vakuutusten aktivoitujen hankintamenojen muutosta
+ korvausten selvittelykulut)/
kuorimitustulo

Toimintapääoma

ks. laskelma liitetiedoissa

Toimintapääoma-aste

(henkivakuutus)* =
toimintapääoma/
toimintapääomavaatimus

Vakavaraisuuspääoma =

+ toimintapääoma
+ tasoitusmäärä
+ vähemmistöosuus

Vakavaraisuuspääoma vastuuvelasta

(vahinkovakuutus)* = vakavaraisuuspääoma/(vakuutustekninen vastuuvelka - tasoitusmäärä)

Vakavaraisuusaste (henkivakuutus)*

= vakavaraisuuspääoma/(vakuutustekninen vastuuvelka - tasoitusmäärä - 75 % sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuuvelka)

Vastuunkantokyky (vahinko-

vakuutus)* = vakavaraisuuspääoma/
vakuutusmaksutuotot 12 kuukaudelta

* suhdetunnusluvut esitetään prosentteina

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

EMOYHTIÖN TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

1000 €	2001	2000
Vakuutusmaksutulo		
Vahinkovakuutus		
Ensivakuutus		
Kotimaasta	226 627	219 416
Jälleenvakuutus	2 179	2 443
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	228 806	221 859
Vakuutusmaksutulosta vähennetyt erät		
Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista	1 785	1 783
Vakuutusmaksuvero	32 146	31 061
Palosuojelumaksu	476	387
Liikenneturvallisuusmaksu	570	577
Työturvallisuusmaksu	1 050	985
Valtiolle perittävä sairaanhoitomaksu	5 142	4 989
	41 170	39 782
Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely		
Sijoitustoiminnan tuotot		
Tuotot sijoituksista saman konsernin yrityksiin		
Osinkotuotot	985	-
Tuotot kiinteistösijoituksista		
Korkotuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	21	53
Muut tuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	65	55
Muilta yrityksiltä	8 178	7 984
Tuotot muista sijoituksista		
Osinkotuotot	6 851	14 511
Korkotuotot	23 214	23 237
Muut tuotot	22 936	22 951
Yhteensä	62 250	68 792
Arvonalentumisten palautukset	610	333
Myyntivoitot	36 793	130 744
YHTEENSÄ	99 652	199 869
Sijoitustoiminnan kulut		
Kulut kiinteistösijoituksista		
Saman konsernin yrityksille	-362	-411
Muille yrityksille	-4 095	-4 382
Kulut muista sijoituksista	-32 889	-21 947
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut		
Saman konsernin yrityksille		-
Muille yrityksille	-282	-173
Yhteensä	-37 629	-26 913
Arvonalentumiset ja poistot		
Arvonalentumiset	-7 413	-19 375
Rakennusten suunnitelmapoistot	-2 198	-2 261
Myyntitappiot	-33 290	-29 559
YHTEENSÄ	-80 530	-78 108
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa	19 122	121 761

Vakuutusluokkaryhmäkohtainen tulos 1000 €

Vakuutusluokkaryhmä	Vuosi	Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	Vakuutusmaksutuotot ennen jälleenvakuuttajien osuutta	Korvauskulut ennen jälleenvakuuttajien osuutta	Liikekulut ennen jälleenvakuuttajien palkkioita ja voitto-osuuksia	Jälleenvakuuttajien osuus	Vakuutustekninen kate ennen yhteistakuuerän ja tasoitusmäärän muutosta
Lakisääteinen tapaturma	2001	60 033	60 478	-53 274	-4 875	-13	2 314
	2000	56 492	56 406	-58 427	-4 862	-9	-6 893
	1999	54 930	55 353	-48 399	-4 815	-13	2 125
Muu tapaturma ja sairaus	2001	12 891	12 741	-11 781	-4 968	-62	-4 069
	2000	12 433	12 289	-10 414	-4 979	-91	-3 196
	1999	12 193	12 173	-8 608	-4 882	-105	-1 423
Moottori-ajoneuvovastuu	2001	48 826	48 761	-41 254	-8 811		-1 305
	2000	48 371	47 234	-63 117	-8 309	273	-23 918
	1999	47 887	44 862	-56 803	-7 903	890	-18 954
Maa-ajoneuvot	2001	37 618	37 347	-27 206	-6 874	-18	3 248
	2000	37 542	36 705	-26 549	-6 571	266	3 851
	1999	35 394	34 193	-26 190	-6 230	1 216	2 989
Palo- ja muu omaisuusvahinko	2001	41 812	41 556	-41 131	-12 568	3 806	-8 338
	2000	40 770	39 824	-33 797	-12 859	505	-6 328
	1999	37 649	37 691	-33 009	-12 513	114	-7 716
Vastuu	2001	12 722	12 048	-6 197	-2 336	-815	2 700
	2000	11 939	11 406	-9 265	-2 159	288	271
	1999	11 322	10 922	-8 315	-2 348	73	332
Muut	2001	12 724	12 585	-9 476	-3 707	506	-92
	2000	11 868	11 632	-9 801	-3 581	-201	-1 950
	1999	12 501	11 906	-5 054	-3 800	-1 333	1 720
ENSIVAKUUTUS YHTEENSÄ	2001	226 627	225 515	-190 321	-44 140	3 404	-5 542
	2000	219 416	215 496	-211 370	-43 319	1 031	-38 162
	1999	211 877	207 099	-186 378	-42 490	842	-20 927
Jälleenvakuutus	2001	2 179	1 920	-1 873	-303	-13	-270
	2000	2 443	1 931	-66	-360	-3	1 503
	1999	2 161	2 027	-403	-303	3	1 323
YHTEENSÄ	2001	228 806	227 435	-192 194	-44 443	3 390	-5 812
	2000	221 859	217 427	-211 436	-43 679	1 028	-36 659
	1999	214 038	209 127	-186 782	-42 793	844	-19 604
Yhteistakuuerän muutos	2001						-355
	2000						-342
	1999						-329
Tasoitusmäärän muutos	2001						-20 409
	2000						2 450
	1999						-14 401
VAKUUTUS-TEKNINEN KATE	2001						-26 576
	2000						-34 551
	1999						-34 334

LIIEKULUERITTELYT

1000 €	2001	2000
Kokonaisliikekulut toiminnoittain		
Maksetut korvaukset	12 082	11 642
Liikekulut	42 931	42 160
Sijoitustoiminnan hoitokulut	1 413	1 316
Muut kulut	193	-46
Yhteensä	56 619	55 072
Toimintokohtaiset suunnitelmapoistot		
Maksetut korvaukset	392	401
Liikekulut	1 448	1 450
Sijoitustoiminnan hoitokulut	119	120
Yhteensä	1 959	1 970
Tuloslaskelman liikekulujen erittely		
Vakuutusten hankintamenot		
Ensivakuutuksen palkkiot	1 230	1 562
Tulevan jälleenvakuutuksen palkkiot ja voitto-osuudet	202	259
Muut vakuutusten hankintamenot	18 741	16 974
Vakuutusten hoitokulut	11 485	13 644
Hallintokulut	12 785	11 240
Menevän jälleenvakuutuksen palkkiot ja voitto-osuudet	-1 512	-1 519
Yhteensä	42 931	42 160
Erittelyt henkilöstökuluista, henkilöstöstä ja toimielinten jäsenistä		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	26 705	24 882
Eläkekulut	4 880	4 027
Muut henkilösivukulut	3 190	3 120
Yhteensä	34 775	32 029
Johdon palkat ja palkkiot		
Toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen	231	311
Hallitus	86	74
Hallintoneuvosto	78	76
	394	461
<p>Toimitusjohtajalla ja varatoimitusjohtajalla on mahdollisuus eräin edellytyksin siirtyä eläkkeelle 60-vuotiaana vapaaehtoisena lisäeläkevakuutuksen avulla.</p>		
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana		
Konttorihenkilöstö	342	369
Myyntihenkilöstö	466	434
	808	803

EMOYHTIÖN TASEEN LIITETIEDOT

SIJOITUSTEN KÄYPÄ ARVO JA ARVOSTUSERO 1.000 €

	Sijoitukset 31.12.2001			Sijoitukset 31.12.2000		
	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpito- arvo	Käypä arvo	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpito- arvo	Käypä arvo
Kiinteistösjoitukset						
Kiinteistöt	43 452	59 742	71 863	47 192	63 935	74 760
Kiinteistöosakkeet saman konsernin yrityksissä	9 792	9 792	11 789	9 785	9 785	12 770
Kiinteistöosakkeet omistusyhteisyriyksissä	3 884	3 934	5 425	3 874	3 924	5 472
Muut kiinteistöosakkeet	7 023	7 451	9 572	7 218	7 657	10 804
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	-	-	-	1 184	1 184	1 184
Lainasaamiset omistusyhteisyriyksiltä	-	-	-	52	52	52
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä						
Osakkeet ja osuudet	26 948	26 948	26 948	24 976	24 976	24 976
Sijoitukset omistusyhteisyriyksissä						
Osakkeet ja osuudet	438	438	438	442	442	442
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	183 655	183 655	193 835	187 708	187 708	231 714
Rahoitusmarkkinavälineet	367 742	367 742	373 465	353 540	353 540	361 542
Osuudet yhteissijoituksista	-	-	-	85	85	345
Kiinnelainasaamiset	-	-	-	8 609	8 609	8 609
Muut lainasaamiset	7 287	7 287	7 287	12 664	12 664	12 664
Talletukset	37 520	37 520	37 543	13 472	13 472	13 346
Jälleenvakuutustalletsaamiset	330	330	330	322	322	322
	688 071	704 839	738 494	671 122	688 354	759 000
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää korkotuotoiksi tai niiden vähennykseksi jaksotettua nimellisarvon ja hankintahinnan erotusta	-1 343			-9 108		
Kirjanpitoarvo sisältää						
Tuloutettuja arvonkorotuksia		15 742			16 194	
Muita arvonkorotuksia		1 027			1 037	
		16 768			17 232	
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			33 655			70 646

KIINTEISTÖSIJOITUKSET

1000 €	Kiinteistösijoitusten muutokset 1.1.2001 - 31.12.2001		
	Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	Lainasaamiset omistusyhteys- yrityksiltä
Hankintameno 1.1.	94 728	1 184	52
Lisäykset	2 601	40	-
Vähennykset	-7 298	-1 223	-52
Siirrot erien välillä	25	-	-
Hankintameno 31.12.	90 057	-	-
Kertyneet poistot 1.1.	-24 377		
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	2 362		
Tilikauden poistot	-2 198		
Kertyneet poistot 31.12.	-24 214		
Arvon alentumiset 1.1.	-6 731		
Vähennysten ja siirtojen arvonalentumiset	-24		
Arvon alentumisten palautukset	160		
Arvon alentumiset 31.12.	-6 594		
Arvonkorotukset 1.1.	21 681		
Vähennykset	-11		
Arvonkorotukset 31.12.	21 670		
Kirjanpitoarvo 31.12.	80 919	-	-
Omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet:			
Jäljellä oleva hankintameno	19 092		
Kirjanpitoarvo	20 722		
Käypä arvo	23 465		

SIJOITUKSET SAMAN KONSERNIN YRITYKSISSÄ JA OMISTUSYHTEYSYRITYKSISSÄ

1000 €	Muutokset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisy yrityksissä 1.1.2001 - 31.12.2001	
	Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä	Osakkeet ja osuudet omistusyhteys- yrityksissä
Hankintameno 1.1.	24 976	442
Lisäykset	1 970	-
Vähennykset	-	-1
Siirrot erien välillä	3	-3
Hankintameno 31.12.	26 948	438
Kirjanpitoarvo 31.12.	26 948	438

Muut sijoitukset	2001	2000
Muut lainasaamiset eriteltyinä vakuuden mukaan		
Pankkitakaus	-	4 200
Nimivakuus	-	77
Vakuutuskirja	-	5
Muu vakuus	7 287	8 382
	7 287	12 664
Saamiset		
Muut saamiset		
Samana konsernin yrityksiltä	592	2 725
Omistusyhteisy yrityksiltä		5

Omistukset muissa yrityksissä

1000 €	Osuus kaikista osakkeista %	Kirjanpitoarvo 31.12.2001	Käypä arvo 31.12.2001
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet, kotimaiset			
Finnair Oyj	0,31	976	976
Fortum Oyj	0,02	950	950
ICL Invia Oy	3,77	929	929
Instrumentarium Oyj	0,14	1 187	1 565
Kemira Oyj	0,11	811	865
Keskinäinen vakuutusyhtiö Eläke-Fennia		1 689	1 689
Kesko Oyj	0,34	1 703	2 039
Metso Oyj	0,07	1 002	1 175
M-real Oyj	0,12	1 247	1 492
Nokia Oyj	0,00	2 280	2 850
OKO Osuuspankkien Keskuspankki Oyj	0,14	602	694
Partek Oyj Abp	0,37	1 582	1 651
Perlos Oyj	0,09	536	536
Raisio Yhtymä Oyj	0,56	865	865
Rautaruukki Oyj	0,20	1 074	1 148
Sonera Oyj	0,02	1 055	1 055
Teleste Oyj	0,39	811	818
Tietoenator Oyj	0,04	822	982
Wärtsilä Oyj Abp	0,08	1 001	1 040
YIT-Yhtymä Oyj	0,18	662	706
Osakkeet ja osuudet, ulkomaiset			
Iso-Britannia			
AstraZeneca PLC	0,6068	540	546
GlaxoSmithKline PLC	0,0006	1 131	1 131
Vodafone Group PLC	0,0319	613	613
Israel			
Check Point Software Technologies Ltd	0,0131	1 439	1 439
Italia			
Telecom Italia Mobile SpA. (TIM)	0,0018	945	945
Norja			
Norske Skogindustrier ASA	0,0453	766	879
Vmetro ASA	0,5067	919	1 102
Ranska			
Suez	0,0286	969	969
Thales SA	0,1067	686	686
Ruotsi			
Telefonaktiebolaget LM Ericsson	0,0015	728	737
Europolitan Holdings AB	0,0147	433	452
Getinge AB	1,4094	923	1 220
Rottneros AB	0,5255	962	1 165
Skandia Försäkrings AB	0,0107	899	899
Saksa			
Siemens AG	0,0129	753	855
Singapore			
Venture Manufacturing (Singapore) Ltd	0,0313	547	587
Sveitsi			
BB Biotech AG	3,7618	831	1 018
Novartis AG	0,0071	733	750

Omistukset muissa yrityksissä

1000 €	Osuus kaikista osakkeista %	Kirjanpitoarvo 31.12.2001	Käypä arvo 31.12.2001
Tanska			
Falck A/S	0,0339	880	880
Novo Nordisk A/S	0,0254	404	404
Yhdysvallat			
Juniper Networks Inc	0,0915	636	636
Northrop Grumman Corp	0,0089	732	732
Sijoitusrahasto-osuudet			
ABN AMRO Euro Credit Fund		10 001	10 803
Absolute Alpha Fund PCC Ltd European Equity Performance Series (Euro)		3 000	3 028
Aspect International Fixed Income Fund		2 000	2 229
BBL Baltic States Capital Fund		860	1 221
Brinson Tactical 1 Allocation Fund		3 436	3 436
Erikoissijoitusrahasto 3C Alpha		1 009	1 065
Erikoissijoitusrahasto Alfred Berg Finland HPI B/100		20 140	20 636
Erikoissijoitusrahasto Avenir B		2 000	2 247
Erikoissijoitusrahasto Evli Altius B		3 000	3 215
Erikoissijoitusrahasto WIP Pikkujättiläiset		533	582
Fairfield Investors (Euro) Limited A		3 008	3 064
JPMorgan Fleming Funds - Japan Small Cap Fund		824	824
Nektar		2 360	3 004
New Providence Fund, Ltd.		2 260	2 260
Opstock Euro Index -sijoitusrahasto		22 669	23 098
Seligson & Co Euro-area 50 A -indeksirahasto		12 164	12 460
Sijoitusrahasto Alfred Berg Small Capital Europe B/100		2 558	3 149
Sijoitusrahasto Carnegie Småbolag		656	679
Sijoitusrahasto Evli Corporate Bond B		5 838	6 535
Sijoitusrahasto Seligson & Co Euro Corporate Bond A		10 000	10 132
Sijoitusrahasto Seligson & Co Global Top 25 Pharmaceuticals A		665	773
Zenit		1 970	2 025
Pääomarahastot			
Access Capital LP		4 490	4 490
Auda Capital III L.P.		1 329	1 329
Bio Fund Ventures II Ky		1 263	1 263
Duke Street Capital IV LP		1 786	1 786
Eqvitec Teknologiarahasto I Ky		1 582	1 582
Finnventure Rahasto IV Ky		2 255	2 255
Finnventure Rahasto V Ky		1 755	1 755
Forenvia Venture I Ky		581	581
MB Equity Fund II Ky		1 072	1 072
Nexit Infocom 2000 Fund Limited Partnership		969	969
Permira Europe II LP2		2 460	2 460
The First European Fund Investments UK Ltd Partnership		1 378	1 378
The Triton Fund (No.2) L.P.		1 261	1 261
Muut		11 268	12 516
		183 655	193 835

AINEETTOMIEN JA AINEELLISTEN HYÖDYKKEIDEN MUUTOKSET

1000 €	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Koneet ja kalusto	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2001	143	1 702	10 172	12 017
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	-	-368	-	-368
Lisäykset	-	229	1 560	1 789
Vähennykset	-	-	-1 841	-1 841
Hankintameno 31.12.2001	143	1 563	9 891	11 597
Kertyneet poistot 1.1.2001	-92	-860	-4 168	-30 443
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	-	368	-	368
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	-	1 416	1 416
Tilikauden poistot	-38	-263	-1 659	-1 959
Kertyneet poistot 31.12.2001	-130	-755	-4 411	-5 296
Kirjanpitoarvo 31.12.2001	13	809	5 480	6 302

VAKAVARAISUUSTUNNUSLUVUT

1000 €	2001	2000
Toimintapääoma		
Oma pääoma ehdotetun voitonjaon vähentämisen jälkeen	118 905	126 260
Tilinpäätössiirtojen kertymä	4 755	5 435
Omaisuuksien käyppien arvojen ja taseen kirjanpitoarvojen välinen arvostusero	33 655	70 646
Aktivoidut aineettomat hyödykkeet	-821	-893
Muut erät	-85	1 794
	156 409	203 243
Vakuutusyhtiölain 11 luvun 2 §:n toimintapääoman vähimmäismäärä	42 636	42 365
Runasvahinkoisten vuosien varalle vakuutustekniseen vastuovelkaan sisältyvä tasoitusmäärä	135 722	115 313
Tasoitusmäärä suhteessa täyteen määräänsä %	53%	48%
Vastuunkantokyky prosentteina eli toimintapääoma ja tasoitusmäärä suhteessa omalla vastuulla oleviin vakuutusmaksutuottoihin 12 edeltävältä kuukaudelta (%)		
- vuodelta 2001	134%	
- vuodelta 2000	153%	
- vuodelta 1999	183%	
- vuodelta 1998	130%	
- vuodelta 1997	104%	

OMA PÄÄOMA

1000 €	
Sidottu	
Pohjarahasto 1.1.2001	4 339
Pohjarahasto 31.12.2001	4 339
Takuupääoma 1.1.2001	3 364
Takuupääoma 31.12.2001	3 364
Arvonkorotusrahasto 1.1.2001	885
Arvonkorotusrahasto 31.12.2001	885
Sidottu yhteensä	8 587
Vapaa	
Varmuusrahasto 1.1.2001	56 303
Siirto edellisen tilikauden voitosta	61 281
Arvonkorotusten peruutukset	-11
Varmuusrahasto 31.12.2001	117 573
Hallituksen käyttövarat 1.1.2001	63
Siirto edellisen tilikauden voitosta	25
Yleishyödyllisiin tarkoituksiin	-21
Hallituksen käyttövarat 31.12.2001	67
Edellisen tilikauden voitto	61 458
Siirto varmuusrahastoon	-61 281
Siirto hallituksen käyttövaroihin	-25
Jaettu takuupääoman korkona	-151
Edellisen tilikauden voitto	
Tilikauden tappio	-7 323
Vapaa yhteensä	110 317
Oma pääoma yhteensä	118 905
Arvonkorotusrahaston erittely 31.12.2001	
Sijoitusomaisuuden arvonkorotukset	260
Käyttöomaisuuden arvonkorotukset	625
	885
Laskelma voitonjakokelpoisista varoista 31.12.2001	
Tilikauden tappio	-7 323
Varmuusrahasto	117 573
Hallituksen käyttövarat	67
	110 317

VELAT

1000 €	2001	2000
Muut velat		
Saman konsernin yrityksille	182	40
Omistusyhteisy yrityksille	1	11
Vakuudet ja vastuusitoumukset		
Omasta puolesta annetut		
Johdannaiskaupan vakuudeksi annetut arvopaperit	2 801	
Johdannaissopimuksista johtuva vastuu		
Osakejohdannaiset		
Optiosopimukset		
Ostetut		
Kohde-etuuden arvo	24 740	
Käypä arvo	-85	
Vuokravastuut	2 407	
Muut vastuusitoumukset		
Arvonlisäverotuksen ryhmäkisteröintiin liittyvä yhteisvastuumäärä		
Saman konsernin yritykset	168	
Muut yritykset	4 712	
Sijoitussitoumukset		
Sitouduttu merkitsemään pääomarahastojen osuuksia	25 973	

EMOYHTIÖN RAHOITUSLASKELMA**Epäsuora rahoituslaskelma 1000 €**

	2001	2000
Liiketoiminnan rahavirta		
Tappio/voitto varsinaisesta toiminnasta	-8 003	61 526
Oikaisut		
Vakuutusteknisen vastuuvelan muutos	43 572	58 524
Sijoitusten arvonalentumiset ja arvonorotukset	6 803	19 042
Suunnitelman mukaiset poistot	4 158	4 231
Muut oikaisut	-2 855	-75 253
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	43 676	68 070
Käyttöpääoman muutos:		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten vähennys/lisäys	5 175	-7 763
Lyhytaikaisten korottomien velkojen vähennys	-1 887	-284
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	46 964	60 023
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-283	-173
Maksetut välittömät verot	-25 950	-2 903
Rahavirta ennen satunnaisia eriä	20 732	56 947
Liiketoiminnan satunnaisista eristä johtuva rahavirta	-	197
Liiketoiminnan rahavirta	20 732	57 144
Investointien rahavirta		
Investoinnit sijoituksiin (pl. rahavarat)	-28 298	-145 396
Luovutustulot sijoituksista (pl. rahavarat)	3 503	101 184
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä muun omaisuuden investoinnit ja luovutustulot (netto)	-1 412	-2 021
Investointien rahavirta	-26 207	-46 232
Rahoituksen rahavirta		
Maksetut takuupääoman korot ja muu voitonjako	-173	-15
Rahoituksen rahavirta	-173	-15
Rahavarojen muutos	-5 648	10 897
Rahavarat tilikauden alussa	15 509	4 612
Rahavarat tilikauden lopussa	9 861	15 509
	-5 648	10 897

Helsingissä maaliskuun 19. päivänä 2002

HALLITUS

Eero Lehti

Jalo Paananen

Kari Elo
toimitusjohtaja

Ernst Gylfe

Jussi Järventaus

Lasse Koski

Erkki Moisander

Esko Penttilä

Antti Vaahto

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennian omistajille

Olemme tarkastaneet Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennian kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.-31.12.2001. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä emoyhtiön ja konsernin tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Yhtiön kirjanpidon ja hallinnon jatkuvasta tarkastuksesta tilikauden aikana ja sen päätyttyä on vastannut allekirjoittanut Kalervo Virtanen, joka on antanut siitä erillisen valvontatilintarkastuskertomuksen.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittä-

vässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta vakuutusyhtiölain ja osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitettulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot emoyhtiön sekä konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä on vakuutusyhtiölain mukainen.

Helsingissä 3. päivänä huhtikuuta 2002

Risto Järvinen, KHT

Kalervo Virtanen, KHT

HALLINTONEUVOSTON LAUSUNTO

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennian hallintoneuvosto on käsitellyt yhtiön vuoden 2001 tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen sekä tilintarkastuskertomuksen. Hallintoneuvostolla ei ole niiden johdosta huomauttamista.

Hallintoneuvosto esittää 30.5.2002 kokoontuvalle yhtiökokoukselle, että tilinpäätös ja konsernitilinpäätös vahvistetaan ja hallituksen ehdotus tilikauden tappion kattamisesta hyväksyttäisiin.

Helsingissä, toukokuun 7. päivänä 2002.

Hallintoneuvoston puolesta

Eino Rajamäki
hallintoneuvoston puheenjohtaja

VIRALLINEN TILINPÄÄTÖS

Yhtiön virallinen tilinpäätös sekä konsernin tilinpäätös on tehty ja tilintarkastettu markkamääräisinä. Ne ovat nähtävissä Fennian pääkonttorissa, Asemamiehenkatu 3, 00520 Helsinki.

YRITYSANALYYSI 2001

KONSERNINTULOSANALYYSI

M €	1997	1998	1999	2000	2001
VAHINKOVAKUUTUS					
Vakuutusmaksutuotot	167	199	200	209	217
Korvauskulut	-168	-164	-178	-203	-180
Liikekulut	-33	-38	-41	-42	-43
Muut vakuutustekniset tuotot ja kulut	-	0	0	0	0
Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta	-34	-3	-20	-37	-6
Sijoitustoiminnan tuotot ja kulut	27	51	44	122	18
Muut tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
Osuus osakkuusyrytyksistä	5	0	0	0	0
Liikevoitto tai -tappio	-2	48	24	85	12
Tasoitusmäärän muutos	14	-26	-14	2	-20
Sijoitusten arvonorotukset ja niiden oikaisut	0	0	0	0	0
Vahinkovakuutuksen voitto/tappio ennen satunnaisia eriä	12	22	10	88	-8
HENKIVAKUUTUS					
Vakuutusmaksutulo			42	80	71
Sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonorotukset ja niiden oikaisut			8	24	-5
Maksetut korvaukset			-9	-10	-9
Vastuavelan muutos ennen lisäetuja ja tasoitusmäärän muutosta			-37	-74	-66
Liikekulut			-3	-5	-5
Muut vakuutustekniset tuotot ja kulut					
Vakuutustekninen tulos ennen lisäetuja ja tasoitusmäärän muutosta			1	16	-14
Muut tuotot ja kulut			0	2	0
Liikevoitto tai -tappio			2	18	-14
Tasoitusmäärän muutos			0	0	0
Lisäedut			0	-2	0
Henkivakuutuksen voitto/tappio ennen satunnaisia eriä			1	15	-14
Satunnaiset tuotot	8	-	-	0	-
Satunnaiset kulut	-8	0	-	-	-
Voitto/tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	12	22	11	103	-23
Tuloverot ja muut välittömät verot	-3	-9	-3	-31	0
Vähemmistöosuudet	0	0	0	-4	6
Konsernin voitto/tappio tilikaudelta	9	13	7	69	-17

Vuoden 1999 Henki-Fennian luvut ovat ajalta 1.10.1998 -31.12.1999

TUNNUSLUVUT

M €	1997	1998	1999	2000	2001
Konsernin tunnusluvut					
Liikevaihto	219	278	365	561	444
Vakuutusmaksutulo	182	213	256	302	300
Liikevoitto/-tappio	-2	48	26	103	-2
liikevaihdosta %	-0,8	17,3	7,1	18,3	-0,4
Voitto/tappio ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja	12	22	11	103	-23
liikevaihdosta %	5,6	7,9	3,0	18,4	-5,1
Vakavaraisuuspääoma	174	259	413	364	310
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä	770	785	822	822	829
Vahinkovakuutuksen tunnusluvut					
Liikevaihto	219	278	296	418	327
Vakuutusmaksutulo	182	213	214	222	229
Vahinkosuhte %	100,4	82,6	89,2	97,4	82,9
Liikekulusuhte %	19,8	18,9	20,6	20,2	19,8
Yhdistetty kulusuhte %	120,1	101,4	109,8	117,6	102,7
Toimintapääoma	96	155	249	203	156
Tasoitusmäärä	77	103	118	115	136
Vakavaraisuuspääoma	174	259	367	319	292
vastuavelasta %	48,1	66,5	84,7	64,5	56,5
Vastuunkantokyky %	103,9	130,1	183,2	152,7	134,4
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä	770	785	806	803	808
Henkivakuutuksen tunnusluvut					
Liikevaihto			68	144	116
Vakuutusmaksutulo			42	80	71
Liikekustannussuhte %			127	177	159
Toimintapääoma			62	68	45
Vakavaraisuuspääoma			64	70	46
Vakavaraisuusaste %			26,9	24,8	14,1
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä			16	19	21

FENNIAN, HENKI-FENNIAN JA eFENNIAN HENKILÖSTÖ

HENKILÖSTÖMÄÄRÄ

Fennian konsernin henkilöstön määrä pysyi yhtiöissä lähes ennallaan. Kentän vakituisten määrä lisääntyi noin 4 prosenttia ja pääkonttorin vakituisten henkilöiden määrä lisääntyi noin 2 prosentilla. Kaikkiaan konsernin palveluksessa oli tilivuoden aikana keskimäärin 844 henkilöä.

UUDET JA PÄÄTTYNEET TYÖSUHTEET

Uusia työntekijöitä otettiin vakinaisiin työsuhteisiin Fenniaan 65 henkilöä ja Henki-Fenniaan 4 henkilöä. Lisäksi Fenniassa vakinaistettiin 16 työsuhdetta ja franchise-yhtiöistä siirtyi 17 työsuhdetta. Uusista työntekijöistä 45 prosenttia oli alle 34-vuotiaita ja 91 %:lla oli vähintään opisto- tai ammattikorkeakoulutasoinen koulutus.

Fenniasta jäi eläkkeelle vuoden 2001 aikana 16 henkilöä ja erosi 44 henkilöä. Heinäkuussa perustettuun eFenniaan siirtyi 14 henkilöä. Lähdevaihtuvuus pysyi edellisvuoteen nähden ennallaan, eli eläkkeelle jääneet ja eronneet yhteensä, oli 7,74 prosenttia koko henkilöstöstä.

IKÄ, KOKEMUSJAKAUMAT

Fennian henkilöstön keski-ikä oli 45 vuotta. Se nuosi edellisestä vuodesta 4 kuukaudella. Henki-Fennian keski-ikä oli 36 vuotta ja 8 kuukautta ja eFennian 29 v 4 kk.

Fennian henkilöstöstä 65 prosenttia oli naisia ja 35 prosenttia miehiä. Muutosta edelliseen vuoteen oli yksi prosenttiyksikkö naisten eduksi. Henki-Fennian henkilöstöstä naisia

oli 11 ja miehiä 11. eFenniassa miehiä oli 7 ja naisia 6.

Fennian henkilöstöllä oli työkokemusta yhtiössä keskimäärin 16 vuotta 6 kk, mikä on yhden vuoden vähemmän kuin edellisessä vuonna.

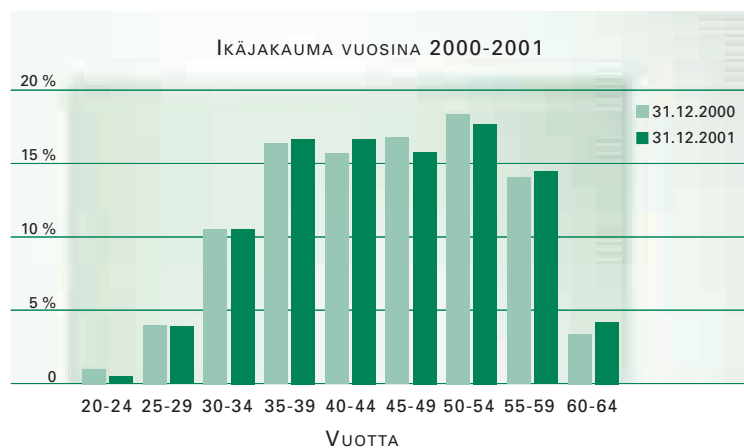
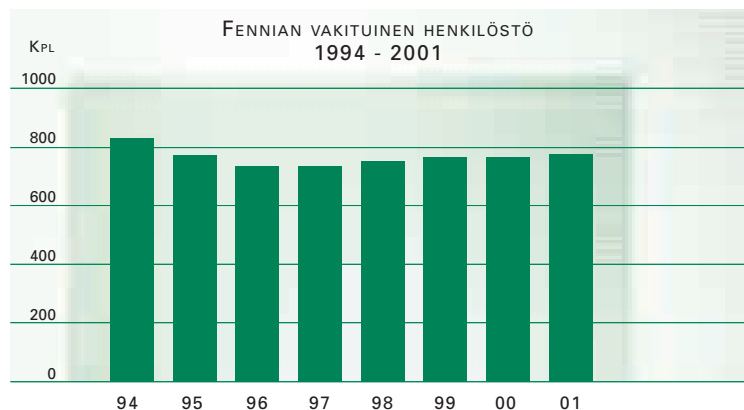
Yleisin koulutustaso oli edelleen opistotaso tai ammattikorkeakoulu. Akateeminen tutkinto oli noin 11 prosentilla henkilöstöstä. VTS-tutkintoa opiskeli tilivuoden aikana 45 henkilöä ja tutkinnon suoritti 11 henkilöä.

Tutkinnon suorittaneita on tällä hetkellä yhteensä 307 henkilöä.

HENKILÖSTÖN HYVINVOINTI

Sairauspoissaolojen määrä kasvoi 0,2 prosenttiyksikköä ja oli 3,8 prosenttia teoreettisesta työajasta. Ylityöt lisääntyivät prosenttia. Ylitöitä tehtiin yhteensä 6143 tuntia.

Työkykyä ylläpitävää toimintaa tehostettiin edelleen. Tyky-toiminnan pääaiheina olivat ihmisen elämän-

kaaren huomioiminen ja työyhteisön sisäinen hyvinvointi. Alueilla ja yksiköissä toimittiin aktiivisesti työyhteisön hyvinvoinnin lisäämiseksi muun muassa järjestämällä erilaisia tykytapahtumia.

KANNUSTEPALKKIOJÄRJESTELMÄ

Henkilöstön kannustepalkkiojärjestelmä oli käytössä toista vuotta. Järjestelmää kehitettiin ensimmäisen vuoden kokemusten pohjalta. Yhteisesti asetettuihin tavoitteisiin pyrkiminen on parantanut toiminnan laatua. Organisaation toimivuutta mittaavan OTA-tutkimuksen mukaan tyytyväisyys yhtiön palkitsemisjärjestelmiin nousi selvästi kannustepalkkiojärjestelmän piirissä olevien keskuudessa. Fennian konsernissa käytetään vuoden 2001 kannustepalkkioihin sosiaalikuluneen noin 250 000 euroa eli saman verran kuin edellisenä vuonna.

HENKILÖSTÖN KEHITTÄMINEN

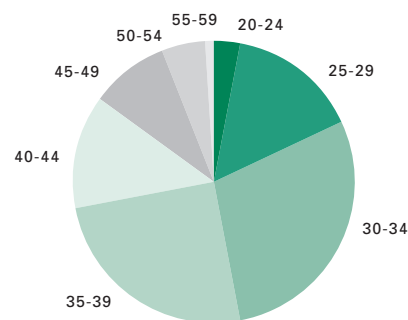
Fennia Akatemia järjesti vuoden aikana 126 koulutuspäivää, joihin

osallistujia oli yhteensä 638. Valmennukset olivat pääasiassa tuote-, myynti- ja atk- koulutusta. Lisäksi järjestettiin esimies- ja asiantuntijavalmennusta. Käytetystä työajasta koulutuspäiviä oli yhteensä 3047 työpäivää, joka on keskimäärin neljä päivää henkilöä kohti.

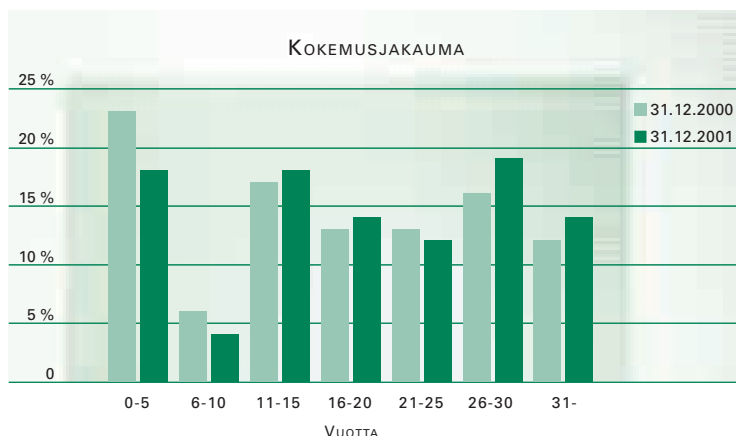
Suurimpia kehityshankkeita oli Fennia-ryhmän esimiehille ja asiantuntijoille räätälöity uusi liikkeenjohdon koulutusohjelma, Fennia Professional. Myös verkkokoulutuksen suunnittelu käynnistyi ja R5Generation-verkkokoulutus alusta otettiin koekäyttöön. Pehdytysjärjestelmää kehitettiin tuottamalla tukimateriaalia perehdyttäjien tueksi. Tiedon ja osaamisen siirtoa sukupolvien välillä tehostettiin aloittamalla mentor-toiminta.

Osaamisen hallintaa kehitettiin luomalla Fennian kentän ja vakuutus- tuotannon tehtäville osaamistarvetta kuvaavat osaamisprofiilit. Osaamistietojen ylläpitoa varten otettiin käyttöön osaamisenhallintajärjestelmä FitTeam Skills.

UUSIEN VAKINAISEEN TYÖSUHTEESEEN REKRYTOITUJEN IKÄJAKAUMA

UUSIEN KESKI-ikä oli 36 VUOTTA 2 KK.

ILMAPIIRI

OTA-tutkimus tehtiin Fenniassa, Henki-Fenniassa ja eFenniassa tammi-kuussa. Vastausprosentti oli 71 eli sama kuin viime vuonna. Tulostuloksiksi eli kokonaistyytyväisyys laski viime vuoden 65,9 prosentista 63,2 prosenttiin (2,7 prosenttiyksikköä) eli samalle tasolle, missä se oli ollut vuosina 1998-2000. Indeksilaski tasaisesti lähes kaikkien esitettyjen kysymysten osalta. Vahvimaksi arvioitiin tavoitteisiin ja johtamiseen liittyvät asiat.

ALOITTEET

Tehtyjen aloitteiden määrä väheni ennätysellisestä edellisestä

vuodesta, jolloin aloitteita tehtiin 148 kpl. Aloitetoiminta on mukana yhtiön kannustepalkkiojärjestelmässä. Aloitteita tehtiin yhteensä 94 kappaletta, niistä palkittiin 12 kappaletta eli 13 %.

MENESTYKSEN AVAIMET

Kultainen menestyksen avain myönnettiin kahdelle henkilölle ja hopeinen menestyksen avain kahdelle tiimille. Menestyksen avaimen saaneiden opintomatka suuntautui loka-kuussa Lontooseen.

HENKILÖSTÖKERHO

Henkilöstökerho järjesti vuoden aikana yhteensä 39 tapahtumaa mm.

juhlia, kerhoja, urheilutapahtumia, teatteri- ja konserttimatkoja, joihin osallistui 748 fennialaista. Kuntolipuja lunastettiin noin 500 kappaletta. Henkilöstökerhon toimintaa tuettiin yli 60 000:lla eurolla.

Tykytoimintaan osallistui 74 % (573) henkilöstöstä, ryhmien keskipakko oli 22 henkilöä. Tykytoimintaa tuettiin keskimäärin noin 40:llä eurolla henkilö kohti. Tykytoimintaa on tuettu yhteensä 50 000:lla eurolla.

HANNU KETOLA
TOIMITUSJOHTAJA
HENKI-FENNIA

Vuosi 2001 oli Henki-Fennian kolmas toimintavuosi. Vuosi oli ympäristötekijöistä johtuen vaihtelevin ja vaikein yhtiön tähänastisessa historiassa. Sijoitusympäristö oli erittäin haasteellinen ja lisäksi henkivakuutuksen kokonaismarkkinakin kääntyi laskuun. Henki-Fennian kannalta kulunut vuosi voi kuvata ympäristömuutoksiin sopeutumisen vuodeksi. Sopeutumista helpotti se, että yhtiön toiminta on käynnistämävaiheen jälkeen vakiintunut ja tuotevalikoima on kilpailukykyinen ja tavoitellussa laajuudessa. Lisäksi myös tietojärjestelmien osalta päästiin merkittävästi eteenpäin kun valtaosa vanhasta vakuutuskannasta saatiin siirrettyä yhtenäiseen ympäristöön.

Henki-Fennian menestyksen kannalta keskeiseen jakelutiehen Fennian omaan kenttään panostettiin sekä koulutuksen osalta että lisäämällä henkivakuutukseen erikoistuneita resursseja. Jakelutievaihtoehtojen lisäämiseksi

Henki-Fennia teki vuoden lopulla yhteistyösopimuksen Lähivakuutusryhmän kanssa. Yhteistyön uskotaan muodostavan merkittävän lisäjaketien Henki-Fennian tuotteille. Yhteistyön käynnistäminen tapahtuu kevään 2002 aikana.

TULOSKEHITYS

Yhtiön vuoden 2001 toiminta ei kaikilta osin kehittynyt asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Maksutulo supistui edellisvuodesta noin 10 %, mikä kuitenkin merkitsee markkinaosuuden lievää nousua. Sijoitustoiminnan osalta tuloskehitys oli epätydyttävä johtuen sijoitusmarkkinoiden vaihtelevasta ja pääosin laskevasta suunnasta. Kurssitason jatkuva lasku oli Henki-Fennialle erityisen haasteellinen, koska yhtiöllä ei lyhyestä toimintahistoriasta johtuen ole merkittäviä arvostuseroja. Tämä johtaa käytännössä siihen, että osakekurssien laskusta aiheutuvat arvonalennukset

heikentävät suoraan yhtiön tulosta. Vaikeasta vuodesta huolimatta yhtiön vakavaraisuus säilyi hyvällä ja kilpailukykyisellä 14 %:n tasolla. Yhtiön liikekulut pysyivät edellisvuoden tasolla ja liikekulusuhde parani.

Keskustelu henkivakuutuksen verotuseduista käynnistyi loppuvuodesta. Ehdotukset veroetujen pienentämisestä ovat huolestuttavia kun otetaan huomioon lakisääteisen eläkevakuutuksen suunnitellut muutokset. Tarve yksilölliseen eläketurvan täydentämiseen on tulevaisuudessa entistäkin suurempi.

KILPAILUTILANNE

Kilpailutilanne säilyi edellisvuosien kaltaisena. Kehitys markkinoilla meni voimakkaasti finanssitavaratalojen suuntaan. Henkivakuutussäästämistä on tullut yhä selvemmin osa pitkäaikaissäästämistä, jota harjoitetaan saman yhtiöryhmän puitteissa. Finanssitavaratalot mahdollistavat pitkäaikaistalletusten muuttamisen vakuutussäästöiksi. Puhtaana henkivakuutusyhtiönä Henki-Fenniällä ei ole käytössään tällaista mahdollisuutta. Henki-Fennia joutuu jatkossakin turvaamaan myyntinsä muita kanavia hyväksikäyttäen ja nykyistä asiakaskuntaansa hyödyntäen. Toisaalta Henki-Fennian vakuutuksiin liitetään vain ulkopuolisten rahastoyhtiöiden rahastoja, mikä puolestaan takaa hyvät mahdollisuudet yhteistyöhön rahastoyhtiöiden kanssa.

MARKKINAT KEHITTYVÄT EDELLEEN

Henkivakuutuksen kokonaismaksutulo supistui edellisvuodesta n. 17 %. Laskua tapahtui pääosin rahastoidonnoissa vakuutuksissa. Lasku

selittyy yksinomaan laskevilla osakekursseilla. Jatkuvamaksuisten vakuutusten kuten yksilöllisen eläkevakuutuksen maksutulo jatkoi tasaista kasvua. Markkinoiden kehityksen osalta viime vuosi on nähtävä selvänä välivuotena. Suomen henkivakuutussäästämisen taso on kansainvälisesti mitattuna alhainen ja siitä syystä kasvupotentiaali on suuri. Talouden ja osakekurssien kehityksen käännyessä uudelleen nousuun palanee henkivakuutusmyyntikin jälleen nopean kasvun uralle. Asiakkaiden kiinnostus rahastoidonnoisiin vakuutuksiin tulee edelleen lisääntymään.

Henki-Fennia on lyhyen toimintansa aikana varautunut tuleviin muutoksiin ja sen tuotevalikoima myös rahastoidonnoisten vakuutusten osalta on kilpailukykyinen. Myös rahastovalikoimaan tullaan laajentamaan. Erityisesti Henki-Fennia on lähtenyt siitä, että se pystyy hyvin vastaamaan oman ydinasiakaskuntansa erilaisista henkivakuutustarpeista.

NÄKYMÄT ALKANEELLE VUODELLE

Alkaneen vuoden näkymät ovat edelleen epävarmat. Täyttää varmuutta maailman ja Suomen talouden kääntymisestä ei ole, vaikka monet talouden mittarit jo osoittavatkin positiivista kehityssuuntaa. Vaikka talous ja sen seurauksena osakekurssit kääntyisivätkin nousuun on epävarmaa miten nopea ja kuinka pitkä noususta tulee. Näyttää siltä, että vuoden alkupuolisko toimitaan epävarmassa ympäristössä ja vasta yritysten selvästi parantuneet osavuositulokset luovat markkinoille riittävän uskon talouden kääntymisestä. Talouden kääntymisellä on suuri merkitys yhtiön sijoitustoiminnan onnistumi-

selle ja rahastoidonnoisten vakuutusten myynnille.

Henki-Fenniällä on hyvät lähtökohdat oman toimintansa kehittämiseksi. Oma asiakaspotentiaalia on vielä runsaasti hyödynnettäväksi. Yhteistyö Lähivakuutus-ryhmän kanssa mahdollistaa aivan uuden asiakaskunnan palvelemisen. Henki-Fennian tunnettuus ja yrityskuva ovat mittautusten mukaan parantuneet. Lisäksi Henki-Fennian palvelujen oston perustuva toimintatapa mahdollistaa tehokkaan toiminnan jatkossakin. Tällä konseptilla yhtiö pystyy hoitamaan kasvavan asiakaskuntansa varsin pienillä omilla resursseilla.

Kiitän lämpimästi asiakkaita, yhteistyökumppaneita ja omaa henkilökuntaa yhtiötämme kohtaan osoitetusta luottamuksesta ja hyvästä yhteistyöstä. Uskon, että alkaneena vuotena pystymme entistäkin paremmin ratkomaan asiakkaidemme vakuutus- tarpeita.

Hannu Ketola

HENKI-FENNIAN HALLINTO

■ HALLITUS

Antti Vaahto
toimitusjohtaja
Vaahto Group PLC Oyj
Lahti
puheenjohtaja

Eero Lehti
hallituksen puheenjohtaja
Taloustutkimus Oy
Helsinki
varapuheenjohtaja

Kari Elo
toimitusjohtaja
Fennia
Helsinki

Lasse Heiniö
toimitusjohtaja
Eläke-Fennia
Helsinki

Tarkko Jousi
varatoimitusjohtaja
Eläke-Fennia
Helsinki

Jussi Järventaus
toimitusjohtaja
Suomen Yrittäjät
Helsinki

Markku Alava
varatoimitusjohtaja
Fennia
Helsinki
varajäsen

Eeva Grannfelt
johtaja
Eläke-Fennia
Helsinki
varajäsen

Heimo Äikäs
johtava lakimies
Fennia
Helsinki
hallituksen sihteeri

■ TILINTARKASTAJAT

Kalervo Virtanen
professori, KHT
Helsinki

Risto Järvinen
kanslianeuvos, KHT
Helsinki

Markku Koskela
professori, KHT
Helsinki
varatilintarkastaja

Per-Olof Johansson
kauppatiet. maisteri, KHT
Helsinki
varatilintarkastaja

■ JOHTAJAT

Hannu Ketola
toimitusjohtaja

Eero Eriksson
sijoitusjohtaja

Timo Hiltunen
tuotantojohtaja

Tomi Tasavuori
markkinointijohtaja

Kimmo Tenho
myyntijohtaja

Kai Niemi
aktuaari, SHV

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS 2001

Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennian kolmas toimintavuosi oli yhtiölle tyydyttävä sekä toiminnallisesti että taloudellisesti vaikeasta markkina-tilanteesta huolimatta. Yhtiön tulos oli vaikean sijoitusmarkkinan johdosta epätydyttävä, mutta vakavaraisuus säilyi kohtuullisella tasolla. Yhtiön vakuutusmaksutulon lasku alitti alan keskimääräisen laskun, mikä merkitsi yhtiön markkinaosuuden hienoista nousua alan ennakkotietojen mukaan 2,2 prosenttiin (2,1%).

Henki-Fennian omistavat Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennia 60 prosentin ja Keskinäinen vakuutusyhtiö Eläke-Fennia 40 prosentin osuuksin.

VAKUUTUSTOIMINTA

Tuotevalikoimassa ei tilikauden aikana tapahtunut olennaisia muutoksia. Merkittävä jakeluun vaikuttava tekijä on joulukuussa 2001 julkistettu Henki-Fennian tuotteiden saaminen Lähivakuutuksen myyntikanavaan vuodesta 2002 alkaen.

Vakuutusmaksutulo laski 11 prosenttia 71 miljoonaan euroon (81 Milj. €). Tästä henkivakuutuksen osuus oli 45 miljoonaa euroa (57 Milj. €) ja eläkevakuutuksen 27 miljoonaa euroa (23 Milj. €). Vakuutusmaksutulosta sijoitussidonnaisten vakuutusten maksutulon osuus oli 29 miljoonaa euroa (42 Milj. €). Vakuutusmaksutulon lasku aiheutui pääosin yksilöllisen henkivakuutuksen maksutulon laskusta ja erityisesti sijoitussidonnaisen yksilöllisen henkivakuutuksen maksutulon laskemisesta 40 miljoonasta eurosta 24 miljoonaan euroon.

Sijoitusmarkkinoiden hermostuneisuus vaikutti edelleen selvästi sijoitussidonnaisten vakuutusten myyntiin

vuoden aikana ja monilta osin päätöksentekoa kaupoissa siirrettiin seuraavaan vuoteen. Vakuutusten myynnissä sijoitusmarkkinoiden hermostuneisuus näkyi myös laskuperustekorkosidonnaisten tuotteiden suosion kasvuna.

Maksetut korvaukset olivat 8,7 miljoonaa euroa (9,8 Milj. €). Näistä takaisinostojen määrä oli 2,2 miljoonaa euroa (4,2 Milj. €).

Yhtiön liikekustannussuhde kehittyi tilikauden aikana suotuisasti. Liikekulut pysyivät tuloslaskelmassa lähes edellisen vuoden tasolla 4,93 miljoonassa eurossa (4,89 Milj. €). Liikekulusuhde oli 161 prosenttia (179 %), liikekulut ylittivät niitä varten vakuutusmaksuun sisällytetyn osuuden 1,9 miljoonalla eurolla (2,1 Milj. €).

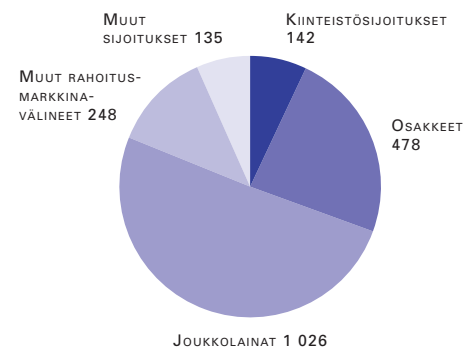
Yhtiön tulokseen sidottujen vakuutussäästöjen kokonaistuottotaso vaihteli vuonna 2001 5,8 - 6,75 prosentin välillä riippuen vakuutuslajista ja vuosineljänneksestä. Myönnetyt asiakashyvitykset yhteensä olivat 6,3 Milj. €, joista pääosa (5,9 Milj. €) rahoitettiin aikaisemmin muodostunutta lisätujen vastuuta käyttämällä. Tuloksen kautta asiakashyvityksiä rahoitettiin 0,4 Milj. €.

SIOJITUSTOIMINTA

Henki-Fennian konsernin sijoitustoiminnan nettotulos ilman sijoitussidonnaisia vakuutuksia oli -2,5 miljoonaa euroa (24 Milj. €). Nettotuotot laskivat erityisesti vähentyneiden osakkeiden myyntivoittojen ja lisääntyneiden myyntitappioiden vuoksi.

Korkotuottoja kertyi nettomääräisesti 11 miljoonaa euroa (10 Milj. €) ja kiinteistötuottoja 1,3 miljoonaa euroa

HENKI-FENNIAN SIOJITUSKANTA KÄYVIN ARVOIN 31.12.2001

(1,0 Milj. €). Osinkotuotot muista sijoituksista normalisoituivat 3,5 miljoonan euron tasolle (4,7 Milj. €). Myyntivoittojen määrä laski 13 miljoonaan euroon (32 Milj. €), samalla myös myyntitappioiden määrä kasvoi 22 miljoonaan euroon (13 Milj. €). Arvonalennuksia tehtiin yhteensä 10 miljoonaa euroa (14 Milj. €).

Konsernin sijoituskanta, joka pääosin muodostuu joukkolainoista ja osakkeista, oli vuoden lopussa käyvin arvo 341 miljoonaa euroa (330 Milj. €). Sijoitusten käypien arvojen ja kirjanpitoarvojen välinen johdannaisilla oikaistu arvostusero laski pääasiassa muuttuneen markkinatilanteen myötä 7 miljoonaan euroon (16 Milj. €). Johdannaisten oikaisulla ei ollut vaikutusta arvostuseroon päättyneellä tilikaudella. Sijoituskannan lisäksi sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevia varoja oli 73 miljoonaa euroa (49 Milj. €).

Sitoumuksia pääomarahastoihin ei vuoden aikana lisätty ja hienoinen kasvu 25,7 miljoonaan euroon selittyä dollarin kurssimuutoksilla (25,6 Milj. €). Pääomarahastoihin oli vuoden loppuun mennessä näistä sitoumuksista maksettu 11,4 miljoonaa euroa (8,2 Milj. €). Maksamattomia sitou-

muksia pääomarahastoihin oli näin ollen vuoden lopussa 14,3 miljoonaa euroa (17,3 Milj. €). Fennia-ryhmän sisällä asiakasrahoitus keskitettiin Eläke- Fenniaan ja tämän seurauksena Henki-Fennian 0,7 Milj. € asiakasrahoituskanta myytiin.

TULOS JA VAKAVARAISUUS

Konsernin liiketulos oli -14 miljoonaa euroa (17 Milj. €). Tilikauden tulos oli -14 miljoonaa euroa (11 Milj. €).

Käyvin arvoin laskettu toimintapääoma oli 45 miljoonaa euroa (68 Milj. €). Konsernin vakavaraisuuspääoma oli 46 miljoonaa euroa (70 Milj. €) ja vakavaraisuutta kuvaava vastuuvulkaan suhteutettu vakavaraisuusaste oli 14,1 prosenttia (24,8%).

YRITYSJOHTO JA HENKILÖSTÖ

Henki-Fennian hallitukseen kuuluivat 1.6.2001 saakka toimitusjohtaja Antti Vaahto (puheenjohtaja), kauppaneuvos Eero Lehti (varapuheenjohtaja), toimitusjohtaja Kari Elo ja toimitusjohtaja Risto Kausto. 1.6.2001 alkaen hallitukseen kuuluivat toimitusjohtaja Antti Vaahto (puheenjohtaja), kauppaneuvos Eero Lehti (varapuheenjohtaja), toimitusjohtaja Jussi Järventaus, toimitusjohtaja Kari Elo, toimitusjohtaja Lasse Heiniö ja varatoimitusjohtaja Tarkko Jousi. Toimitusjohtajana toimii Hannu Ketola.

Yhtiön palveluksessa oli vuonna 2001 keskimäärin 21 henkilöä (19).

EUROON SIIRTYMINEN

Valmistelut euroon siirtymiseksi toteutettiin vuonna 1999 hyväksytyin siirtymäsuunnitelman mukaisesti. Pääosa

yhtiön toiminnoista siirtyi euroon vuoden 2002 alussa. Arvopaperitoiminnassa siirryttiin euroon jo aiemmin. Vakuutus tuotannon tietojärjestelmien eurovalmius kokonaisuudessaan saavutettiin siirtymällä uusiin tietojärjestelmiin ennen vuoden 2002 alkua.

KONSERNIRAKENNE

Henki-Fennian konserniin kuului tilikauden lopussa neljä yhtiön täysin omistamaa kiinteistöyhtiötä. Tilikauden aikana ostettiin yksi kiinteistöyhtiö, Kiinteistö Oy Helsingin Navigatortalo ja myytiin yksi kiinteistöyhtiö, Kiinteistö Oy Salon Turuntie 20.

YHTIÖJÄRJESTYS

Yhtiöjärjestykseen tehtiin euroon siirtymiseen edellyttämät muutokset. Samassa yhteydessä lopetettiin yhtiön hallintoneuvosto. Yhtiöjärjestyksen muutokset merkittiin kaupparekisteriin 4.12.2001.

MERKITTÄVÄT TAPAHTUMAT TILIKAUDEN PÄÄTTYMISEN JÄLKEEN

Tammikuussa 2002 Henki-Fennia osti kiinteistöyhtiön, Helsingin keskustassa Fabianinkatu 8:ssa sijaitsevan Kiinteistö Oy Teohypon. Toteutettu kauppa merkitsi, että kiinteistöjen paino Henki-Fennian sijoitussalkussa nousi 10 prosenttiin.

NÄKYMÄT ALKANEELLA TILIKAUDELLA

Osakemarkkinoilla alkuvuoden yleinen suunta on ollut toistaiseksi laskeva. Yleinen taloudellinen tilanne ei maailmanlaajuisesti näytä lähiaikoina muuttuvan. Kehityksen jatkuessa samanlaisena, ei kuluva vuosi sijoitustoiminnan osalta tule olemaan helppo.

Henkivakuuttamiselle on lähivuosina suuri kasvupotentiaali. Henkivakuuttamisen kasvu riippuu jatkossa yhä enemmän yritysten ja kotitalouksien yleisen taloudellisen tilanteen kehittymisestä ja sijoitusmarkkinoiden liikkeistä. Painopiste henkivakuuttamisessa siirtyy edelleen yhä enemmän varallisuuden hoitoon ja rahastoidonnoiksiin. Markkinat kasvavat sekä sijoitusvakuutuksissa että vapaamuotoisissa eläkevakuutuksissa.

Fennia-ryhmä luo yhtiölle edellytykset toimia menestyksekkäästi vaikeasti ennustettavassa sijoitusympäristössä. Fennia-ryhmän vakaa taloudellinen tilanne ja laaja asiakaskunta mahdollistavat markkinaosuuden edelleen kasvattamisen. Pääosa maksutulovolyyymistä tulee jatkossakin kertamaksuisista säästö- ja sijoitusvakuutuksista, mutta painopistealueita ovat myös jatkuva maksuisten vakuutuksien erityisesti yksilöllisen ja ryhmäeläkevakuutuksen suhteellisen osuuden lisääminen maksutulosta.

HALLITUKSEN EHDOTUS VOITON KÄYTÖSTÄ

Tilinpäätöksen 31.12.2001 mukaan Henki-Fennian konsernin voitonjakokelpoiset varat olivat -3 869 796,02 euroa (11 542 235,20 €) ja emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat -3 939 212,71 euroa (11 470 833,14 €).

Emoyhtiön tilikauden tulos oli -14 244 503,52 euroa. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että osinkoa ei jaeta, ja että tilikauden tulos siirretään kokonaisuudessaan voittovarojen tilille.

TULOSLASKELMA ■ HENKI-FENNIA

TULOSLASKELMA 1.1.2001- 31.12.2001

1000 €	Emoyhtiö			Konserni
	2001	2000	2001	2000
Vakuutustekninen laskelma				
Vakuutusmaksutulo				
Vakuutusmaksutulo	71 518	80 479	71 518	80 479
Jälleenvakuuttajien osuus	-171	-267	-171	-267
	71 347	80 212	71 347	80 212
Sijoitustoiminnan tuotot	42 701	59 409	42 890	59 273
Sijoitusten arvonorotus	1 834	2 148	1 834	2 148
Korvauskulut				
Maksetut korvaukset	-8 683	-9 677	-8 683	-9 677
Jälleenvakuuttajien osuus	50	21	50	21
	-8 633	-9 656	-8 633	-9 656
Korvausvastuun muutos	-8 368	-8 289	-8 368	-8 289
Jälleenvakuuttajien osuus	-	-1	-	-1
	-8 368	-8 290	-8 368	-8 290
Korvauskulut yhteensä	-17 001	-17 946	-17 001	-17 946
Vakuutusmaksuvastuun muutos				
Vakuutusmaksuvastuun muutos	-58 118	-67 993	-58 118	-67 993
Jälleenvakuuttajien osuus	-6	36	-6	36
	-58 124	-67 957	-58 124	-67 957
Liikekulut	-4 933	-4 891	-4 933	-4 891
Sijoitustoiminnan kulut	-49 842	-35 327	-49 983	-37 111
Sijoitusten arvonorotusten oikaisu	-185	-136	-185	-136
Vakuutustekninen tulos	-14 203	15 512	-14 155	13 592
Muu kuin vakuutustekninen laskelma				
Muut tuotot				
Muut	5	9	5	8
Konsernireservin vähennys			107	1 814
			112	1 822
Muut kulut				
Muut	-24	-29	-24	-29
Konserniliikearvon poisto			-157	-
			-181	-29
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta				
Tilikauden vero	-107	-4 587	-107	-4 587
Aikaisempien tilikausien verot	-4	-32	-4	-32
Laskennalliset verot			26	-29
	-111	-4 619	-85	-4 648
Tappio/voitto varsinaisesta toiminnasta	-14 333	10 873		
Tilinpäätössiirrot				
Poistoeron muutos	1	-12		
Vapaaehtoisten varausten muutos	87	-87		
	88	-99		
Tilikauden tappio/voitto	-14 245	10 774	-14 309	10 737

TASE 31.12.2001	Emoyhtiö		Konserni	
1000 €	2001	2000	2001	2000
VASTAAVA				
Aineettomat hyödykkeet				
Muut pitkävaikutteiset menot	525	486	525	486
Sijoitukset				
Kiinteistösijoitukset				
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	23 583	12 207	22 515	11 824
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	-	702	-	-
	23 583	12 909	22 515	11 824
Muut sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet	76 306	100 020	76 309	100 022
Rahoitusmarkkinavälineet	211 480	187 879	212 479	187 879
Kiinnelainasaamiset	-	14	-	14
Muut lainasaamiset	-	158	-	158
Talletukset	22 684	14 321	22 684	14 321
	310 470	302 392	311 472	302 394
Sijoitukset yhteensä	334 053	315 301	333 988	314 218
Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset	72 865	49 280	72 865	49 280
Saamiset				
Ensivakuutustoiminnasta				
Vakuutuksenottajilta	296	264	296	264
Jälleenvakuutustoiminnasta	-	2	-	2
Muut saamiset	307	143	310	149
	603	409	606	415
Muu omaisuus				
Aineelliset hyödykkeet				
Koneet ja kalusto	312	277	312	277
Muut aineelliset hyödykkeet	13	-	13	-
	325	277	325	277
Rahat ja pankkisaamiset	9 556	6 733	9 580	6 733
	9 881	7 010	9 905	7 010
Siirtosaamiset				
Korot ja vuokrat	6 192	7 508	6 192	7 508
Muut siirtosaamiset	991	1 614	991	1 614
	7 183	9 122	7 183	9 122
	425 110	381 608	425 072	380 531

TASE 31.12.2001	Emoyhtiö		Konserni	
1000 €	2001	2000	2001	2000
VASTATTAVAA				
Oma pääoma				
Osakepääoma	27 751	27 751	27 751	27 751
Ylikurssirahasto	13 876	13 876	13 876	13 876
Hallituksen käyttövarat	8	8	8	8
Edellisten tilikausien voitto	10 297	689	10 449	878
Tilikauden tappio/voitto	-14 245	10 774	-14 309	10 737
	37 687	53 098	37 775	53 250
Konsernireservi			96	202
Tilinpäätössiirtojen kertymä				
Poistoero	26	27		
Vapaaehtoiset varaukset	-	87		
	26	114		
Vakuutustekninen vastuovelka				
Vakuutusmaksuvastuu	288 811	255 066	288 811	255 066
Jälleenvakuuttajien osuus	-42	-48	-42	-48
Korvausvastuu	24 368	16 000	24 368	16 000
	313 137	271 018	313 137	271 018
Sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuovelka				
Vakuutustekninen vastuovelka	71 982	47 609	71 982	47 609
Jälleenvakuutustallettevelat				
	42	48	42	48
Velat				
Jälleenvakuutustoiminnasta	199	253	199	253
Laskennalliset verovelat			7	33
Muut velat	1 620	4 496	1 416	3 146
	1 819	4 749	1 622	3 432
Siirtovelat				
	417	4 972	418	4 972
	425 110	381 608	425 072	380 531

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Tilinpäätös on laadittu noudattaen kirjanpito-, osakeyhtiö- ja vakuutusyhtiölakia sekä sosiaali- ja terveysministeriön ja Vakuutusvalvontaviraston antamia päätöksiä, määräyksiä ja ohjeita.

SIOJITUSTEN KIRJANPITOARVO

Hankintamenoon sisällytetään hankinnasta aiheutuneet muuttuvat menot.

Kiinteistöosakkeet esitetään taseessa hankintameno tai sitä alemman käyvän arvon määräisinä.

Sijoitusomaisuusluonteiset osakkeet ja osuudet esitetään taseessa hankintameno tai sitä alemman käyvän arvon määräisinä. Käyttöomaisuusluonteiset osakkeet ja osuudet kirjataan hankintameno tai sitä alemmaan käypään arvoon, jos arvonalentumista pidetään pysyvänä. Osakkeet arvostetaan keskihintaperiaatetta käyttäen.

Rahoitusmarkkinavälineet esitetään taseessa hankintameno määräisinä. Niiden nimellisarvon ja hankintameno välinen erotus jaksotetaan korkotuottoihin, jaksotusten vastaerä merkitään hankintameno lisäykseksi tai vähennykseksi.

Johdannaissopimukset arvostetaan tilinpäätöspäivän käypään arvoon. Suojaavan johdannaissopimuksen käyvän arvon ja sitä alemman kirjanpitoarvon/sopimuskurssin erotus kirjataan tuotoksi vain siltä osin, kuin suojatusta tase-erästä on kirjattu kuluja. Mikäli kuitenkin johdannaissopimuksen negatiivinen arvonnutos ylittää suojattavien erien positiivi-

sen arvonnmuutoksen, kirjataan tappio täysimääräisesti.

Ei-suojaavan johdannaissopimuksen käyvän arvon ja sitä korkeamman kirjanpitoarvon/sopimuskurssin erotus kirjataan kuluksi, tilinpäätöshetkellä laskettua realisoitumatonta arvostusvoittoa ei kirjata.

Sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuvelan katteena olevat sijoitukset arvostetaan käypään arvoon.

Sijoituksista aikaisemmin tehdyt arvonalennukset palautetaan käyvän arvon noustessa tulosvaikutteisesti enintään alkuperäiseen hankintameno asti.

MUUN OMAISUUDEN KUIN SIOJITUSTEN KIRJANPITOARVO

Aineettomat hyödykkeet ja kalusto esitetään taseessa suunnitelmapoistoilla vähennetyn hankintameno määräisinä. Hankintameno sisällytetään hankinnasta aiheutuneet muuttuvat menot.

Vakuutusmaksusaamiset merkitään taseeseen todennäköiseen arvoon ja muut saamiset nimellisarvoon.

SUUNNITELMAPOISTOT

Poistojen määrittämiseen käytetään ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Sen mukaiset poistot tehdään rakennuksista, aineettomista hyödykkeistä ja kalustosta. Rakennusten käyvän arvon alentuminen huomioidaan tarvittaessa arvonalennuksena.

Suunnitelmapoistoajat:

Aineettomat hyödykkeet	5 vuotta
Konsernireservi	10 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	10 vuotta
Toimisto-, liike- ja teollisuusrakennukset	30 - 50 vuotta
Rakennusten tekniset laitteet	15 vuotta
Rakennusten kalusto ja muut pitkävaikutteiset menot	10 - 15 vuotta
Kuljetusvälineet ja atk-laitteet	5 vuotta
Muu kalusto	7 vuotta

SIOJITUSTEN ARVONKOROTUKSET

Sijoitusomaisuusluonteisten sijoitusten ja sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevien sijoitusten arvonnkorotukset ja niiden oikaisut kirjataan tulosvaikutteisesti.

SIOJITUSTEN KÄYPÄ ARVO

Kiinteistökannasta teetetään vuosittain arviot niiden käyvistä arvoista. Arviot on laatinut valtakunnallinen, muun toimintansa ohella kiinteistöjen arvioimiseen erikoistunut yhtiö. Kiinteistöjen käyvät arvot määritetään kiinteistökohtaisesti tehtyjen arvioiden pohjalta.

Noteerattujen arvopapereiden sekä sellaisten arvopapereiden, joille on olemassa markkinat, käypänä arvona käytetään vuoden viimeisintä kaupan-tekokurssia tai sen puuttuessa ostokurssia. Noteeraamattomien arvopapereiden käypänä arvona käytetään todennäköistä luovutushintaa, jäljellä

olevaa hankintamenoa tai substanssiin pohjautuvaa arvoa.

Saamisten käypänä arvona käytetään nimellisarvoa tai sitä alemmaa todennäköistä arvoa.

ULKOMAANRAHAN MÄÄRÄISET ERÄT

Ulkomaanrahan määräiset liiketa-
pahtumat kirjataan tapahtumapäivän
kurssiin. Tilinpäätöksessä ulkomaan-
rahan määräiset saamiset ja velat
sekä sijoitusten käyvät arvot on muu-
tettu Suomen markoiksi Euroopan
keskuspankin noteeraamaan keski-
kurssiin.

Euroalueen valuutat on muutettu
Suomen markoiksi käyttäen kiinteitä
muutokertoimia. Sekä tilikauden
aikana että tilinpäätöksessä syntyneet
valuuttakurssierot kirjataan ao. tulo-
jen ja menojen oikaisueriksi tai sijoi-
tustoiminnan tuotoiksi ja kuluiksi,
mikäli kurssierot liittyvät rahoitus-
tapahtumiin.

HENKILÖKUNNAN ELÄKEJÄRJESTELYT

Henkilöstön eläketurva on järjestetty
TEL-vakuutuksilla Keskinäisessä
vakuutusyhtiö Eläke-Fenniassa.
Eläkevakuutusmaksut kirjataan
tuloslaskelmaan suoriteperusteisesti.

TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ JA LASKENNALLISEN VERON KÄSITTELY

Lainsäädännön perusteella on mah-
dollista kirjata suunnitelman ylittäviä
poistoja ja vapaaehtoisia varauksia.
Konserniyhtiöiden tilinpäätöksissä
tilinpäätössiirtojen kertymästä, rahas-

toiduista arvonorotuksista ja sijoi-
tusten arvostuseroista ei vähennetä
laskennallista verovelkaa. Tuloutetut
arvonorotukset ovat veronalaista
tuloa. Kirjanpidon ja verotuksen
jaksotuseroista aiheutuvia lasken-
nallisia verosaamisia ei ole esitetty
varovaisuuden periaatetta noudattaen
konserniyhtiöiden tilinpäätöksissä,
vastaavia laskennallisia verovelkoja ei
konserniyhtiöillä ole. Verosaaminen
päätyneen tilikauden tappiosta olisi
4 130 906,02 €.

Konsernitilinpäätöksessä vapaaehtoi-
set varaukset ja kertynyt poistoero
on jaettu laskennallisen verovelan
muutokseen ja tilikauden tulokseen
sekä laskennalliseen verovelkaan ja
omaan pääomaan. Käytetty verokanta
on 29 %.

VASTUUVELKA

Vastuuvelkaa laskettaessa noudate-
taan sekä lain että sosiaali- ja terveystoimintaministeriön ja vakuutusvalvontaviraston määräyksiä ja ohjeita.

Sijoituksien arvonkehitykseen sidot-
tuihin vakuutuksiin (sijoitussidonnai-
set vakuutukset) ei liity laskuperus-
tekorkoa. Muiden vakuutusten osalta
vastuovelka lasketaan vakuutuskoh-
taisesti ja käytettävä laskuperuste-
korko vaihtelee seuraavasti:

- yksilöllisessä henki- ja eläkevakuutus-
sessa ml. kapitalisaatiosopimukset käytettävä laskuperuste-
korko on ennen 1.1.1999 alkaneiden
sopimusten osalta 4,5 % ja
tämän jälkeen alkaneiden osalta
3,5 %.

- vapaamuotoisen ryhmäeläkevakuu-
tuksen osalta laskuperustekorko on
3,5 %. Ennen 1.1.1999 kertyneen
vastuuvelan osalta laskuperustekor-
komuutoksen (4,25 %:sta 3,5 %:iin)
vaikutus on aktivoitu vastuuvelkaan
ja poistetaan tasaisesti 15 vuoden
aikana.

- lisäetujen vastuun osalta vastuuvel-
kaa ei korkouteta.

Vakuutusmaksuvastuusta on vähen-
netty yksilöllisen henki- ja eläkevakuu-
tuksen osalta aktivoitu hankinta-
meno. Tämän ns. zillmeroinnin
kuoletusaika määräytyy vakuutuskoh-
taisesti ja on enintään 5 vuotta.
Zillmerointi on määrätty siten, että
vakuutuksien vastaiset kuormitukset
riittävät kuolelutusten tekemiseen tule-
vaisuudessa.

KOHTUUSPERIAATE

Vakuutusyhtiölain 13 luvun 3 §:n
mukaan henkivakuutusyhtiön on nou-
datettava ns. kohtuusperiaatetta sel-
laisten vakuutusten kohdalla, joilla on
vakuutussovimuksen mukaan oikeus
vakuutusten mahdollisesti tuottamien
ylijäämien mukaan jaettavaan lisäetu-
hin. Tämä periaate edellyttää, että
kohtuullinen osa näiden vakuutusten
tuottamasta ylijäämästä tulee palaut-
taa lisäetuina kyseisille vakuutusosille,
mikäli vakavaraisuusvaatimukset
eivät tätä estä. Kohtuusperiaate ottaa
sisänsä, miten arvostuserot jakau-
tavat omistajien ja vakuutuksenotta-
jien kesken synnyttämättä kuitenkaan
kumpaankaan ryhmään kuuluville
yksittäisille henkilöille saamisoikeutta
ko. varoihin.

Henki-Fennian tavoitteena on antaa ylijäämän jakoon oikeutettujen vakuutusten vakuutussäästöille kokonaistuotto (bruttotuotto ennen liikekustannusten vähentämistä), joka ylittää vakuutussopimusta maturiteetiltaan vastaavan riskittömän koron vähintään 0,5 - 1,5 %:lla. Kokonaistuotolla tarkoitetaan vakuutus-sopimuksen laskuperustekorkoa ja kyseiselle sopimukselle hyvitetävää lisäkorkoa (eli asiakashyvityksiä). Laki määrää, että hyvitysten tasossa on pyrittävä jatkuvuuteen.

Vakavaraisuustavoitteena Henki-Fennialla on pitkällä tähtäimellä pitää vakavaraisuusaste 20 %:n tasolla, jolloin yhtiöllä on mahdollisuus ottaa sijoitusriskiä siten, että yllä olevaan kokonaistuottotasoon on mahdollista päästä. Tästä vakavaraisuustavoitteesta seuraa, että yhtiöön on sitoutunut varoja enemmän kuin mitä on vastuuta asiakkaille. Tästä ylitteestä (toimintapääoma) katsotaan sidotun ja vapaan oman pääoman kuuluvan omistajille. Arvostuserojen osalta katsotaan vuoden 2001 lopussa noin 70 % (5,05 milj. €) kuuluvan omistajille ja noin 30 % (2,35 milj. €) vakuutus- senottajille.

KONSERNITILINPÄÄTÖS

Henki-Fennian konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki sellaiset tytäryhtiöt, joissa emoyhtiöllä on suoraan tai välillisesti yli puolet äänivallasta. Konsernitilinpäätökseen yhdisteltyt tytäryhtiöt ovat kaikki kiinteistöyhtiöitä.

Konsernitilinpäätös on laadittu emoyhtiön ja tytäryhtiöiden tuloslaskelmien, taseiden ja liitetietojen yhdistelminä, joista on eliminoitu yhtiöiden väliset saamiset ja velat, tuotot ja kulut, voitonjako sekä keskinäinen osakeomistus. Keskinäinen osakeomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmää käyttäen. Osakeomistuksen eliminoinnissa syntynyt konsernireservi tuloutetaan taloudellisenä vaikutusaikanaan. Konserniaktiiva on kirjattu kokonaisuudessaan kuluksi.

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Tunnusluvut on laskettu sosiaali- ja terveysministeriön antaman ohjeen mukaan, joka on kirjanpitolautakunnan vakuutusyhtiöille myöntämän poikkeusluvan (22.12.1997 Nro 1509) mukainen.

Liikevaihto =

+ vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta
+ sijoitustoiminnan tuotot ja arvonorotukset ja niiden oikaisut
+ muut tuotot

Vakuutusmaksutulo = vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta

*Liikekustannussuhde** = (liikekulut ennen vakuutusten aktivoitujen hankintamenojen muutosta + korvausten selvittelykulut)/kuormitustulo

Toimintapääoma

ks. laskelma liitetiedoissa

*Toimintapääoma-aste** =

toimintapääoma/toimintapääomavaatimus

Vakavaraisuuspääoma =

+ toimintapääoma
+ tasoitusmäärä
+ vähemmistöosuus

*Vakavaraisuusaste** =

vakavaraisuuspääoma/(vakuutustekninen vastuuvélka - tasoitusmäärä - 75 % sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuuvélka)

* suhdetunnusluvut esitetään prosentteina

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

EMOYHTIÖN TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

1000 €	2001	2000
Vakuutusmaksutulo		
Henkivakuutus		
Ensivakuutus		
Kotimaasta	71 518	80 477
Jälleenvakuutus		1
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	71 518	80 478
Ensivakuutuksen vakuutusmaksutulo		
Henkivakuutus		
Sijoitussidonnainen yksilöllinen henkivakuutus	24 247	40 148
Muu yksilöllinen henkivakuutus	6 650	13 038
Muu kapitalisaatiosopimus	12 160	2 324
Muu ryhmähenkivakuutus	1 726	1 586
	44 783	57 096
Eläkevakuutus		
Sijoitussidonnainen yksilöllinen eläkevakuutus	2 991	1 632
Muu yksilöllinen eläkevakuutus	13 919	13 918
Sijoitussidonnainen ryhmäeläkevakuutus	1 459	456
Muu ryhmäeläkevakuutus	8 366	7 375
	26 735	23 381
	71 518	80 477
Jatkuvat vakuutusmaksut	30 770	26 984
Kertamaksut	40 748	53 493
	71 518	80 477
Vakuutusmaksut sopimuksista, jotka oikeuttavat hyvitykseen	42 821	38 241
Vakuutusmaksut sijoitussidonnaisesta vakuutuksesta	28 697	42 237
	71 518	80 478
Maksetut korvaukset		
Ensivakuutus		
Henkivakuutus	3 256	3 630
Eläkevakuutus	3 309	1 898
	6 565	5 528
Takaisinostot	2 119	4 148
Maksetut korvaukset yhteensä	8 684	9 676
Henkivakuutuksen lisäedut		
Hyvitysten ja alennusten vaikutus vakuutustekniseen tulokseen	396	1 907

EMOYHTIÖN TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

1000 €	2001		2000	
Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely				
Sijoitustoiminnan tuotot				
Tuotot kiinteistösjoiutuksista				
Korkotuotot				
Saman konsernin yrityksiltä	17		125	
Muut tuotot	1 936	1 953	1 353	1 478
Tuotot muista sijoituksista				
Osinkotuotot	3 562		4 758	
Korkotuotot	11 359		10 308	
Muut tuotot	12 381	27 302	10 373	25 439
Yhteensä		29 255		26 917
Arvon alentumisten palautukset		296		40
Myyntivoitot		13 151		32 453
YHTEENSÄ		42 702		59 410
Sijoitustoiminnan kulut				
Kulut kiinteistösjoiutuksista				
Saman konsernin yrityksille	-675		-739	
Muille yrityksille	-45	-720	-32	-771
Kulut muista sijoituksista		-16 672		-10 030
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut		-46		-24
Yhteensä		-17 438		-10 825
Arvon alentumiset ja poistot				
Arvon alentumiset		-10 457		-11 730
Myyntitappiot		-21 947		-12 772
YHTEENSÄ		-49 842		-35 327
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvonkorotuksia ja niiden oikaisua				
		-7 140		24 083
Sijoitusten arvonkorotus	1 834		2 148	
Sijoitusten arvonkorotuksen oikaisu	-185	1 649	-136	2 012
Sijoitustoiminnan nettotuotto		-5 491		26 095
Sijoitussidonnaisten vakuutusten osuus tuloslaskelman sijoitustoiminnan nettotuotosta		-2 844		153

EMOYHTIÖN TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

1000 €	2001	2000
Liikekulueroittelyt		
Tuloslaskelman liikekulujen erittely		
Vakuutusten hankintamenot		
Ensivakuutuksen palkkiot	1 654	1 049
Muut vakuutusten hankintamenot	1 091	1 780
Vakuutusten hoitokulut	764	828
Hallintokulut	1 423	1 235
Yhteensä	4 932	4 892
Kokonaisliikekulut toiminnottain		
Maksetut korvaukset	54	95
Liikekulut	4 933	4 891
Sijoitustoiminnan hoitokulut	266	240
Yhteensä	5 253	5 226
Toimintokohtaiset suunnitelmapoistot		
Maksetut korvaukset	6	31
Liikekulut	202	807
Sijoitustoiminnan hoitokulut	3	27
Yhteensä	211	865
Erittelyt henkilöstökuluista, henkilöstöstä ja toimielinten jäsenistä		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	962	
Eläkekulut	198	
Muut henkilösivukulut	109	
Yhteensä	1 269	
Johdon palkat ja palkkiot		
Hallitus ja toimitusjohtaja	177	
Hallintoneuvosto	2	
Yhteensä	179	
Toimitusjohtajalla on mahdollisuus eräin edellytyksin siirtyä eläkkeelle 60-vuotiaana vapaaehtoisena lisäeläkevakuutuksen avulla.		
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana		
Konttorihenkilöstö	17	
Myyntihenkilöstö	4	
Yhteensä	21	

EMOYHTIÖN TASEEN LIITETIEDOT 1.000 €

SIJOITUSTEN KÄYPÄ ARVO JA ARVOSTUSERO

	Jäljellä oleva hankintameno	Sijoitukset 31.12.2001		Jäljellä oleva hankintameno	Sijoitukset 31.12.2000	
		Kirjanpito- arvo	Käypä arvo		Kirjanpito- arvo	Käypä arvo
Kiinteistösjoitukset						
Kiinteistöosakkeet saman konsernin yrityksissä	23 281	23 281	23 647	12 207	12 207	12 480
Muut kiinteistöosakkeet	302	302	302	-	-	-
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	-	-	-	702	702	702
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	76 306	76 306	80 474	100 020	100 020	112 343
Rahoitusmarkkinavälineet	211 480	211 480	214 341	187 879	187 879	191 153
Kiinnelainasaamiset	-	-	-	14	14	14
Muut lainasaamiset	-	-	-	158	158	158
Talletukset	22 684	22 684	22 695	14 321	14 321	14 258
	334 053	334 053	341 459	315 301	315 301	331 108

Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää korkotuotoiksi tai niiden vähennykseksi jaksotettua nimellisarvon ja hankintahinnan erotusta

-5 237

-6 764

Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)

7 407

15 807

Kiinteistösjoitukset

Kiinteistösjoitusten muutokset 1.1.2001 - 31.12.2001

	Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä
Hankintameno 1.1.	12 819	702
Lisäykset	11 962	-
Vähennykset	-956	-702
Hankintameno 31.12.	23 825	-
Arvon alentumiset 1.1.	-612	-
Vähennysten ja siirtojen arvonalentumiset	370	-
Arvon alentumiset 31.12.	-242	-
Kirjanpitoarvo 31.12.	23 583	-

**Sijoitussidonnaisten vakuutusten
katteena olevat sijoitukset 31.12.2001**

	Alkuperäinen hankintameno	2001 Käypä arvo	Alkuperäinen hankintameno	2000 Käypä arvo
Osakkeet ja osuudet	72 180	69 072	49 137	49 280
Rahat ja pankkisaamiset	3 793	3 793	-	-
Yhteensä	75 973	72 865	49 137	49 280
Sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuuvelkaa vastaavat sijoitukset	75 973	72 865	49 137	49 280
Rahat ja pankkisaamiset ym. saamiset sisältävät tilinpäätöshetkellä voimassa olevien maksettujen vakuutusten nettomaksuja, joita ei vielä ole sijoitettu		341		848

Muut sijoitukset

Muut lainasaamiset eriteltynä vakuuden mukaan

Vakuutuskirja	-	101
Muu vakuus	-	57
	-	158

Merkittävimmät osakeomistukset

1000 €	Osuus kaikista osakkeista %	Kirjanpitoarvo 31.12.2001	Käypä arvo 31.12.2001
Kotimaiset osakkeet			
Alma Media Oyj	0,28	398	398
Kiinteistösijoitus Citycon Oyj	0,38	408	408
Elisa Communications Oyj	0,07	1 252	1 252
Exel Oyj	1,77	921	921
Finnair Oyj	0,15	487	487
Fortum Oyj	0,04	1 456	1 456
ICL Invia Oy	0,17	466	466
Instrumentarium Oyj	0,09	853	959
Kesko Oyj	0,09	875	940
Metso Oyj	0,03	414	472
Outokumpu Oyj	0,13	1 920	1 920
Partek Oyj Abp	0,41	1 813	1 840
Perlos Oyj	0,03	456	456
Raisio Yhtymä Oyj	0,38	459	459
Rautaruukki Oyj	0,20	1 104	1 136
Sonera Oyj	0,01	486	486
Sponda Oyj	0,23	889	889
Uponor Oyj	0,09	664	664
Wärtsilä Oyj Abp	0,06	498	541
YIT-Yhtymä Oyj	0,22	1 093	1 146
Muut		2 495	2 707
		19 407	20 003
Lukuihin sisältyy sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevia osakkeita			
		11 217	11 217
Ulkomaiset osakkeet ja niiden kotivaltiot			
Norja			
Norske Skogindustrier ASA	0,0224	378	434
Vmetro ASA	0,2592	470	564
Ruotsi			
Getinge Industrier AB	0,7260	476	629
Rottneros AB	0,2627	481	582
Skandia Försäkrings AB	0,0057	477	477
Sveitsi			
BB Biotech AG	1,8809	415	509
Tanska			
Falck A/S	0,0174	453	453
Muut		4 896	5 400
		5 764	6 362
Lukuihin sisältyy sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevia osakkeita			
		153	153
Sijoitusrahastot			
ABN AMRO Euro Credit Fund		5 000	5 401
ABN AMRO Global Resources Fund		515	515
Absolute Alpha Fund PCC Ltd European Equity Performance Series (Euro)		2 000	2 019
Aspect International Fixed Income Fund Limited		1 000	1 115
BBL Portfolio Focus Europe nro 27		3 215	3 215
Brinson Tactical 1 Allocation Fund		1 718	1 718
Carnegie East European		1 296	1 296
Carnegie Eurooppa Osakerahasto		1 792	1 792
Carnegie Medical		2 000	4 368

Merkittävimmät osakeomistukset

1000 €	Kirjanpitoarvo 31.12.2001	Käypä arvo 31.12.2001
Sijoitusrahastot		
Carnegie Nordic Markets	1 000	549
Carnegie Rahamarkkinarahasto Euro Likvidi	3 215	8 729
Carnegie Teknology	1 718	1 096
Carnegie WorldWide	1 296	3 995
Credit Suisse EF USA B	1 792	540
Erikoissijoitusrahasto Alfred Berg Finland HPI B/100	7 110	7 266
Erikoissijoitusrahasto Avenir B	1 000	1 123
Erikoissijoitusrahasto Evli Altius B	2 000	2 144
Erikoissijoitusrahasto 3C Alpha	505	533
Evli Euro Korko	1 387	1 387
Evli Euro Valtionobligaatio B	1 038	1 038
Evli European Growth B	492	492
Evli Select B	687	687
Fairfield Investors (Euro) Ltd	2 000	2 037
Fidelity America Fund (USD)	472	472
Fidelity European Growth Fund	799	799
HSBC GIF Pan-European Equity	420	420
Nektar	1 180	1 502
New Providence Fund, Ltd.	1 130	1 130
Seligson & Co Euro-area 50 A -indeksirahasto	4 200	4 482
Sijoitusrahasto Alfred Berg Euro KorkoPro B/100	687	687
Sijoitusrahasto Alfred Berg Portfolio B	1 878	1 878
Sijoitusrahasto Alfred Berg Small Capital Europe B/100	1 086	1 322
Sijoitusrahasto Aurator Likvidi	2 124	2 124
BBL Baltic States Capital Fund	345	490
Sijoitusrahasto Carnegie Euro Korko	1 891	1 891
Sijoitusrahasto Carnegie Sijoitus+	971	971
Sijoitusrahasto Carnegie Suomi Osake	3 275	3 275
Sijoitusrahasto Evli Corporate Bond B	3 407	3 757
Sijoitusrahasto Opstock Euro Index A	12 247	12 247
Sijoitusrahasto Opstock Global Equity A	3 310	3 310
Sijoitusrahasto Seligson & Co Euro Corporate Bond A	5 000	5 066
Sijoitusrahasto Alfred Berg Global B/100	426	426
WIP Market Leaders Global A	2 291	2 291
Zenit	985	1 013
Muut	6 604	6 722
	98 504	109 330
Lukuihin sisältyy sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevia sijoitusrahasto-osuuksia	57 702	57 702
Pääomarahasto-osuudet		
Access Capital LP	2 245	2 245
SFK 99-Rahasto Ky	1 551	1 551
Auda Capital III L.P.	532	532
Duke Street Capital IV LP	893	893
Bio Fund Ventures II Ky	631	631
Finnventure Rahasto V Ky	1 170	1 170
The Triton Fund (No.2) L.P.	631	631
The First European Fund Investments UK Ltd Partnership	689	689
Nexit Infocom 2000 Fund Limited Partnership	969	969
Permira Europe II LP2	1 640	1 640
Muut	213	213
	11 164	11 164

AINEETTOMIEN JA AINEELLISTEN HYÖDYKKEIDEN MUUTOKSET

1000 €	Aineettomat oikeudet ja muut pitkävaikutteiset menot	Kalusto	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2001	1 298	381	1 679
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	-732	-	-732
Lisäykset	165	138	303
Vähennykset	-	-34	-34
Hankintameno 31.12.2001	731	485	1 216
Kertyneet poistot 1.1.2001	-812	-104	-916
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	732	-	732
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	15	15
Tilikauden poistot	-127	-84	-211
Kertyneet poistot 31.12.2001	-207	-173	-380
Kirjanpitoarvo 31.12.2001	524	312	836

OMA PÄÄOMA 1000 €

Sidottu	
Osakepääoma 1.1.2001	27 751
Osakepääoma 31.12.2001	27 751
<hr/>	
Ylikurssirahasto 1.1.2001	13 876
Ylikurssirahasto 31.12.2001	13 876
<hr/>	
Sidottu yhteensä	41 627
<hr/>	
Vapaa	
Hallituksen käyttövarat 1.1.2001	8
Siirto edellisen tilikauden voitosta	-
Hallituksen käyttövarat 31.12.2001	8
<hr/>	
Edellisten tilikausien voitto 1.1.2001	689
Siirto edellisen tilikauden voitosta	9 608
Edellisten tilikausien voitto 31.12.2001	10 297
<hr/>	
Edellisen tilikauden voitto 1.1.2001	10 774
Siirto edellisten tilikausien voittoon	-9 608
Osingonjako	-1 166
Edellisen tilikauden voitto 31.12.2001	-
<hr/>	
Tilikauden tappio	-14 245
<hr/>	
Vapaa yhteensä	-3 940
<hr/>	
Oma pääoma yhteensä	37 687
<hr/>	
Voitonjakokelpoiset varat 31.12.2001	
Tilikauden tappio	-14 245
Hallituksen käyttövarat	8
Edellisten tilikausien voitto	10 297
Voitonjakokelpoiset varat yhteensä	-3 940

VELAT

1000 €	2001	2000
--------	------	------

Muut velat

Saman konsernin yrityksille	870	
-----------------------------	-----	--

VASTUUT**Johdannaissopimukset**

Osakejohdannaiset

Osakeindeksiopiot

Ostetut

Suojaava

kohde-etuus

4 453

käypä arvo

-23

Osakeindeksiopiot

Ostetut

Muu kuin suojaava

kohde-etuus

20 287

käypä arvo

Johdannaiskaupan vakuudeksi annetut arvopaperit

63

Muut sitoumukset

Sitouduttu merkitsemään pääomarahastojen osuuksia

14 228

Vakuutusmaksuvastuu

Vakuutusmaksuvastuusta on vähennetty

vakuutusten aktivoituja hankintamenoja (zillmeeraus)

Henkivakuutus

249

28

Eläkevakuutus

809

510

1 058

538

Muut vastuusitoumukset

Arvonlisäverotuksen ryhmärekisteröintiin liittyvä

yhteisvastuumäärä

Konserniyritykset

36

Muut yritykset

4 844

VAKAVARAISUUSTUNNUSLUVUT

1000 €	2001	2000
--------	------	------

Toimintapääoma

Oma pääoma ehdotetun voitonjaon vähentämisen jälkeen

37 687

51 932

Vapaaehtoiset varaukset ja poistoero

26

114

Omaisuuksien käypien arvojen ja taseen kirjanpitoarvojen

välinen arvostusero

7 407

15 807

Kuluksi merkitsemättömät aineettomat hyödykkeet

-525

-486

Muut erät

-23

594

Toimintapääoma yhteensä

44 572

67 961

Runasvahinkoisten vuosien varalle vakuutustekniseen

vastuuelkaan sisältyvä tasoitusmäärä

1 816

1 662

Vakavaraisuuspääoma

46 388

69 623

Vakuutusyhtiölain 11 luvun 4 §:n toimintapääomavaatimus

13 931

11 903

Toimintapääoma-aste

(toimintapääoma/toimintapääomavaatimus %)

319%

567%

Vakavaraisuuspääoma suhteessa omalla vastuulla olevaan

vakuutustekniseen vastuuelkaan vähennettynä

tasoitusmäärällä ja 75 %:lla sijoitussidonnaisten

vakuutusten vastuuelasta

14%

25%

RAHOITUSLASKELMA

Epäsuora rahoituslaskelma 1000 €	2001	2000
Liiketoiminnan rahavirta		
Tappio/voitto varsinaisesta toiminnasta	-14 333	10 873
Oikaisut:		
Vakuutusteknisen vastuun muutos	66 492	76 247
Sijoitusten arvonalentumiset ja arvonnkorotukset	8 512	9 678
Suunnitelman mukaiset poistot	211	865
Muut oikaisut	8 953	-15 038
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	69 835	82 625
Käyttöpääoman muutos		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten vähennys/lisäys	1 820	-1 666
Lyhytaikaisten korottomien velkojen vähennys/lisäys	-1 319	948
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	70 336	81 906
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-46	-24
Maksetut välittömät verot	-4 638	-360
Liiketoiminnan rahavirta	65 652	81 522
Investointien rahavirta		
Investoinnit sijoituksiin (pl. rahavarat)	-52 571	-113 379
Luovutustulot sijoituksista (pl. rahavarat)	-8 796	19 681
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä muun omaisuuden investoinnit ja luovutustulot (netto)	-296	-399
Investointien rahavirta	-61 663	-94 097
Rahoituksen rahavirta		
Maksullinen osakeanti	-	16 398
Maksetut osingot	-1 166	-
Rahoituksen rahavirta	-1 166	16 398
Rahavarojen muutos	2 823	3 823
Rahavarat tilikauden alussa	6 733	2 909
Rahavarat tilikauden lopussa	9 556	6 733
	2 823	3 824

Helsingissä maaliskuun 11. päivänä 2002

HALLITUS

Antti Vaahto

Eero Lehti

Kari Elo

Lasse Heiniö

Tarkko Jousi

Jussi Järventaus

Hannu Ketola
toimitusjohtaja

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennian osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennian kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1. - 31.12.2001. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä emoyhtiön ja konsernin tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Yhtiön kirjanpidon ja hallinnon jatkuvasta tarkastuksesta tilikauden aikana ja sen päätyttyä on vastannut allekirjoittanut Kalervo Virtanen, joka on antanut siitä erillisen valvontatilintarkastuskertomuksen.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittä-

vässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta vakuutusyhtiölain ja osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitettulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot emoyhtiön sekä konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä on vakuutusyhtiölain mukainen.

Helsingissä 3. päivänä huhtikuuta 2002

Risto Järvinen, KHT

Kalervo Virtanen, KHT

VIRALLINEN TILINPÄÄTÖS

Yhtiön virallinen tilinpäätös sekä konsernin tilinpäätös on tehty ja tilintarkastettu markkamääräisinä. Ne ovat nähtävissä Henki-Fennian pääkonttorissa, Asemamiehenkatu 3, 00520 Helsinki.

YRITYSANALYYSI 2001

TILINPÄÄTÖKSEN TUNNUSLUVUT

Tulosanalyysi 1000 €	2001	2000	1999
Vakuutusmaksutulo	71 346	80 211	42 154
Sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonorotukset ja niiden oikaisut	-5 443	24 174	8 380
Maksetut korvaukset	-8 633	-9 656	-9 000
Vastuuvelan muutos ennen lisäetuja ja tasoitusmäärän muutosta	-65 943	-74 127	-37 018
Liikekulut	-4 933	-4 891	-3 100
Vakuutustekninen tulos ennen lisäetuja ja tasoitusmäärän muutosta	-13 605	15 711	1 416
Muut tuotot ja kulut	-69	1 794	215
Liikevoitto/-tappio	-13 674	17 505	1 632
Tasoitusmäärän muutos	-153	-213	-150
Lisäedut	-396	-1 907	-319
Voitto/tappio ennen varauksia ja veroja	-14 223	15 385	1 163
Verot	-85	-4 648	-277
Konsernin voitto/tappio tilikaudelta	-14 308	10 737	886
Liikevaihto (1000 €)	116 169	143 586	68 358
Vakuutusmaksutulo (1000 €)	71 518	80 479	42 308
Liikekustannussuhde	161%	179%	129%
Toimintapääoma (1000 €)	44 573	67 961	62 463
Vähimmäistoimintapääoma (1000 €)	13 931	11 903	10 121
Toimintapääoma-aste	320%	571%	617%
Vakavaraisuuspääoma (1000 €)	46 388	69 623	63 912
Vakavaraisuusaste	14,1 %	24,8 %	27%

Tunnusluvut ovat emoyhtiön luvuista laskettu lukuunottamatta tulosanalyysia ja liikevaihtoa

LASSE HEINIÖ

TOIMITUSJOHTAJA

ELÄKE-FENNIA

Vuoden 2001 merkittävä saavutus olivat joulukuussa solmitut myyntiyhteistyösopimukset Lähivakuutusryhmän ja Osuuspankkiryhmän kanssa. Ne tukevat Eläke-Fennian pitkän aikavälin tavoitteita monipuolistaa palvelupisteverkoston ja avaavat yhtiölle uusia mahdollisuuksia. Ensimmäisten kuukausien kokemusten perusteella myyntiyhteistyö on alkanut hyvin ja myös asiakkaat ovat ottaneet sen myönteisesti vastaan.

Eläke-Fennian olemassaoloaikana yhtiömme markkinaosuus on kasvanut vuosittain. Nyt olemme varsin lähellä seuraavaa kymmenlukua, sillä tuoreiden arvioiden mukaan vuoden 2001 markkinaosuus on maksutulolla mitaten 9,9 prosenttia. Uskomme markkinaosuuden edelleen kasvavan, sillä Lähivakuutuksen palvelukonsepti on osoittanut elinvoimaisuutensa kaupunkikeskusten ulkopuolella pienyritys- ja

yrittäjäkohderyhmissä ja Osuuspankki-yhteistyö puolestaan laajentaa Eläke-Fennian mahdollisuuksia kilpailla menestyksekkäästi suuremmissakin asiakaskokoluokissa.

Yhteistyön odotukset Eläke-Fenniassa liittyvät parantuneiden palvelumahdollisuuksien ohella rahoituspalveluiden monipuolistamiseen. Erityisesti yrittäjäasiakkailta on jo tullut toiveita siitä, että yhteistyöyhtiöt rakentaisivat kokonaisvaltaisen ja joustavan rahoituspalvelukonseptin, jolloin yrittäjä itse voisi keskittyä ydintoimintaansa.

Yhdeksi tulevien vuosien painopistealueeksi ovat Eläke-Fenniassa nousseet sähköiset palvelut, joiden kehittäminen aloitettiin vuonna 2001 laajassa, usean vuoden mittaisessa kehityshankkeessa. Myös sähköiselle liiketoiminnalle avautuu uusia mahdollisuuksia uusien kumppanien myötä.

TYÖELÄKEJÄRJESTELMÄ YKSINKERTAISEMMAKSI

Työeläkejärjestelmässä viime vuosikymmenellä tehdyt merkittävät muutokset eläketurvan sisältöön ja tuolloin toteutettu sijoitustoiminnan uudistus ovat yhdessä antaneet hyvät takeet siitä, että työeläkejärjestelmä pystyy pitämään antamansa eläkelupaukset.

Tuorein sopimus työeläkejärjestelmän kehittämisestä tehtiin työmarkkinaosapuolten kesken viime syksynä. Sovittujen toimenpiteiden tavoitteena on kasvattaa työssäoloaika keskimäärin kolmella vuodella, millä olisi merkittävä vaikutus tulevaan eläkemenuun. Tältä osin pidän sopimusta onnistuneena ja uskon sen täyttävän asetetut tavoitteet.

Tavoitteena oli myös ansioeläkejärjestelmämme yksinkertaistaminen. Siinä suhteessa neuvottelutulos on vielä pahasti keskeneräinen. Järjestelmän uskottavuuden kannalta on erittäin toivottavaa, että neuvotteluosapuolet pääsevät sopimukseen eläketurvan selkeästä ja eläkepoliittisesti järkevästä rakenteesta mahdollisimman nopeasti. On kestävämpiä, jos edes eläketurvan asiantuntijat eivät oikein varmuudella osaa sanoa, miten eläketurva tulee jatkossa muotoutumaan.

Eläke-Fennia kannattaa myös työeläkejärjestelmän tervettä kilpailua rajoitavien tekijöiden purkamista. Ministeriön asettama kilpailua tutkinut työryhmä on saanut työnsä päätökseen ja siirtänyt muutamia kilpailuun vaikuttavia tekijöitä jatkoselvittelyyn. Tässä vaiheessa pidän tärkeänä seurata jatkoselvittelyn etenemistä ja pyrkiä

aktiivisesti vaikuttamaan siihen, että yhtiömme esille tuomat keskeiset tavoitteet kilpailun lisäämiseksi järjestelmässä toteutuisivat.

TULOS TYYDYTTÄVÄ VAIKEASSA SIOITUSYMPÄRISTÖSSÄ

Osakemarkkinoiden heikko kehitys jatkui myös vuonna 2001, mikä vaikutti keskeisesti Eläke-Fennian sijoitustoiminnan kokonaistulokseen. Joukkolaina- ja rahamarkkinatuotot muodostuivat sitä vastoin markkinaolosuhteisiin nähden hyviksi ja kiinteistömarkkinat olivat vakaat.

Eläke-Fennian tulosta vuodelta 2001 voidaan pitää olosuhteisiin nähden tyydyttävänä. Erittäin haasteellisissa markkinaolosuhteissa pidän esimerkiksi sijoitustoiminnan tuottoprosentin saamista positiiviseksi kohtuullisena saavutuksena.

Työeläkeyhtiön vakavaraisuutta mitataan toimintapääoman suhteella vastuovelkaan. Eläke-Fennian vakavaraisuus on turvaavalla tasolla. Pitkän aikavälin sijoittajana pyrimme käyttämään toimintapääomaamme koko ajan mahdollisimman tehokkaasti. Tämä merkitsee käytännössä harkittua riskin lisäämistä markkinaolosuhteiden niin sallissa.

Eläke-Fennian vuoden 2001 kirjanpidollinen tulos oli 48,4 miljoonaa euroa. Kirjanpidollisen tuloksen muodostavat vakuutusliikkeen tulos 19,0 miljoonaa euroa, hoitokustannustulos 3,9 miljoonaa euroa ja sijoitustoiminnan kirjanpidollinen tulos 25,5 miljoonaa euroa.

Kun otetaan huomioon yhtiön varallisuuserissä tapahtuneet arvostuserojen

muutokset, yhteensä -183,6 miljoonaa euroa, yhtiön kokonaistulokseksi saadaan -135,2 miljoonaa euroa.

Vakuutuskannan ja vakuutusmaksutulon kehitys on jatkunut myönteisesti. Vuoden 2001 lopussa Eläke-Fenniassa oli yhteensä vakuutettuja 131 640 henkilöä. TEL-maksutuloa kertyi 555,0 miljoonaa euroa ja YEL-maksutuloa 57,8 miljoonaa euroa. Eläke-Fennia maksoi vuonna 2001 eläkkeitä 481,6 miljoonaa euroa. Vuoden lopussa eläkettä sai 68 300 henkilöä.

KASVUA OSAAMISTA YHDISTÄMÄLLÄ

Eläke-Fennia on asettanut tavoitteekseen olla kasvava ja vakavarainen. Asiakkaiden näkökulmasta haluamme olla kilpailukykyinen, tehokkaasti johdettu ja nykyaikainen eläkeyhtiö, joka täyttää asiakkaidensa palveluodotukset ja kehittää aktiivisesti työeläkevakuuttamista ja eläkevarojen sijoittamista.

Tavoitteita tukee yhteistyön kehittäminen Fennia-ryhmän ja uusien kumppaneidemme kanssa. Uskon, että yhdistämällä osaamisemme pystymme kehittämään uutta lisäarvoa asiakkaillemme niin vakuutuspalvelujen ja riskienhallinnan kuin asiakasrahoituksenkin osalta. Uutta tilikautta leimaa-kin selvästi tämän yhteistoiminnan käynnistäminen ja kehittäminen.

Olemme Eläke-Fenniassa nähneet keskeisen tärkeäksi kehittää valmiuksiamme uuden teknologian hyväksikäyttöön palveluprosessiemme eri osissa. Nämä panostukset tulevat jatkumaan ja ovat välttämättömiä voidaksemme vastata asiakkaidemme yhä kasvaviin palveluodotuksiin.

Suurten ikäluokkien ikääntyminen tulee asettamaan entistä suurempia odotuksia myös eläketurvan hoitoon ja siihen liittyvään palveluun nähden. Jatkossa joudumme kiinnittämään entistä enemmän huomiota siihen, että niin henkiset kuin aineelliset resurssimme ovat riittävät. Tehtyjen selvitysten mukaan lakisääteisen, ansiosidonnaisen eläkejärjestelmämme kannatus on kasvussa suomalaisten keskuudessa. Kannatus tuntuu lisääntyvän väestön ikääntymisen myötä ja sama kehitystrendi oletettavasti jatkuu, mikäli järjestelmä pystyy kohtuudella toteuttamaan antamansa lupaukset.

Eläkevakuutusyhtiö tarjoaa suhteellisen kapean erityissektorin palveluita,

mikä luo sen henkilöstöpolitiikalle ja johtamisjärjestelmälle omat erityisvaatimuksensa ja erityispiirteensä. Työntekijöiden asiantuntijatyölle asetetut odotukset ovat liiketoiminnan luonteen vuoksi fokukseltaan erilaiset vaihdellen sijoitustoiminnan tiukasta tulosvastuusta ja hektisyydestä eläkepalveluilta odotettavaan eläkeasiakkaan kiireettömään ja hyvin henkilökohtaiseen palveluun juuri hänelle tärkeässä eläkeasiassa. Samalla myös valvova viranomaisen ja työeläkejärjestelmän takuumiehinä toimivat sidosryhmämme edellyttävät meiltä yhä korkeampitasoista ja riskienhallinnan näkökulmasta ammattimaista eläketurvan ja eläkevarojen hallinnointia.

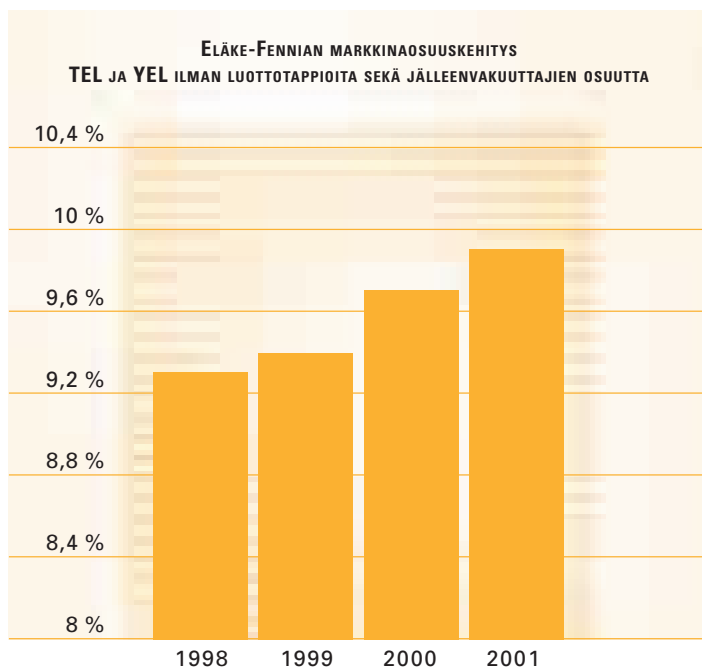
Keskeisellä sijalla eläkelupauksien lunastamisessa on eläketurvan rahoitus. Eläke-Fennia pyrkii myös jatkossa olemaan mukana eläketurvan rahoitusta ja eläkkeiden katteena olevien varojen sijoittamista koskevassa kehitystyössä. Tällä haluamme varmistaa omalta osaltamme, että työeläkejärjestelmä edelleen kehittyy eläkkeet entistä paremmin turvaavaksi ja rahoitustekniikaltaan asiakkaiden ja sidosryhmien näkökulmasta entistä oikeudenmukaisemmaksi sekä hallinnollisesti tehokkaasti hoidetuksi järjestelmäksi.

Lopuksi haluan kiittää kuluneesta vuodesta asiakkaitamme, yhteistyökumppaneitamme ja innostuneesti uusiin haasteisiin suhtautuvaa henkilöstöämme.

Eläke-Fennian ensimmäiset kolme vuotta olivat selkeästi käynnistämisen aikaa. Tuolloin luotiin yhtiön toiminnan perusta, missä työssä oli keskeisessä roolissa Eläke-Fennian ensimmäinen toimitusjohtaja, viime kesänä tehtävänsä jättänyt Risto Kausto. Kiitän edeltäjäni hyvin tehdystä työstä.

Meillä eläkefennialaisilla on vankka osaaminen ja kokemus työeläkeasiakkaiden palvelusta. Nyt on aika saada asiantuntemus hyödyntämään asiakkaita myös laajemmin kehittämällä yhteistä osaamistamme yhteistyökumppaneidemme kanssa.

Lasse Heiniö

ELÄKE-FENNIAN HALLINTO 31.12.2001

■ HALLINTONEUVOSTO

Markku Koskenniemi
yrittäjäneuvos
Tammerneon Oy
Tampere
puheenjohtaja

Eino Rajamäki
yrittäjäneuvos
Seinäjoen Varaosakeskus Oy
Seinäjoki
varapuheenjohtaja

Heimo Aho
toimitusjohtaja
SKS-teknikka Oy
Vantaa

Veikko Ampuja
työnjohtaja
Teknisten Liitto TL ry
Helsinki

Kaj Ericsson
toimitusjohtaja
Harry Schauman Stiftelse
Vaasa

Henry Fagerström
toimitusjohtaja
Oy BTL East Ab
Helsinki

Ernst Gylfe
toimitusjohtaja
Helsingin Villakehräämö Oy
Helsinki

Tauno Jalonen
toimitusjohtaja
Suomen Yrittäjien Sypoint Oy
Helsinki

Pentti Jussila
toimitusjohtaja
Kuljetusliike I Lehtonen Oy
Rovaniemi

Sirpa Järvinen
valokuvalaborantti
Teknisten ja Erikoisammattien
Liitto ry TEKERI
Helsinki

Jorma Kielelenniva
toimitusjohtaja
Novo Group Oy
Helsinki

Nils Komi
liittosihteeri
Liikealan ammattiliitto ry
Helsinki

Auli Korhonen
puheenjohtaja
Tekstiili- ja vaatetustyöväen liitto
Teva ry
Tampere

Mirja-Leena Kullberg
toimitusjohtaja
Grünstein Product Oy
Loviisa

Tapio Liinamaa
toimitusjohtaja
Härmän Kuntokeskus
Ylihärmä

Markku Markkula
kansanedustaja, puheenjohtaja
Tekniikan Akateemisten Liitto
Helsinki

Pertti Nordman
toimitusjohtaja
RTK-Palvelu Oy
Rauma

Håkan Nystrand
puheenjohtaja
METO-Metsäalan asiantuntijat ry
Helsinki

Esa Ojala
teollisuusneuvos
Teho Filter Oy
Sievi

Björn Palm
toimitusjohtaja
Oy Backman-Trummer Ab
Vaasa

Vuokko Rehn
puheenjohtaja
Yrittäjänäisten Keskusliitto
Mikkeli

Hannu Riihelä
toimitusjohtaja
Eiri Oy
Lahti

Heikki Rinta-Rahko
toimitusjohtaja
Kurikan Keskus-Optiikka Ky
Kurikka

Ensio Romo
toimitusjohtaja
Bestor Oy
Lahti

Lasse Savonen
toimitusjohtaja
AstraZeneca Oy
Kirkkonummi

Jukka Tikka
toimitusjohtaja
Länsi-Savo Oy
Mikkeli

Timo Vallittu
puheenjohtaja
Kemianliitto - Kemifackett ry
Helsinki

Kalevi Vuorisalo
toimitusjohtaja
Teknikum Oy
Vammala

■ HALLITUS

Eero Lehti
kauppaneuvos
Taloustutkimus Oy
Helsinki
puheenjohtaja

Jalo Paananen
hallituksen puheenjohtaja
Eimo Oyj
Lahti
varapuheenjohtaja

Pertti Parmanne
johtaja
Suomen Ammattiliittojen
Keskusjärjestö SAK ry
Helsinki
varapuheenjohtaja

Lars-Erik Gästgivars
yrittäjäneuvos
Oy Vallonia Ab
Mustasaari

Ilkka Joenpalo
puheenjohtaja
Toimihenkilöunioni TU ry
Helsinki

Heikki Kauppi
toiminnanjohtaja
Tekniikan Akateemisten Liitto
TEK ry
Helsinki

Olavi Nieminen
toimitusjohtaja
Oy Finnsusp Ab
Lieto

Heikki Ropponen
johtaja
Palvelutyönaantajat ry
Helsinki

Pekka Sairanen
toimitusjohtaja
Metsäpuu Oy
Loimaa

Lasse Heiniö
toimitusjohtaja
Keskinäinen vakuutusyhtiö
Eläke-Fennia
Helsinki

■ VARAJÄSENET

Kari Elo
toimitusjohtaja
Keskinäinen Vakuutusyhtiö
Fennia
Helsinki

Jorma Kallio
puheenjohtaja
Hotelli- ja Ravintolahenkilö-
kunnan Liitto HRHL ry
Helsinki

Seppo Riski
johtaja
Teollisuuden ja Työnantajain
Keskusliitto
Helsinki

■ TILINTARKASTAJAT

Risto Järvinen
valvontatilintarkastaja
KHT, kanslianeuvos

Kristian Hallbäck
tilintarkastaja
KHT

■ VARATILINTARKASTAJAT

Per-Olof Johansson
KHT

Tomi Englund
KHT

■ YHTIÖN JOHTO

Lasse Heiniö
toimitusjohtaja
(1.6.2001 alkaen)

Tarkko Jousi
varatoimitusjohtaja,
toimitusjohtajan sijainen

Eero Eriksson
johtaja
sijoitustoiminta

Irmeli Heino
johtaja
talous ja vakuustekniikka

Risto Kausto
toimitusjohtaja
(31.5.2001 asti)

Christer Klärlich
johtaja
palkkahallinto ja
työnantajajärjestöyhteydet

Kaj Laaksonen
johtaja
asiakasyhteydet, suurasiakas-
yksikkö

Helvi Leinonen
johtaja
vakuutus- ja eläkepalvelut

Jukka Vainio
johtaja
tietohallinto, henkilöstöhallinto

Seppo Mattila
ylilääkäri
ratkaisu- ja kuntoutustoiminta,
työkyvyn hallinta

TALOUDELLINEN TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Teollinen taantuma jyrkkeni vuoden 2000 lopulta lähtien lähes samanaikaisesti ympäri maailmaa. Taustalla oli vuosituhannen vaihteen investointien ylikuumentuminen, minkä seurauksena teollisesta taantumasta tuli OECD-maissa 1990-luvun alkua syvempi. Kokonaisuudessaan talouden tila oli kuitenkin parempi ja siksi notkahdus oli esimerkiksi Yhdysvalloissa aikaisempiin taantumiin verrattuna loiva. Loppukesästä varastojen suhde myyntiin alkoi vakautua ja muun muassa Yhdysvalloissa saatiin jo merkkejä alamäen rauhoittumisesta. Kulutuskysyntä säilyi hyvällä tasolla niin Yhdysvalloissa kuin Euroopassakin.

Teollisen toiminnan nopeaan vähentymiseen reagoitiin rahapolitiikalla etenkin Yhdysvalloissa. Keskuspankki laski korkoja tammi - elokuun aikana yhteensä 4,0 prosenttiyksiköllä. Myös Euroopan Keskuspankki kevensi rahapolitiikan linjaansa toukokuussa. Syyskuun alkuun mennessä Euroopan Keskuspankki oli laskenut ohjaukorkoa yhteensä 0,5 prosenttiyksikköä. Japanissa keskuspankki piti korot käytännössä nollassa ja lisäsi rahamarkkinoiden likviditeettiä nostamalla pankkien keskuspankkirahoitusta. Talouden vaimentumisen myötä markkinakorot ja öljyn hinta laskivat. Näillä molemmilla oli ja on taloutta vakauttava vaikutus.

Suomi euromaana hyötyi koron laskuista. Talouden kasvu vuonna 2001 oli vuositason muutoksena noin prosentin. Teollisuustuotanto ja etenkin vienti heikkenivät, mutta kulutuskysyntä säilyi vahvana. Työttömyys

kääntyi loppuvuonna nousuun. Taloudellinen tilanne oli kuitenkin merkittävästi parempi ja yritysten ja kotitalouksien velkaantuminen pienempi kuin 1990-luvun alussa.

Syyskuussa Yhdysvaltojen liike-elämän keskukseen tehty terrori-isku pysäytti orastaneen elpymisen. Tapahtumien välitön seuraus oli epävarmuuden lisääntyminen. Yritykset kasvivat nopeasti kustannuksia ja sijoittajat hinnoittelivat riskit uudelleen. Tapahtumien niin taloudelliset kuin poliittiset vaikutukset vaimenivat nopeasti.

Rahapolitiikkaa kevennettiin tapahtumien jälkeen kaikkialla. Yhdysvaltojen keskuspankki Federal Reserve laski korkojaan loppuvuoden aikana vielä yhteensä 1,75 prosenttiyksiköllä ja Euroopan Keskuspankki prosenttiyksiköllä. Lisäksi Yhdysvalloissa kotitalouksien ja yritysten taloutta tuettiin finanssipolitiikan ja verohelpotusten avulla. Varsin mittava tuki Yhdysvaltain taloudelliselle toiminnalle saatiin myös markkinakorkojen laskun kautta, sillä asuntolainojen korkojen lasku kanavoitiin kotitalouksille tuntuvasti rahaa. Talouden kehityksen vaimentuessa myös inflaatio ja pitkät korot kääntyivät laskuun.

Marraskuun lopulla riskien pienentyminen alkoi näkyä laajemmin myös arvopaperimarkkinoilla. Osakekurssit olivat toki nousseet jo syyskuun lopulta lähtien. Vuoden päätteeksi päädyttiinkin jo keskeisissä indekseissä loppukesän lukujen tuntumaan, vaikka koko vuosi oli laajoilla indekseillä mitattuna selkeästi negatiivinen. Yritysten usko tulevaan alkoi kuitenkin kohentua ja varastojen alasajon

tahti on vuoden 2002 alkupuolella rauhoittunut.

TYÖELÄKEJÄRJESTELMÄN KEHITTÄMINEN

Työeläkelainsäädännön yksinkertaistamista koskevassa selvitystyössä saatettiin tärkeä välietappi, kun työmarkkinoiden keskusjärjestöt pääsivät sopuun eläkejärjestelmän ja työttömyysturvan uudistamisesta ja solmivat yksityisalojen työeläkkeiden kehittämistä koskevan periaatesopimuksen 12.11.2001. Myös maan hallitus on todennut, että edellä mainittu periaatesopimus vastaa sen tavoitteita. Sopimuksen mukaan suuri työeläkeuudistus on tarkoitus toteuttaa vuoden 2005 alusta. Pitkän tähtäimen tavoitteena on koota yksityisalojen työeläkkeitä koskevat säännökset saman lain piiriin. Muutosten toivotaan muun muassa myöhentävän keskimääräistä eläkkeelle siirtymiskääh kahdella kolmella vuodella ja sopeuttavan työeläkejärjestelmän keskimääräisen eliniän kasvuun.

Työeläkejärjestelmän kilpailumahdollisuuksia on pyritty parantamaan vuoden 2001 aikana sosiaali- ja terveysministeriön asettamassa, lakisääteisen työeläkejärjestelmän kilpailuolosuhteita selvittäneessä työryhmässä ja sen alaryhmissä. Työryhmä on 15.2.2002 luovuttamassaan muistiossa tehnyt ehdotukset jatkotoimenpiteiksi selvitysmiesten Markku Wallinin ja Lauri Koivusalon raportissaan esittämien kilpailua tehostavien ehdotusten pohjalta. Keskeisin työryhmän ehdotuksista on uuden eläkelaitoksen perustamisen helpottaminen. Tämä tapahtuisi kannansiirtomenettelyä laajentamalla siten, että vakuutuskantaa olisi mahdollista siirtää työeläkeyhtiöstä eläke-

säätiöön tai -kassaan ja eläkekassasta eläkesäätiöön. Kaikkia eläkelaitoksia koskevien yhteisten perusteiden osalta työryhmä esitti, että laskuperustekorkoa, vakavaraisuutta ja hyviksiä selvitetään jatkovalmistelussa laajana kokonaisuutena. Niin ikään se teki ehdotuksia takaisinlainauksen asemasta ja yhteisten laskuperusteiden valmistelusta. Yksinomaan työeläkeyhtiöitä koskevin ehdotuksina esitettiin mm. TEL-maksun hoitokustannusosan kustannusvastaavuuden kehittämistä ja vakuutusten siirtoajankohtien lisäämistä. Lisäksi työryhmä ehdotti informaation ja avoimuuden lisäämistä eläkelaitosten toiminnassa sekä selvitti eläkelaitosten yhteistyötä ja toimintojen ulkoistamista.

Vakuutusyrittäjäryhmän lisävalvontaa koskevat vakuutusyhtiölain muutokset tulivat täysipainoisesti sovellettaviksi vuoden 2001 osalta. Vakuutusyhtiöiden valvontaan liittyy myös laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta, joka tuli voimaan 1.2.2002. Laki koskee yritysryhmää, johon kuuluu sekä rahoitus- että vakuutusalan yrityksiä. Laissa selkiytetään eri viranomaisten työnjakoa ja toimivaltaa sekä pyritään poistamaan valvonnan katvealueet. Työeläkevakuutusyhtiötä ei lueta ko. ryhmittymään kuuluvaksi, mutta sitä koskevat eräät raportointivelvollisuutta ja tarkastus- ja tiedonsaantioikeutta koskevat säännökset.

TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMINEN VUONNA 2001

Eläke-Fennian maksutulolla mitattu *markkinaosuus* nousi edellisvuoden 9,7 prosentista ennakkotietojen perusteella 9,9 prosenttiin. TEL-vakuutet-

tujen lukumäärä on kasvanut vuoden 2000 lopusta noin 4,8 prosentilla ja YEL-vakuutettujen määrä on säilynyt suunnilleen ennallaan. Siirtoliikenteessä ei asetettuja tavoitteita saavutettu. Uusmyynti toi yhtiöön useita tuhansia uusia työsuhteita. Myyntiorganisaatiota ja toimintamalleja on tili vuoden aikana kehitetty muun muassa muodostamalla Eläke-Fenniaan suurasiakaspalveluista huolehtiva yksikkö.

Työeläkevakuutusmarkkinat ovat hyvin keskittyneet ja Eläke-Fennia onkin hakenut aktiivisesti keinoja kilpailuasemansa parantamiseen. *Jakelukanavien* laajentamiseen tähänneet neuvottelut johtivat toivotuun tulokseen Eläke-Fennian solmimissa 14.12.2001 yhteistyösopimukset Lähivakuutuksen Keskinäisen Yhtiön ja OPK-osuuskunnan kanssa. Sopimukset avasivat Eläke-Fennian käyttöön Fennian kentän lisäksi kaksi uutta valtakunnallista jakelukanavaa. Tavoitteena on parantaa Osuuspankkiryhmän ja Lähivakuutusryhmän kautta palvelujen saatavuutta ja samalla saada uusia asiakkaita. Osuuspankkiryhmän kanssa on sovittu myyntiyhteistyöstä ja Lähivakuutusryhmän kanssa on sovittu myös vakuutusten hoidosta.

Sijoitustoiminnan keskeisenä tavoitteena on toimintapääoman tehokas käyttö kaikissa markkinatilanteissa. Osakemarkkinoiden laskeutumisesta toimintapääoma-asema heikkeni ja rajoitti voimakkaasti osakesijoitusten lisäämistä. Toista vuotta jatkunut markkinahintojen lasku pienensi osakkeiden osuutta 24,6 prosentista 20,5 prosenttiin. Joukkolainasalkun osuus on vastaavasti kasvanut 49,4 prosentista 54,2 prosenttiin. Korko-

rahastojen osuus nousi 2,8 prosentista 4,3 prosenttiin. Lainojen osuus on laskenut 7,3 prosentista 6,6 prosenttiin. Markkinarahasalkkua kevennettiin loppuvuodesta lähes puolella eli 2,6 prosenttiin. Kiinteistöinvestointien osuus on kasvanut 10,7 prosentista 11,8 prosenttiin.

Sitoutuneelle pääomalle laskettu sijoitustoiminnan tuotto käyvin arvoihin oli tilivuonna 0,2 prosenttia osakemarkkinoiden epäsuorin kehityksen johdosta. Omaisuuden jakaama ja rakennetta seurataan ja muutetaan parempituottoiseksi toimintapääoman sallimissa puitteissa.

Toimintapääoman määrä oli tilinpäätöshetkellä 2,1-kertainen vakavaraisuusrajaan verrattuna ja oli näin ollen tavoitevyöhykkeellä. Toimintapääoman tavoitteeksi oli asetettu vuoden alussa 2,4 kertaa vakavaraisuusraja. Toimintapääoman absoluuttinen määrä kuitenkin aleni osakekurssien voimakkaan laskun myötä edellisvuoden 713,4 miljoonasta eurosta 550,2 miljoonaan euroon.

Asiakashyvityksiin tehty siirto jäi jonkin verran tavoitteestaan heikentyneen vakavaraisuusaseman vuoksi. Hyvityssiirron tasoksi tuli 0,25 prosenttia palkkasummaan suhteutettuna.

Hoitokustannusosan riittävydestä ja kulujen aiheuttamisperusteen mukaisesti maksun määrääytymisestä keskusteltiin järjestelmän maksutasoa valmistelevassa työryhmässä. Hoitokustannusosan minimimaksuun vahvistettiin korotus. Hoitokustannusosan rakenteen kehittäminen sellaiseksi, että se vastaisi entistä

paremmin vakuutusten ja eläkkeiden hoidosta syntyviä kustannuksia, siirtyi vuoden 2002 puolelle.

Eläke-Fennian toimintaa käynnistettäessä 1998 tavoitteeksi asetettiin saada liikekulut enintään 90 prosenttiin käytettävissä olevasta hoitokustannusosasta 5 vuoden kuluessa. Vuonna 2000 ylijäämää jäi 13 prosenttia ja vuonna 2001 17 prosenttia käytettävissä olleesta hoitokustannusosasta. On kuitenkin syytä muistaa, että uusien useita vuosia kestävien atk-hankkeiden suunnittelu- ja hankintakulut on kirjattu taseeseen, josta ne poistetaan liikekuluihin hankkeen käyttöönoton jälkeen. Näitä aktivoituja kuluja on taseessa 31.12.2001 yhteensä 2,3 miljoonaa euroa.

Eläke-Fennian liikekulut kasvavat jatkossa liiketoiminnan vaatimien atk- ja kehityshankkeiden johdosta huolimatta tiukasta kulubudjetoinnista. Samalla kun uudet jakelutiesopimukset tuovat yhtiölle uusia asiakkaita ja sitä kautta uutta hoitokustannusosaa, merkitsevät ne myös mittavia panostuksia koko yhtiön toimintaan.

HALLINTO JA JOHTAMISJÄRJESTELMÄN KEHITTÄMINEN

Vuoden 2001 aikana yhtiön *yhtiöjärjestyksessä* olevat markkamäärät muutettiin euroiksi ja samalla luovuttiin takuuosuuden nimellisarvosta. Yhtiöjärjestykseen tehtiin lisäksi joukko muita muutoksia, joissa muun muassa hallituksen varajäsenten lukumäärää lisättiin yhdellä ja yhtiön toimintamenkirjoitusta koskevia määräyksiä yksinkertaistettiin.

Toimitusjohtaja Risto Kausto siirtyi eläkkeelle kesäkuun alusta lukien ja toimitusjohtajana aloitti 1.6.2001 filosofian maisteri, SHV Lasse Heiniö ja hänen sijaisenaan oikeustieteen lisensiaatti, varatuomari Tarkko Jousi.

Eläke-Fennian varsinaisessa yhtiökokouksessa 22.5.2001 hallintoneuvostoon valittiin uusina jäseninä Håkan Nystrand ja Lasse Savonen. Varsinaiseksi ja valvontatilintarkastajaksi valittiin KHT Risto Järvinen, varsinaiseksi tilintarkastajaksi KHT Kristian Hallbäck sekä varatilintarkastajaksi ja valvontatilintarkastajan sijaiseksi KHT Per-Olof Johansson ja varatilintarkastajaksi KHT Tomi Englund.

Eläke-Fennian hallintoneuvosto valitsi kokouksessaan 26.4.2001 hallituksen jäsenyydestä eroa pyytäneen Risto Kauston tilalle hallituksen varsinaiseksi jäseneksi Lasse Heiniön. Hallintoneuvoston kokouksessa 27.11.2001 erovuoroiset jäsenet Lasse Heiniö ja Olavi Nieminen valittiin uudestaan kolmivuotiskaudeksi 2002 - 2004. Samassa kokouksessa uudeksi hallituksen varajäseneksi valittiin Tarkko Jousi.

Toimitusjohtajan vaihtumisen myötä on *johtamisjärjestelmää* muutettu. Eläke-Fenniassa on kesästä lähtien toiminut johtamisjärjestelmänä *sijoituskomitea* ja *johtoryhmä*. Johtoryhmälle on alistettu tietohallinnon johtoryhmä, joka valmistelee johtoryhmälle tietohallintoa koskevat päätösesitykset.

Johtoryhmä on yhteistyöelin, joka toteuttaa yrityksen kokonaisohjaustien, että koko yritykselle asetetut

tavoitteet saavutetaan yhteisesti vahvistettuja toimintaperiaatteita ja strategioita noudattaen. Jäseninä olevat hallituksen nimeämät johtajat raportoivat kukin oman vastualueensa toiminnasta johtoryhmälle ja toisaalta antavat johtoryhmässä sovituista asioista toimeksiannot omissa yksiköissään sekä tiedottavat yksiköissään johtoryhmän toiminnasta. Johtoryhmä valmistelee hallitukselle muun muassa yhtiön strategiaan, budjetointiin ja organisaatioon liittyvät asiat.

Sijoituskomitea valmistelee hallitukselle menevät sijoitusten päätösesitykset, sijoitussuunnitelman ja sen osana sijoitusallokaation ja sijoitusbudjetin. Sijoituskomiteaan kuuluvat toimitusjohtaja, varatoimitusjohtaja, sijoitusjohtajat ja talousjohtaja.

TOIMINNAN KEHITTÄMINEN

Yhtiön toiminnan suunnittelua ja tavoitteiden asettamista sekä toteutumisen seuranta on jännevöitetty ottamalla käyttöön *kannustepalkkiojärjestelmä*. Kulunut vuosi oli toinen kannustepalkkion käyttövuosi. Kannustepalkkiot määräytyvät toisaalta yhtiön avaintulosten, toisaalta tiimien ja henkilöiden tavoitteiden toteutumisen mukaan. Kannustepalkkiojärjestelmä tuo yhtiön strategiset suunnitelmat jokaista eläkefennialaista koskettavaksi asiaksi ja on näin lisännyt ymmärrystä eläkeyhtiön tuloksen määräytymisestä ja keinoista, joilla siihen voidaan vaikuttaa.

Sähköistä asiointia kehitetään monipuolisesti: Eläke-Fennian omasta näkökulmasta, Fennia-ryhmän näkökulmasta ja myös kaikkien työeläkelaitosten yhteishankkeina. Eläke-

Fennian oma kehityshanke on päässyt hyvään vauhtiin. Vuoden 2001 aikana määriteltiin sähköisen liiketoiminnan tavoitteet ja aloitettiin ensimmäiset projektit. Alkuvaiheessa panostetaan paljon teknisten valmiuksien luomiseen jatkoprojekteille. Näkyviä tuloksia on kuitenkin jo saatu aikaan TEL-ilmoitusliikenteen osalta, jossa online-ilmoituksien tekemistä on helpotettu asiakkaiden esittämien toiveiden suuntaisesti. Fennia-ryhmän yhteisen hankkeen päämääränä on muun muassa kentän asiakaspalveluedellytysten parantaminen. Loppuvuonna solmitut yhteistyösopimukset Lähivakuutus-ryhmän ja Osuuspankiryhmän kanssa tuovat myös lisätarpeita sähköiselle asioinnille.

Vuonna 2001 asiakkaiden ja henkilöstön näkemyksiä yhtiön toiminnasta on kerätty muun muassa asiakastytyväisyys- ja imagotutkimuksilla sekä Fennia-ryhmän brandityöhön liittyvillä kartoituksilla. Työeläkeyhtiöiden yhteinen imagotutkimus toteutettiin jo kolmannen kerran. Tutkimuksissa Eläke-Fennian vahvuuksia ovat vankka ammattitaito ja palvelujen nykyaikaisuus. Kehittämisaalueista keskeiseksi on nostettu yleinen tunnettuus, jonka kohottaminen vuoden 2002 aikana on Fennia-ryhmän yhteisen brandinrakennuksen päätavoite.

SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA

Toimintavuoden 2001 alussa astui voimaan vakuutusyhtiölain muutos, jonka mukaan vakuutusyhtiön hallituksen on huolehdittava, että yhtiöllä on sen toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä sisäinen valvonta ja riittävät riskienhallintajärjestelmät. Vakuutusvalvontavirasto antoi lisäksi

vuoden aikana määräyksen riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisestä.

Eläke-Fenniassa oli jo edellisen toimintavuoden aikana käynnistetty sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehitysprojekti, johon osallistui koko henkilökunta. Projektin kuluessa sisäisen valvonnan tasoa vahvistettiin ja yhtiön hallitus hyväksyi riskienhallintasuunnitelman, jossa sovittiin toiminnan kehittämisen kannalta merkittävistä toimenpiteistä.

Hallitus on 19.12.2000 vahvistanut 1.3.2001 voimaan tulleen Eläke-Fennian sisäpiiriohjeen.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta on vakiinnutettu osaksi Eläke-Fennian jokapäiväistä toimintaa ja vuotuista toiminnan suunnitteluprosessia.

VAKUUTUSKANTA JA VAKUUTUSMAKSUTULO

Vuoden 2001 lopussa Eläke-Fenniassa oli vakuutettuna 131 640 henkilöä. TEL-perusvakuutuksia oli 14 760 kappaletta ja niissä oli vakuutettuna 112 800 henkilöä. TEL-lisäeläkevakuutuksia oli 130 kappaletta ja niissä oli vakuutettuna 2 400 henkilöä. YEL-vakuutettuja oli vuoden lopussa 18 840 henkilöä.

Vakuutusmaksutulo vuonna 2001 oli 612,8 miljoonaa euroa. Tästä TEL-vakuutusten osuus ennen luottotappioiden vähentämistä oli 557,8 miljoonaa euroa ja YEL-vakuutusten 59,9 miljoonaa euroa. Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista olivat 4,9 miljoonaa euroa. Keskimääräinen peritty TEL-vakuutusmaksuprosentti

oli 21,1 prosenttia palkoista, josta työntekijöiden osuus oli 4,5 prosenttia. YEL-maksuprosentti oli 21 prosenttia työtuloista.

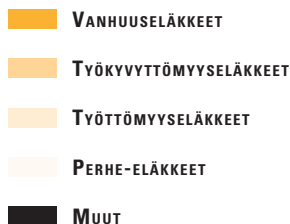
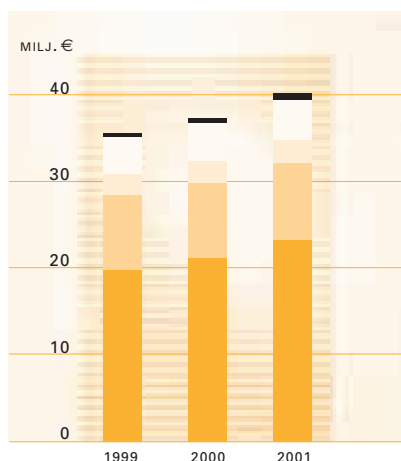
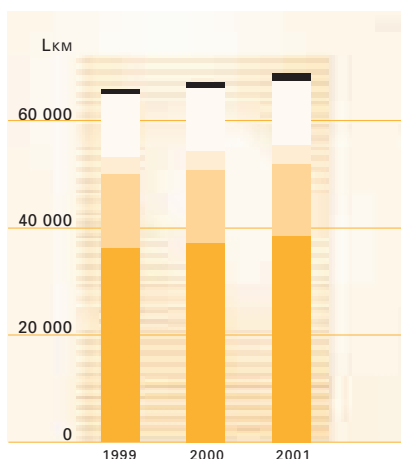
Avoimena olevien TEL-vakuutusmaksujen määrä kasvoi edellisvuoden 10,4 miljoonasta eurosta 14,9 miljoonaa euroon. Konkursseivalvontojen ja ulosotossa olevia maksuja oli noin 2 miljoonaa euroa, mikä on suunnilleen yhtä paljon kuin edellisvuonna. Avointen, ulosotossa olevien ja konkurssissa valvottujen YEL-vakuutusmaksujen määrä oli pienentynyt 14,4 miljoonasta eurosta 13,7 miljoonaa euroon.

ELÄKKEET

Vuoden 2001 aikana käsiteltiin 10 414 eläkehakemusta. Tähän määrään sisältyvät 6 250 uuden eläkehakemuksen lisäksi muun muassa määräraikaisen eläkeoikeuden jatkohakemukset, työkyvyttömyysasteen muutoshakemukset, uudet yhteensovittukset ja edunsaajamuutokset.

Uusien eläkehakemusten määrässä on tapahtunut lievää kasvua edelliseen vuoteen verrattuna. Osa-aika-eläkehakemusten määrä on viimeisenä vuosineljänneksenä kaksinkertaistunut edelliseen neljännekseen nähden. Osasyynä tähän on vuoden loppupuolella vilkastunut julkisuudessa käyty keskustelu osa-aika-eläkkeen saamiseen kohdistuvista muutospainesta. Samoin työttömyyseläkehakemusten määrä on kasvanut, kun uusien työttömyyseläkesäännösten piiriin kuuluvat ovat alkaneet siirtyä päivärahakauden jälkeen eläkkeelle. Kuntoutusmahdollisuuksien selvittelyyn tulevien hakemusten määrä on myöskin noususuuntainen.

**ELÄKELÄISTEN LUKUMÄÄRÄ JA MAKSUSSA OLEVAT ELÄKKEET (MILJ.€)
31.12.1999 - 31.12.2001**

Eläkkeensaajia oli vuoden 2001 lopussa 68 300 henkilöä. Vuoden 2001 aikana eläkkeitä maksettiin kaikkiaan 481,6 miljoonaa euroa. Vuoden päättyessä eläkkeitä maksettiin noin 40,4 miljoonaa euroa kuukaudessa. Eläkkeitä maksetaan 35 eri maahan.

TYÖKYVYN HALLINTA

Työkyvyn hallinta on yritysten kokonaisvaltaista kehittämistä ja työntekijöiden arvostamista. Työvoiman pysyvyyttä, järkevämpää ikäpolitiikkaa ja osaamisen kehittymistä on alettu tavoitella yritysten menestyksen varmistamiseksi. Hyvä yrityskulttuuri tuottaa työhyvinvointia ja arvostaa työntekijöitä. Mielekkäisyys ja työn jouhevuus kohtaavat. Tuloksena on kilpailuetu. Työelämän laatutekijöiden parantuessa ennenaikainen eläkkeelle suuntautuminen vähenee.

Vuoden 2001 aikana Eläke-Fennia kehitti työhyvinvointipalvelujaan. Internet-sivuillemme www.elakefennia.fi/efekti rakennettiin avaimia työhyvinvoinnin kehittämiseen. Ne sisältävät monipuolista tietoa työkyvystä ja kuntoutuksesta sekä toimintamallin työkyvyn hallinnan suunnitteluun. Se on muodoltaan joustavasti sovellettavissa. Internet-sivujen rinnalla asiantuntijatuki on toiminut yrityskohtaisesti ja räätälöidysti. Työkyvyn asiantuntijat ovat olleet mukana useissa yritysten työhyvinvoinnin käynnistämisvaiheissa ja suunnitelmien jatkotyöstämisessä. Eläke-Fennian Efekti-koulutusohjelman avulla on luotu tiedon siltoja yritysten työryhmien ja työhyvinvoinnin asiantuntijaosaamisen välille.

Työhyvinvoinnin kehittämistyö on valtakunnan ja EU:n tasolla yhä laajenevaa toimintaa. Eläke-Fennia on luonut asiakasyrityksilleen mahdollisuuden luotettavaan, pitkäaikaiseen yhteistyöhön.

Työkyvyn hallintaan käytettävissä oleva raha, työkyvyttömyysriskin hallintaosa, oli vuonna 2001 noin 0,9 miljoonaa euroa. Tämä määrä käytettiin kokonaisuudessaan koulutuksen ja muun varhaiskuntoutuksen järjestämiseen sekä kuntoutuskulujen ja kuntoutusrahojen maksamiseen.

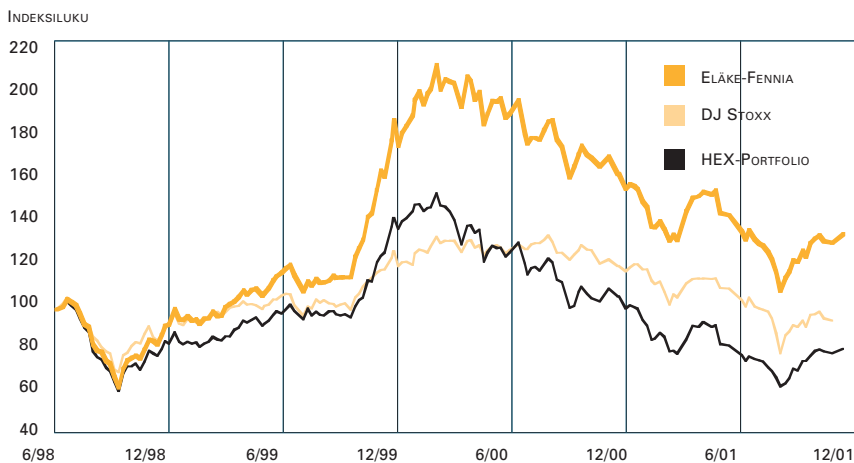
SIOJITUSTOIMINTA

Sijoitustoiminnan keskeisenä tavoitteena on toimintapääoman salliman riskinkantokyvyn mukainen tehokas varojen hajautus omaisuuslajien välillä ja sisällä hyvän tuoton saamiseksi. Tähän on pyritty Eläke-Fenniassa etsimällä riskiteoreettisesti omaisuusjakaumaa, joka antaa parhaan tuoton valitulla riskitasolla. Optimaaliseen jakaumaan siirtymistä rajoittaa kuitenkin voimakkaimmin käytettävissä oleva toimintapääoma.

Koko omaisuuden merkittävimmät muutokset tapahtuivat osake- ja korkosijoitusten välillä. Osakkeiden osuus pieneni 4 prosenttiyksiköllä ja joukkolainojen ja korkorahastojen osuus koko omaisuudesta nousi 6,3 prosenttiyksiköllä. Arvopapereiden hajauttamista ulkomaille jatkettiin. Myös osakesijoituksissa Suomen osuutta pienennettiin ja varoja sijoitettiin lähinnä Eurooppaan ja Yhdysvaltoihin. Sijoitusomaisuustauluun on koottu omaisuuslajien euromäärät ja prosenttijakaumat 31.12.2000 ja 31.12.2001.

SIIJOITUSMAISUUS

	Käyvin arvo 31.12.2001		Käyvin arvo 31.12.2000	
	milj. €	%	milj. €	%
Osakkeet ja osuudet	897	24,8 %	966	27,4 %
osakkeet	743	20,5 %	866	24,6 %
korkorahastot	154	4,3 %	100	2,8 %
Lainat	239	6,6 %	257	7,3 %
Rahoitusmarkkinavälineet	2 058	56,8 %	1 919	54,5 %
joukkolainat	1 964	54,2 %	1 739	49,4 %
muut	94	2,6 %	180	5,1 %
Kiinteistöt	427	11,8 %	378	10,7 %
Yhteensä	3 621	100,0 %	3 521	100,0 %

**NOTEERATUT OSAKESIIJOITUKSET -
TUOTTO 30.6.1998 - 31.12.2001**

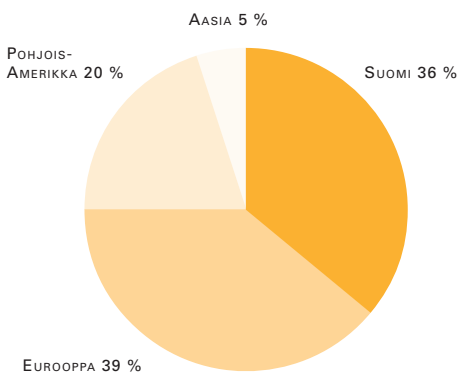
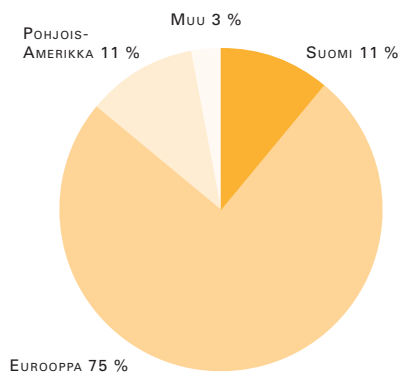
HEX-Portfolio -indeksi kuvaa Helsingin Pörssissä päälliställä noteerattujen osakkeiden kehitystä. Yhden yhtiön paino on rajoitettu 10 prosenttiin. DJ STOXX kuvaa Euroopan osakemarkkinoiden kehitystä.

Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa oli 190,3 miljoonaa euroa ja siihen sisältyi osinkojen yhtiöveron hyvitystä 2,1 miljoonaa euroa. Myyntivoittoja tehtiin niin osake-, korko- kuin kiinteistö-sijoituksissakin yhteensä nettona 103,3 miljoonaa euroa. Arvonkorotuksia tehtiin 2,9 miljoonaa euroa, arvonalennuksia 83,5 miljoonaa euroa ja arvonalennuksia palautettiin 2,7 miljoonaa euroa. Arvostuserot pieneivät tilivuoden aikana osakekurssien laskun myötä 183,6 miljoonaa euroa.

Osakemarkkinoille vuosi oli toinen perättäinen negatiivisen kasvun vuosi. Suomen markkinaa kuvaava HEX-Portfolio -indeksi laski vuoden alusta 22 prosenttia ja Euroopan markkinaa kuvaava Stoxx50 -indeksi noin 18 prosenttia. Toimialoista parhaiten selvisivät defensiiviset lääke- ja kulutustavarasektorit. Jyrkimmin laskivat edelleen tietoliikenne ja elektronikkateollisuus sekä pankit ja rahoitussektori. Loppuvuonna suhdanneherkät metalli- ja metsäteollisuus tuottivat hyvin.

Eläke-Fennian koko osakesalkun tuotto sitoutuneelle pääomalle vuonna 2001 johdannaiset ja korkorahastot mukaan lukien oli -14,7 prosenttia ja ilman korkorahastoja -17,3 prosenttia.

Osakesijoitusten lähtökohtana on edelleen ollut osakesijoitusten hajauttaminen sekä maantieteellisesti että toimialoittain. Osakestrategia perustuu sijoitusten jakoon indeksinomaisiin sijoituksiin sekä sellaisiin, jotka voivat merkittävästi poiketa pörssien kehitystä kuvaavista vertailuindekseistä. Strategian mukaisesti ulkomaista varainhoitoa lisättiin hallitusti.

**NOTEERATTUJEN OSAKESIIJOITUSTEN
MAANTIEEELLINEN JAKAUMA 31.12.2001**

**JOUKKOLAINOJEN MAANTIEEELLINEN
JAKAUMA 31.12.2001**

Korkosijoituksille viime vuosi oli hyvä. Pitkät korot vaihtelivat voimakkaasti koko vuoden ajan nousten loppuvuonna lähes edellisen vuoden tasolle. Keskuspankkien ohjauskorkojen laskujen myötä lyhyet korot laskevat vuodessa noin 1,5 prosenttiyksikköä.

Yrityslainojen tuotto arvonmuutokset huomioiden oli valtion lainojen vastaavaa tuottoa parempi. Joukkolainoja hajautettiin erityisesti euroalueelle ja Yhdysvaltoihin sekä lainoihin, joilla on hyvä luottokelpoisuusluokitus. Joukkolainasalkun keskimääräinen luottokelpoisuusluokka on AA2. Valtioiden lainojen osuus joukkolainasalkusta oli 43 prosenttia. Joukkolainasijoitusten tuotto johdannaiset mukaan lukien sitoutuneelle pääomalle oli 5,6 prosenttia ja korkorahastojen kanssa 5,5 prosenttia.

Markkinarahasalkun tuotto oli varsin hyvä, noin 5 prosenttia, sillä salkussa oli suhteellisen paljon alkuvuonna korkealla tuotolla sijoitettuja yritystodistuksia.

Kiinteistömarkkinoilla uutta tilaa valmistui runsaasti. Kun IT-alan kasvu hidastui, päättyi myös vuokrien voimakas nousu. Tilojen käyttöaste säilyi kuitenkin hyvällä tasolla. Merkittävimmät uudet kiinteistösijoitukset olivat Leppävaaran liikekeskus, josta Eläke-Fennia omistaa neljänneksen, ja Tapiolan Vesiputoustalo.

Kiinteistösijoitusten tuotto sitoutuneelle pääomalle laskettuna oli 7,4 prosenttia, kun se edellisenä vuonna oli 7,8 prosenttia. Tulokseen vaikutti pienentävästi Leppävaaran liikekeskus suurena rakenteilla olevana hank-

keena ja omaisuuden myyntivoittojen väheneminen edellisvuodesta. Kiinteistösijoituksia oli vuoden lopussa 427,3 miljoonaa euroa.

Asiakasrahoituksen pääpaino oli PK-sektorin rahoitusratkaisuisissa. Eläke-Fennia osti 30.4.2001 silloisen Yrittäjien Fennian lainakannan. Lainoja oli yhteensä 363 kappaletta ja niiden määrä oli 15 291 570,17 euroa. Lainoilla on Fennian takausvakuutus. Sijoitus- ja eläkelainoja oli vuoden lopussa 238,6 miljoonaa euroa. Järjestämättömien luottojen määrä kasvoi edellisvuoden 1,5 miljoonasta eurosta 3,3 miljoonaan euroon. Tilivuonna kirjattiin konkurssien ja ei-turvaavien vakuuksien vuoksi poikkeuksellisen paljon luottotappioita, 1 miljoona euroa.

KOKONAISLIIKEKULUT

Kokonaisliikekulut vuodelta 2001 olivat 23,5 miljoonaa euroa, josta sijoitustoiminnan osuus oli 4,5 miljoonaa euroa. Kokonaisliikekuluihin sisältyi käyttöomaisuuden poistoja 1,1 miljoonaa euroa, joista sijoitustoiminnan osuus oli 0,4 miljoonaa euroa. Vakuutusmaksussa liikekuluja varten perittävää hoitokustannusosaa kertyi koko vuodelta 22,1 miljoonaa euroa. Muihin tuottoihin on kirjattu YEL:n hoitojärjestelmän myynnistä saatua korvausta 0,2 miljoonaa euroa ja TEL 15 ja 17 §:n mukaisia korotuksia 0,5 miljoonaa euroa. Näillä tuotoilla katettiin vakuutustoiminnan kuluja 19,0 miljoonaa euroa. Hoitokustannusylijämä oli myyntitulo mukaan lukien 3,9 miljoonaa euroa.

Vakuutusmaksun työkyvyttömyysosalla kustannettiin työkyvyn ylläpi-

toon liittyviä liikekuluja 0,2 miljoonaa euroa.

Yhtiön palveluksessa oli vuonna 2001 keskimäärin 215 henkilöä. Vuoden 2001 lopussa oli vakinaisessa työsuhteessa 215 henkilöä ja määräaikaisessa 4 henkilöä. Äitiys-, hoito- ja opintovapaalla oli 8 henkeä ja osa-aikaeläkkeellä 9 henkeä. Vakinaisen henkilöstön lisäys edellisen vuoden loppuun verrattuna oli 16 henkilöä. Suurasiakaspalvelujen perustaminen Eläke-Fenniaan kasvatti henkilöstön määrää 8 henkilöllä, muu lisäys on tapahtunut tasaisesti koko yhtiössä.

VASTUUVELKA JA SEN KATE

Eläke-Fennian vastuuelka oli vuoden 2001 lopussa 3 638,3 miljoonaa euroa. Vastuuelkaan sisältyi työntekijöiden maksuosuudesta kertynyttä vastuuta 226,1 miljoonaa euroa.

Vastuuelan kate täyttää kateasetuksen ja vakuutusvalvontaviraston määräykset. Luetteloitua katetta oli 3 746,3 miljoonaa euroa. Eläke-Fennian avoin valuuttapositio eli valuuttaturssin muutoksilta suojaamaton omaisuus oli 221,2 miljoonaa euroa.

VAKAVARAISUUS JA SEN VAIKUTUS VAKUUTUSMAKSUIHIN ANNETTAVIIN HYVITYKSIIN

Toimintapääoman määrä vuoden lopussa oli 550,2 miljoonaa euroa eli 17,3 prosenttia vastuuelasta. Arvotuserojen osuus toimintapääomasta oli 105,5 miljoonaa euroa. Osittamattoman lisävakuutusvastuun määrä vuoden lopussa oli 426,8 miljoonaa

euroa. Toimintapääoma oli tavoitevyöhykkeellä ja se oli 2,1-kertainen verrattuna vakavaraisuusrajaan.

Hyvityssiirrolle laskuperusteissa asetetut ylä- ja alarajat määräytyvät toimintapääoman ja vakavaraisuusrajan suhteesta ja laskuperusteissa määritellyistä siirron suuruuteen vaikuttavista kertoimista. Hyvityssiirron taso oli 0,25 prosenttia palkkasummasta.

TILIKAUDEN KOKONAISTULOS JA VOITTO

Sijoitustoiminnan kirjanpidolliset nettotuotot (sisältäen vakuutusliikkeen sisältäneet korot), 191,0 miljoonaa euroa, ylittivät vastuuvelan tuottovaateen, 165,5 miljoonaa euroa, 25,5 miljoonalla eurolla. Sijoitusomaisuuden arvostuserot pienenevät 183,6 miljoonaa euroa. Sijoitustoiminnan tulokseksi vastuuvelalle hyvi-

tety tuottovaateen jälkeen muodostui näin -158,1 miljoonaa euroa. Riskiliikkeen tulos oli 19,0 miljoonaa euroa ja hoitokustannustulos 3,8 miljoonaa euroa. Eläke-Fennian yhteenlaskettu kokonaistulos oli -135,2 miljoonaa euroa.

Osittamattomaan lisävakuutusvastuuseen siirrettiin 28,1 miljoonaa euroa ja ositettuun lisävakuutusvastuuseen 6,3 miljoonaa euroa palautettavaksi vakuutusmaksuallennuksina TEL-vakuutuksenottajille. Luottotapiovarauksen lakisäätäinen purku oli 6,5 miljoonaa euroa.

Tuloslaskelma osoittaa 1 247 023,19 euron ylijäämää.

ELÄKE-FENNIA JA SEN KONSERNI

Eläke-Fennia on keskinäinen vakuutusyhtiö, jonka yhtiökokouksissa käyttävät äänivaltaa vakuutuksenottajat, yrittäjät, vakuutetut ja takuupääoman haltija. Vakuutuksenottajat ja yrittäjät käyttävät äänivallasta noin 80 prosenttia ja vakuutetut noin 20 prosenttia.

Eläke-Fennian konserniin kuului vuoden 2001 lopussa tytär- ja osakkuusyhtiöinä 63 asunto- ja kiinteistöyhtiötä. Lisäksi Eläke-Fennian konserniin kuuluvat kiinteistöpalveluyhtiö Kiinteistö-Fennia Oy, jonka osakkeista Eläke-Fennia omistaa 70 prosenttia, sekä osakkuusyhtiönä Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennia.

Kiinteistö-Fennia Oy on Eläke-Fennian tytäryhtiö ja tuottaa omistajilleen operatiiviset kiinteistöpalvelut kuten vuokraus-, rakennuttamis-, ylläpito- ja hallintopalvelut. Vuosi 2001 oli

VASTUUVELKA

milj. €	31.12.2001	31.12.2000
Vakuutusmaksuvastuu		
Vastaiset eläkkeet	1 942,2	1 797,9
Ositettu lisävakuutusvastuu	22,1	34,0
Osittamaton lisävakuutusvastuu	426,8	398,8
	2 391,2	2 230,7
Korvausvastuu		
Alkaneet eläkkeet	1 024,1	907,2
Tasoisuusvastuu	223,0	204,0
	1 247,1	1 111,2
Yhteensä	3 638,3	3 341,9

VASTUUVELKAA KATTAVA OMAISUUS KÄYVIN ARVAIN 31.12.2001

	milj. €	Prosenttia katettavasta vastuuvelasta
1. Velkasitoumukset, joilla voidaan kattaa vastuuvelan koko määrä	1 693	46,4 %
2. Velkasitoumukset, joilla yhteensä voidaan kattaa enintään puolet vastuuvelan bruttomäärästä	590	16,2 %
3. Osakkeet, osuudet, sitoumukset ja velkasitoumukset, joilla yhteensä voidaan kattaa enintään puolet vastuuvelan bruttomäärästä	872	23,9 %
4. Kiinteistöt ym., joilla voidaan kattaa 40 % vastuuvelan bruttomäärästä	421	11,5 %
5. Kiinteistöt ym. ja velkasitoumukset, joissa vakuutena kiinteistöt ym., joilla yhteensä voidaan kattaa 70 % vastuuvelan bruttomäärästä	110	3,0 %
6. Muu omaisuus, jolla yhteensä voidaan kattaa enintään 25 % vastuuvelan bruttomäärästä	8	0,2 %
7. Lakisäätöisen eläkevakuutuksen osalta ministeriön hyväksymät muut erät	53	1,5 %
8. Ministeriön määrääjäksi hyväksymät muut erät	0	0,0 %
Vastuuvelkaa kattava omaisuus yhteensä	3 746	102,7 %

vuokramarkkinoilla edelleen korkeasuhdanteen aikaa, joskin markkinoilla oli jo havaittavissa merkkejä tilojen vajaakäyttöasteen kasvusta. Vuokramarkkinoilla onnistuttiin parantamaan sopimuskantaa sekä pitämään vajaa-käyttöaste erittäin pienenä. Kiinteistö-kannan ylläpitämiseen ja elinkaarisuunnitteluun panostettiin voimakkaasti ja vietiin läpi useita kehitysprojekteja. Kiinteistö-Fennia liittyi toimintavuoden aikana kiinteistöalan yhteiseen KRESS-energiasäästö-sopimukseen, jonka tavoitteena on osana Kioton sopimusta vähentää päästöjä Suomessa.

HALLITUKSEN EHDOTUS VOITON KÄYTÖSTÄ

Hallitus ehdottaa, että tilikauden ylimäärästä 1 247 023,19 eurosta varataan yleishyödylliseen tai siihen verrattavaan tarkoitukseen 16 818,79 euroa, käyttörahastoon siirretään 1 223 567,17 euroa ja voitto- ja tappioutilille jätetään 6 637,23 euroa. Eläke-Fennian konsernin voitonjakokelpoiset varat tilikaudelta 2001 ovat -1 624 677,56 euroa, jonka vuoksi takuupääomalle ei makseta korkoa vuonna 2001.

OLENNAISET TAPAHTUMAT TILIKAUDEN PÄÄTTÄMISEN JÄLKEEN

Eläke-Fennian toimintapääoma 28.2.2002 oli 542,3 miljoonaa euroa eli 16,8 prosenttia vastuuvelasta. Toimintapääoman suhde vakavaraisuusrajaan oli 2,1. Alkuvuoden 2002 aikana osakemarkkinoiden kehitys on ollut vaihtelevaa. Osakkeiden lisähajauttamisen ja positiivisen markkinakehityksen johdosta noteerattujen osakkeiden tuotto per 7.3.2002 oli

noin 3,5 prosenttia. Osakkeita ei ole edelleenkään merkittävästi lisätty alkuvuoden aikana. Joukkolainasalkussa ei ole merkittäviä muutoksia alkuvuoden aikana.

Vuonna 2002 on perustettu Feva-kiinteistöt Oy, jonka osakekannan Eläke-Fennia omistaa kokonaisuudessaan. Yhtiö on emoyhtiöltä ottamallaan lainalla hankkinut kiinteistöjä, jotka on vuokrattu pitkäaikaisilla vuokrasopimuksilla.

TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

Eläke-Fennia on asettanut tavoitteekseen olla kasvava ja vakavarainen, asiakkaiden näkökulmasta kilpailukykyinen, tehokkaasti johdettu ja nykyaikainen eläkeyhtiö. Tavoitteena on täyttää asiakkaiden palveluodotukset ja kehittää aktiivisesti työeläkevakuuttamista ja eläkevarojen sijoittamista. Osuuspankki- ja Lähivakuutusryhmän kanssa tehdyt jakelutiesopimukset avaavat merkittäviä uusia mahdollisuuksia tavoitteiden saavuttamiseen.

Kasvun aikaansaamiseksi yhtiö tulee panostamaan yhteistyön kehittämiseen eri jakelutiekuumppaneiden kanssa. Yhdistämällä kumppanuusverkon osaaminen pystytään tulevaisuudessa kehittämään uutta lisäarvoa asiakkaille niin vakuutuspalvelujen ja riskienhallinnan kuin asiakasrahoituksenkin osalta. Uutta tilikautta leimaa-kin selvästi tämän yhteistoiminnan käynnistäminen ja kehittäminen.

Työeläkejärjestelmä on suurien haasteiden edessä. Viime vuosikymmenellä tehdyt merkittävät muutokset eläketurvan sisältöön ja sijoitustoiminnan uudistaminen ovat luoneet

hyvän pohjan sen varmistamiseksi, että työeläkejärjestelmä pystyy toteuttamaan antamansa eläkelupaukset.

Viime vuonna sovitulla eläketurvauudistuksella pyritään aikaansaamaan olosuhteet ja lainsäädännöllinen kehikko, joiden vallitessa työssäoloaika kasvaisi keskimäärin noin kolmella vuodella, millä olisi merkittävä vaikutus tulevaan eläkemenoon. Sopimus tullee tältä osin täyttämään sille asetetut tavoitteet.

Toinen merkittävä tavoite sopimusneuvotteluissa oli eläkemaksujen ja etuuksien välisen yhteyden voimistaminen. Tältä osin neuvottelutulos on vielä pahasti keskeneräinen. Toivottavaa on, että eri osapuolet pääsevät sopimukseen selkeästä ja eläkepoliittisesti järkevästä eläketurvan rakenteesta hyvissä ajoin ennen vuotta 2005.

Suurten ikäluokkien ikääntyminen tulee asettamaan entistä suurempia odotuksia myös eläketurvan hoitoon ja siihen liittyvään palveluun nähden. Tehtyjen selvitysten mukaan lakisääteisen, ansiosidonnaisen eläkejärjestelmämme kannatus on kasvussa suomalaisten keskuudessa. Koska kannatus tuntuu lisääntyvän väestön ikääntymisen myötä, on odotettavaa, että sama kehitystrendi jatkuu, mikäli järjestelmä pystyy kohtuudella toteuttamaan antamansa lupaukset.

Eläke-Fennia kannattaa työeläkejärjestelmän tervettä kilpailua rajoittavien tekijöiden purkamista. Kilpailua tutkineen työryhmän saatua työnsä päätökseen ja siirrettyä muutamia kilpailuun vaikuttavia tekijöitä jatkoselvittelyyn, on tärkeätä edelleen seurata

kehitystä ja pyrkiä aktiivisesti vaikuttamaan siihen, että Eläke-Fennian esille tuomat keskeiset tavoitteet kilpailun lisäämiseksi järjestelmässä toteutuvat.

Eläke-Fennia on nähnyt keskeisen tärkeäksi kehittää valmiuksiaan uuden teknologian hyväksikäyttöön palveluprosessiensa eri osissa. Nämä panostukset tulevat yhä jatkumaan ja ovat välttämättömiä, jotta asiakkaidemme yhä kasvaviin palveluodotuksiin voidaan vastata. Myös suurten ikäluokkien eläkeiän lähestyminen edellyttää toiminnan kehittämistä ja panostamista entistä enemmän palveluprosessien automatisointiin ja laadun kohottamiseen.

Eläkevakuutusyhtiö on kapean erityissektorin asiantuntijapalveluja tarjoava yhtiö. Tämä luo sen henkilöstöpolitiikalle ja johtamisjärjestelmälle omat erityisvaatimuksensa ja erityispiirteensä. Vaatimukset ja odotukset vaihtelevat sijoitustoiminnan tiukasta tulosvastuullisuudesta ja aika ajoin hektisestä vauhdista eläkkeelle siirtyvän asiakkaan odotuksiin kiireettömästä ja hyvin henkilökohtaisesta palvelusta juuri hänelle tärkeässä eläkeasiassa.

Eläketurvan rahoitus on keskeisellä sijalla eläkelupauksien varmistamisessa. Eläke-Fennia pyrkii myös jatkossa olemaan mukana eläketurvan rahoitusta ja eläkkeiden katteena ole-

vien varojen sijoittamista koskevassa kehitystyössä. Tällä halutaan varmistaa, että työeläkejärjestelmä edelleen kehittyä eläkkeet entistä paremmin turvaavaksi sekä asiakkaiden ja sidosryhmien näkökulmasta entistäkin oikeudenmukaisemmaksi ja hallinnollisesti tehokkaasti hoidetuksi järjestelmäksi.

Eläke-Fennian hallitus haluaa kiittää koko henkilökuntaa ja sen toimivaa johtoa tilikauden 2001 aikana hyvin tehdystä työstä.

TULOSLASKELMA ■ ELÄKE-FENNIA

TULOSLASKELMA 1.1.2001-31.12.2001		Emoyhtiö		Konserni
1000 €	2001	2000	2001	2000
Vakuutustekninen laskelma				
Vakuutusmaksutulo	612 799	539 769	612 799	539 769
Sijoitustoiminnan tuotot	355 758	416 439	352 751	413 289
Sijoitusten arvonorotukset	2 859		2 859	
Korvauskulut				
Maksetut korvaukset	-486 440	-438 172	-486 440	-438 172
Korvausvastuun kokonaismuutos	-135 858	-119 823	-135 858	-119 823
	-622 297	-557 995	-622 297	-557 995
Vakuutusmaksuvastuun muutos	-160 480	-239 944	-160 480	-239 944
Vastuuvajauksen muutos				
Pakollinen vastuuvajaus		-5 838		-5 838
Lakisääteiset maksut	-900	-538	-900	-538
Liikekulut	-14 871	-12 744	-14 563	-12 488
Sijoitustoiminnan kulut	-168 321	-135 756	-169 677	-135 047
Muut vakuutustekniset kulut	-7 783	-6 301	-7 783	-6 301
Vakuutustekninen tulos/kate	-3 235	-2 909	-7 290	-5 093
Muu kuin vakuutustekninen laskelma				
Muut tuotot	216		216	
Tilinpäätössiirrot				
Poistoeron muutos	-100	-38		
Vapaaehtoisten varausten muutos	6 464	6 464		
	6 364	6 426		
Tuloverot				
Tilikauden ja aikaisempien tilikausien verot	-2 098	-2 160	-2 109	-2 160
Laskennallinen vero			1 821	1 913
	-2 098	-2 160	-289	-247
Osuus osakkuusyritysten tappiosta			-5 724	4 295
Vähemmistöosuus tilikauden voitosta			-346	-326
Tilikauden voitto/tappio	1 247	1 357	-12 740	-719

TASE ■ ELÄKE-FENNIA

1000 €	Emoyhtiö		Konserni	
	2001	2000	2001	2000
VASTAAVAA				
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet	993	138	993	138
Muut pitkävaikutteiset menot	2 363	636	2 363	636
	3 356	774	3 356	774
Sijoitukset				
Kiinteistösijoitukset				
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	260 505	216 956	378 256	343 490
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	126 167	125 362		
	386 673	342 318	378 256	343 490
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyhteisöissä				
Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä	16 710	16 711		
Osakkeet ja osuudet osakkuusyhteisöissä			14 904	21 302
Muut sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet	811 459	726 977	812 045	727 564
Rahoitusmarkkinavälineet	2 052 650	1 884 519	2 052 650	1 884 519
Kiinnelainasaamiset	87 680	107 175	87 680	107 175
Muut lainasaamiset	150 908	149 868	156 947	149 868
Talletukset	9 700	3 364	9 700	3 364
	3 112 396	2 871 902	3 119 022	2 872 489
	3 515 779	3 230 932	3 512 182	3 237 281
Saamiset				
Ensivakuutustoiminnasta				
Vakuutuksenottajilta	49 542	32 226	49 542	32 226
Muut saamiset				
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	2	35		
Saamiset osakkuusyhteisöiltä				33
Saamiset omilta kiinteistöyhtiöiltä	2 509	1 508		
Saamiset yhteistoimintayhteisöiltä	219	188	219	188
Kannansiirtosaaminen	17 245	25 394	17 245	25 394
Muut saamiset	41 759	34 524	41 801	34 595
	111 274	93 875	108 806	92 437
Muu omaisuus				
Aineelliset hyödykkeet				
Koneet ja kalusto	2 449	2 201	2 613	2 314
Muut aineelliset hyödykkeet	385	343	385	343
	2 834	2 545	2 998	2 657
Rahat ja pankkisaamiset	4 650	4 293	5 003	4 420
	7 483	6 838	8 001	7 077
Siirtosaamiset				
Korot ja vuokrat	68 546	56 278	68 546	56 278
Muut siirtosaamiset	1 940	30 362	2 167	30 838
	70 486	86 640	70 713	87 116
	3 708 378	3 419 058	3 703 057	3 424 685

TASE ■ ELÄKE-FENNIA

1000 €	Emoyhtiö		Konserni	
	2001	2000	2001	2000
VASTATTAVAA				
Oma pääoma				
Pohjarahasto	3 364	3 364	3 364	3 364
Takuupääoma	1 682	1 682	1 682	1 682
Arvonkorotusrahasto			415	415
	5 046	5 046	5 461	5 461
Muut rahastot	14 651	13 406	14 651	13 406
Edellisten tilikausien voitto/tappio	44	40	-1 371	700
Tilikauden voitto/tappio	1 247	1 357	-12 740	-719
	15 942	14 803	540	13 388
	20 988	19 849	6 000	18 849
Vähemmistöosuus			10 180	10 526
Tilinpäätössiirtojen kertymä				
Poistoero	270	170		
Vapaaehtoiset varaukset	0	6 464		
	270	6 634		
Vakuutustekninen vastuovelka				
Vakuutusmaksuvastuu	2 391 153	2 230 673	2 391 153	2 230 673
Korvausvastuu	1 247 114	1 111 256	1 247 114	1 111 256
	3 638 267	3 341 930	3 638 267	3 341 930
Velat				
Ensivakuutustoiminnasta	1 398	1 380	1 398	1 380
Lainat rahoituslaitoksilta	18	24	18	24
Laskennallinen verovelka			884	2 705
Muut velat	21 243	37 678	19 525	37 385
	22 660	39 082	21 826	41 494
Siirtovelat				
	26 194	11 563	26 784	11 886
	3 708 378	3 419 058	3 703 057	3 424 685

RAHOITUSLASKELMA

1000 €	Emoyhtiö		Konserni	
	2001	2000	2001	2000
Liiketoiminnan rahavirta				
Tappio varsinaisesta toiminnasta ennen satunnaisia eriä	-3 235	-2 909	-7 290	-5 093
Oikaisut				
Vakuutusteknisen vastuuvelan muutos	296 337	359 767	296 337	359 767
Sijoitusten arvonalentumiset ja arvonorotukset	77 904	64 063	87 436	71 691
Pakollisen vastuuvajauksen muutos		5 838		5 838
Suunnitelman mukaiset poistot	1 187	781	1 222	817
Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta	372 193	427 541	377 705	433 020
Käyttö pääoman muutos				
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten muutos	-1 246	4 894	34	1 178
Lyhytaikaisten korottomien velkojen muutos	-1 792	25 464	-2 949	25 366
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	369 156	457 899	374 790	459 565
Maksetut välittömät verot	-2 098	-2 160	-2 109	-2 160
Liiketoiminnan muiden erien rahavirta	216		216	
Liiketoiminnan rahavirta	367 274	455 739	372 897	457 405
Investointien rahavirta				
Investoinnit sijoituksiin	-362 751	-451 548	-368 060	-453 092
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä muun omaisuuden investoinnit ja luovutustulot	-4 058	-1 399	-4 145	-1 520
Investointien rahavirta	-366 809	-452 948	-372 206	-454 613
Rahoituksen rahavirta				
Maksetut takuupääoman korot	-91	-86	-91	-86
Hallituksen käyttövarat	-17	-12	-17	-12
Rahoituksen rahavirta	-108	-98	-108	-98
Rahavarojen muutos	356	2 693	583	2 694
Rahavarat tilikauden alussa	4 293	1 600	4 420	1 726
Rahavarat tilikauden lopussa	4 650	4 293	5 003	4 420

Työeläkevakuutusyhtiön kirjanpitoa ja tilinpäätöstä säätelevät kirjanpitolain ja -asetuksen lisäksi osakeyhtiölaki ja vakuutusyhtiölaki. Asiaan liittyviä määräyksiä on myös työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa, sosiaali- ja terveysministeriön asetuksissa vakuutusyhtiön tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä ja sosiaali- ja terveysministeriön ja vakuutusvalvontaviraston määräyksissä ja ohjeissa.

KONSERNITILINPÄÄTÖS

Eläke-Fennian konsernitilinpäätökseen on yhdistelty tytäryhtiöt, joissa konsernin osuus äänivallasta on yli puolet. Konsernitilinpäätökseen kuuluvat yhtiöt ja konsernirakenteen muutokset on esitelty liitetietona.

Konsernitilinpäätös on laadittu emojen tytäryhtiöiden tuloslaskelmien ja taseiden yhdistelminä. Sisäiset tuotot ja kulut, voitonjako, saamiset ja velat sekä keskinäinen osakeomistus on eliminoitu. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty vuoden aikana hankitut tytäryhtiöt hankintahetkestä lähtien. Myydyt tytäryhtiöt on yhdistelty luovutushetkeen saakka. Vähemmistön osuus tuloksesta ja omasta pääomasta on erotettu omaksi eräkseen.

Konsernin sisäinen osakeomistus on eliminoitu hankintamenetelmää käyttäen. Syntynyt konserniaktiiva on jaettu tytäryhtiöiden omaisuuserille niiden käypien arvojen sallimissa rajoissa. Konserniaktiiva poistetaan suunnitelman mukaan kuten vastaava omaisuuserä. Eräissä kohteissa on tehty tilikauden suunnitelman mukaisten poistojen lisäksi arvonalennuspoistoja. Konserniosakkeisiin aiemmin tehty arvонkorotukset on konsernitaseessa merkitty tytäryhtiön omistaman kiinteistön arvonkorotukseksi.

tukset on konsernitaseessa merkitty tytäryhtiön omistaman kiinteistön arvonkorotukseksi.

OSAKKUUSYHTIÖT

Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennia on Eläke-Fennian 40-prosenttisesti omistama osakkuusyhtiö, joka on yhdistetty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Asunto- ja kiinteistöyhtiöitä ei ole käsitelty konsernitilinpäätöksessä osakkuusyhtiöinä, koska niiden vaikutus konsernin tulokseen ja vapaaseen omaan pääomaan on vähäinen. SisuAxels Oy -osakkuusyhtiötä, josta Eläke-Fennian omistusosuus on 26,2 prosenttia, ei ole yhdistelty konsernitilinpäätökseen, koska se ei ole tarpeen oikean ja riittävän kuvan antamiseksi konsernin toiminnan tuloksesta tai taloudellisesta asemasta.

VAKUUTUSMAKSUTULO

TEL-maksutulo määräytyy vakuutettujen TEL-kokonaispalkkasumman mukaan. Tilikauden aikana perittyä, palkkasumma-arvioon perustuvaa ennakkomaksua on oikaistu tilinpäätöksessä tarkistusmaksuarviolla. Tilikauden maksutuloon on kirjattu myös edellisen vuoden arvioidun ja toteutuneen tarkistusmaksun aiheuttamat erot.

YEL-vakuutusmaksutulo määräytyy yrittäjien työtulojen perusteella.

KORVAUSKULUT

Korvauskulut muodostuvat eläkkeensaajille maksetuista eläkkeistä, kuntoutuskuluista, vastuunjakokorvauksista, korvaustoimintaa

kohdistuvista liikekuluista sekä korvausvastuun muutoksesta.

SIJOITUSTEN JA SAAMISTEN ARVOSTUSTASESSA JA SIJOITUSTEN KÄYPIEN ARVOJEN MÄÄRITTÄMINEN

Kiinteistösijoitukset on kirjattu tehdyillä poistoilla vähennettyyn ja arvонkorotuksilla lisättyyn hankintahintaan tai sitä alempaan käypään arvoon. Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden käyvät arvot on määritelty kohteittain vakuutusvalvontaviraston edellyttämällä tavalla. Käypien arvojen määrittelyn perustana on ollut sekä omien että ulkopuolisten asiantuntijoiden lausunnot. Aravakiinteistöjen, joiden aravalaina loppuu viimeistään vuonna 2002, käyvät arvot on johdettu markkinahinnoista sosiaali- ja terveysministeriön määräysten ja ohjeiden mukaisesti. Vuoden 2002 jälkeen vapautuvien aravakiinteistöjen käypinä arvoina on käytetty asunto- tuotantolain mukaista luovutuskorvaushintaa.

Kiinteistöihin tehdyt arvonalennukset on kirjattu tulosvaikutteisesti sijoitusten arvonalennuksiin. Myytyihin kiinteistöihin on tehty tulosvaikutteiset arvonalennusten palautukset ennen myyntivoittojen kirjaamista. Varovaisuuden periaatetta noudattaen yhteen kiinteistösijoitukseen on vuonna 2001 tehty tulosvaikutteinen arvonkorotus.

Osakkeet ja osuudet on merkitty taseeseen hankintamenuun tai sitä alempaan käypään arvoon. Osakkeisiin aiempina vuosina tehty arvonalennukset on palautettu osakkeiden arvoon siltä osin kuin käypä arvo ylittää kirjanpitoarvon. Osakkeet on arvostettu keskihintamenetelmää

käyttäen. Sijoituksiin kirjattujen käyttöomaisuusosakkeiden arvostus poikkeaa muista osakkeista. Käyttöomaisuusosakkeet on arvostettu taseessa hankintamenoon, koska tämän katsotaan vastaavan niiden käypää arvoa. Noteerattujen osakkeiden ja osuuskäypinä arvoina on käytetty tilivuoden viimeistä saatavilla olevaa kaupankäyntikurssia. Noteeraamattomien osakkeiden käypänä arvona on käytetty hankintahintaa tai todennäköistä luovutushintaa.

Rahoitusmarkkinavälineisiin kuuluvat joukkovelkakirjalainat ja rahamarkkinainstrumentit. Rahoitusmarkkinavälineiden tasearvona on hankintameno, jota on oikaistu nimellisarvon ja hankintameno jaksoitetulla erotuksella. Nimellisarvon ja hankintameno erotus jaksotetaan korkotuoton vähennykseksi tai lisäykseksi rahoitusmarkkinavälineen juoksuajana. Hankintameno sisällytetty vastaerien määrä on ilmoitettu taseen liitetiedoissa.

Ulkomaanrahanmääräiset saamiset on muutettu Suomen rahaksi Euroopan Keskuspankin 28.12. noteeraamaan keskikurssiin. *Ulkomaanrahanmääräiset muut sijoitukset* on merkitty taseeseen hankinta-ajankohdan kurssia käyttäen. Laskettaessa käyviä arvoja on käytetty 28.12. noteerattuja kurssia. Mikäli tilinpäätöspäivän käypä arvo on alku-peräistä hankintamenoa alempi, on sijoituksesta tehty arvonlaskennus. Tilikaudella syntyneet kohdistamattomat kurssierot on kirjattu sijoitus toiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin ja kohdistettavat kurssierot on käsitelty kyseisten tulojen ja menojen oikaisuina.

Lainasaamiset, muut saamiset ja tappiokulut on arvostettu nimellisarvoon tai sitä alemmaan todennäköiseen arvoon.

Vakuutusmaksusaamiset koostuvat tarkistusmaksuarviosta ja tilivuoden päättyessä maksamattomina olevista erääntyneistä vakuutusmaksuista. Erääntyneistä vakuutusmaksuista maksusteelliseksi todetut sekä seläisten yhtiöiden, joiden konkurssi on alkanut, saamiset on kirjattu tappioksi.

Johdannaissopimuksia Eläke-Fennia on käyttänyt sekä suojaustarkoituksessa että muussa kuin suojaustarkoituksessa. Johdannaissopimusten määrä on ollut sijoitusten kokonaismäärään nähden vähäinen.

Johdannaissopimukset, joihin on sovellettu suojauslaskentaa, on arvostettu kokonaisuutena suojattavan erän kanssa. Jos suojattavasta tase-erästä ei ole kirjattu arvomuutosta, ei myöskään suojaavasta sopimuksesta ole tehty tulosvaikutteista kirjausta tilinpäätökseen, ellei sen negatiivinen arvomuutos ole ylittänyt suojattavan erän positiivista muutosta. Kun suojattavasta kohteesta on kirjattu arvonlaskennuksen palautusta, on käytetyn johdannaisten arvomuutos kirjattu kokonaisuudessaan kuluksi. Johdannaissopimuksesta syntyvät tuotot ja kulut on kirjattu pääsääntöisesti samaan tuloslaskelman erään kuin suojattavasta tase-erästä tai positiivista kirjattavat tuotot ja kulut on kirjattu.

Muiden johdannaissopimusten negatiivinen arvomuutos on kirjattu tulosvaikutteisesti. Tilikauden aikana sopimusten sulkemisesta tai rauke-

misesta toteutuneet voitot ja tappiot on kirjattu tilikauden tuotoksi tai kuluksi.

Katetta, toimintapääomaa ja vakavaraisuusvaadetta laskettaessa suojaavina johdannaisina on käsitelty ne johdannaiset, joille on määritetty suojaus kohde. Vastapuoliriskien osalta on noudatettu mitä Vakuutusvalvontaviraston määräys- ja ohjekokoelmassa on mainittu riskikeskittymien rajoittamisesta.

Indeksisidonnaisten lainojen optio-osuus on kirjattu muihin saamisiin ja arvostettu hankintamenoon tai sitä alemmaan todennäköiseen käypään arvoon. Nollakuponkilainaosuus on kirjattu hankinta-arvoon, jota on oikaistu nimellisarvon ja hankintameno jaksoitetulla erotuksella. Tilikauden osuus jaksotuksesta on kirjattu korkotuotoksi.

VARAUKSET JA VEROVELKA

Sijoitusten arvostuseroista, jotka on esitetty liitetietona, ei ole esitetty laskennallista verovelkaa. Tuloutetut arvokorotukset ovat veronalaista tuloa. Konsernitilinpäätöksessä kertynyt poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on jaettu laskennallisen verovelan muutokseen ja tilikauden tulokseen sekä laskennalliseen verovelkaan ja omaan pääomaan. Verokanta vuonna 2001 oli 29 prosenttia.

POISTOT

Kuluvan omaisuuden hankintameno on aktivoitu. Hankintameno on kirjattu vaikutusaikanaan suunnitelman mukaisina poistoina kuluksi. Hankintameno lisäksi poistoja on kirjattu

myös kuluva omaisuuden arvonnkorotuksista. Aineettomina oikeuksina on esitetty tietokoneohjelmien lisenssit ja muina pitkävaikutteisina menoina tietokoneohjelmien suunnittelu- ja ohjelmointimenot. Poistot on laskettu tasapoistoina alkuperäisestä hankintahinnasta käyttäen seuraavia taloudellisia käyttöaikoja:

Asuin-, toimisto- ja liikerakennukset, hotellit	50 v
Teollisuus- ja varistorakennukset	40 v
Rakennusten tekniset laitteet	10 v
Aineettomat oikeudet	5 v
Autot	5 v
Atk-laitteet	4 v
Kalusto	10 v
Konttorikoneet	7 v
Muut pitkävaikutteiset menot	5 v

Ennen vuotta 1981 hankituista rakennuksista on tehty elinkeinotulon verottamisesta annetun lain mukaiset enimmäispoistot.

LIIEKULUT

Yhtiön liikekulut on jaettu toiminnolle Vakuutusvalvontaviraston ohjeiden mukaisesti liitetiedoissa esitettyllä tavalla. Vuodesta 2000 lähtien uudet pitkävaikutteiset ESY:n tekemät tietokoneohjelmien suunnittelu- ja ohjelmointimenot on kirjattu muihin pitkävaikutteisiin menoihin.

VÄLITTÖMÄT VEROT JA TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ

Tilikauden tuloksen perusteella määräytyvä vero on kirjattu suoriteperusteisesti tilikauden veroina. Saatuihin ulkomaisiin osinkoihin liittyvä lähdeveron hyvitys ja saatuihin kotimaisiin osinkoihin liittyvä yhtiöveron hyvitys on kirjattu sijoitustoiminnan tuottoihin. Ulkomaisista osingoista maksettuja lähdeveroja ja lähdeveron hyvityksiä ja kotimaisiin osinkoihin liittyviä yhtiöverohyvityksiä ei ole kirjattu verovuodelta määrättävän tuloveron määrää suurempana. Ulkomaisien osakkeiden osingoista maksettu lähdevero on käytetty tuloveron vähennyksenä ennen yhtiöveron hyvitystä.

Eläke-Fennian tilikauden ylijäämä määräytyy sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien Eläke-Fennian hakemien laskuperusteiden mukaisesti.

ELÄKEJÄRJESTELYT

Henkilöstön lakisääteinen eläketurva on järjestetty TEL-vakuutuksin. Lisäeläketurva on järjestetty osalle henkilöstöstä TEL-lisäeläkevakuutuksella. Toimitusjohtajalla ja varatoimitusjohtajalla on oikeus siirtyä TEL-lisäeläkevakuutuksen perusteella van-

huuseläkkeelle 60 vuotta täytettyään. Eläkevakuutusmaksut on kirjattu suoriteperusteisesti.

VAKUUTUSTEKNINEN VASTUUVELKA

Vakuutus sopimuksista aiheutuva vastuu on kirjattu vastuuvelaksi. Se koostuu vakuutusmaksuvastuusta ja korvausvastuusta. Vastuuvelka laskeaan sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien laskuperusteiden mukaisesti. Vakuutusmaksuvastuuseen sisältyy osittamaton lisä-vakuutusvastuu, joka luetaan mukaan toimintapääomaan.

TOIMINTAPÄÄOMA

Vakuutusyhtiön toimintapääoma muodostuu käypään arvoon arvostettujen varojen ja velkojen erotuksesta. Vastuuvelkaan ei tällöin lueta osittamattonta lisä-vakuutusvastuuta. Toimintapääoman ja oman pääoman on täytettävä työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa säädetty vaatimukset.

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT		Emoyhtiö		Konserni	
1000 €	2001	2000	2001	2000	2001
VAKUUTUSMAKSUTULO					
Ensivakuutus					
TEL:n mukainen perusvakuutus					
Työnantajan osuus	434 587	369 102	434 587	369 102	369 102
Työntekijän osuus	118 556	104 529	118 556	104 529	104 529
Vastuuvajauksen kuolettamiseksi peritty lisämaksu		9 065		9 065	9 065
	553 143	482 696	553 143	482 696	482 696
TEL:n mukainen lisäeläkevakuutus	2 576	2 273	2 576	2 273	2 273
YEL:n vähimmäisturvan mukainen vakuutus	57 704	55 469	57 704	55 469	55 469
YEL:n mukainen lisäeläkevakuutus	48	30	48	30	30
Valtion eläkerahastoon suoritettava siirtymämaksu	-673	-698	-673	-698	-698
Vakuutusmaksutulo	612 799	539 769	612 799	539 769	539 769
Vakuutusmaksutulosta vähennetyt erät					
Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista					
TEL	2 753	4 535	2 753	4 535	4 535
YEL	2 150	1 017	2 150	1 017	1 017
	4 903	5 552	4 903	5 552	5 552
MAKSETUT KORVAUKSET					
Ensivakuutus					
Maksettu eläkkeensaajille					
TEL:n mukainen perusvakuutus	396 483	367 910	396 483	367 910	367 910
TEL:n mukainen lisäeläkevakuutus	16 123	15 850	16 123	15 850	15 850
YEL:n vähimmäisturvan mukainen vakuutus	68 365	63 906	68 365	63 906	63 906
YEL:n mukainen lisäeläkevakuutus	624	605	624	605	605
	481 595	448 272	481 595	448 272	448 272
Maksettu/saatu vastuunjakokorvauksia					
TEL-eläkkeet	13 514	-1 338	13 514	-1 338	-1 338
YEL-eläkkeet	-9 172	-9 133	-9 172	-9 134	-9 134
	4 343	-10 472	4 343	-10 472	-10 472
Maksettu/saatu yhteisvastuukorvausta					
	-3 815	-3 632	-3 815	-3 632	-3 632
	482 123	434 167	482 123	434 167	434 167
Korvaustoiminnan hoitokulut	4 112	3 767	4 112	3 767	3 767
Työkyvyn ylläpitotoiminnan hoitokulut	205	238	205	238	238
Maksetut korvaukset yhteensä	486 440	438 172	486 440	438 172	438 172

1000 €	Emoyhtiö			Konserni
	2001	2000	2001	2000
SIJOITUSTOIMINNAN NETTOTUOTON ERITTELY				
Sijoitustoiminnan tuotot				
Tuotot sijoituksista saman konsernin yrityksiin				
Osinkotuotot	948			
Tuotot kiinteistösijoituksista				
Korkotuotot				
Samana konsernin yritykset	6 916	5 936		
Muut	55	15	964	675
Muut tuotot	36 764	32 522	40 419	35 440
	44 683	38 473	41 383	36 116
Tuotot muista sijoituksista				
Osinkotuotot	20 035	24 951	20 310	24 951
Korkotuotot	123 260	112 612	123 182	113 498
Muut tuotot	11 003	5 283	11 003	5 283
	154 298	142 848	154 494	143 732
Yhteensä	198 981	181 318	195 877	179 847
Arvon alentumisten palautukset	2 696	2 814	2 696	2 814
Myyntivoitot	154 081	230 654	154 178	230 628
Yhteensä	355 758	414 786	352 751	413 289
Sijoitustoiminnan kulut				
Kulut kiinteistösijoituksista	-21 247	-18 054	-14 337	-11 361
Kulut muista sijoituksista	-10 629	-9 832	-10 629	-4 413
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut	-2 175	-1 921	-2 175	-1 921
	-34 050	-29 806	-27 140	-17 695
Arvon alentumiset ja poistot				
Arvon alentumiset	-82 895	-66 393	-82 185	-66 719
Rakennusten suunnitelmapoistot	-565	-483	-9 532	-7 627
	-83 460	-66 877	-91 717	-74 346
Myyntitappiot	-50 810	-37 420	-50 820	-43 006
Yhteensä	-168 321	-134 103	-169 677	-135 047
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvonorotuksia ja niiden oikaisua				
	187 438	280 683	183 075	278 242
Sijoitusten arvonorotus	2 859		2 859	
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa				
	190 297	280 683	185 934	278 242

1000 €	Emoyhtiö		Konserni	
	2001	2000	2001	2000
TULOSLASKELMAN ERÄ LIIKEKULUT				
Vakuutusten hankintamenot				
Ensivakuutuksen palkkiot	455	494	455	494
Muut vakuutusten hankintamenot	5 113	3 816	5 113	3 816
	5 568	4 310	5 568	4 310
Vakuutusten hoitokulut	5 149	4 964	5 149	4 964
Hallintokulut	4 154	3 470	3 846	3 214
Yhteensä	14 871	12 744	14 563	12 488
KOKONAISLIIKEKULUT TOIMINNOITTAIN				
Maksetut korvaukset				
Korvaustoiminnon hoitokulut	4 112	3 767	4 112	3 767
Työkyvyn ylläpitotoiminnon hoitokulut	205	238	205	238
	4 317	4 005	4 317	4 005
Liikekulut	14 871	12 744	14 563	12 488
Sijoitustoiminnan kulut				
Kulut kiinteistösisjoituksista	1 079	878	2 290	2 019
Kulut muista sijoituksista	3 466	2 566	3 466	2 566
	4 545	3 444	5 756	4 585
Yhteensä	23 733	20 193	24 636	21 078
HENKILÖSTÖKULUT				
Palkat ja palkkiot	8 608	7 275	9 300	7 928
Eläkekulut	2 211	1 707	2 359	1 839
Muut henkilösivukulut	768	555	852	624
Yhteensä	11 586	9 537	12 510	10 391
JOHDON PALKAT JA PALKKIOT				
Toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa	403	335	403	335
Hallintoneuvosto ja sen varajäsenet	44	45	44	45
Hallitus ja sen varajäsenet	98	94	98	96
	545	474	545	476

Hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille ei ole annettu eläkesitoumuksia, lukuunottamatta toimitusjohtajaa, jolla on oikeus siirtyä eläkkeelle 60 vuotiaana. Hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille ei ole annettu rahalainoja eikä vakuuksia.

HENKILÖSTÖN KESKIMÄÄRÄINEN LUKU TILIKAUDEN AIKANA

Konttorihenkilöstö	194	190	194	190
Myyntihenkilöstö	18	10	18	10
Kiinteistöhenkilöstö	3	3	24	22

AINEETTOMIEN JA AINEELLISTEN HYÖDYKKEIDEN MUUTOKSET				Emoyhtiö
1000 €	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet
Hankintameno 1.1.	254	704	3 726	343
Edellisenä vuonna loppuun poistetut			-543	
Lisäykset	1 132	1 925	962	41
Vähennykset		-3	-192	
Hankintameno 31.12.	1 385	2 625	3 953	385
Kertyneet poistot 1.1.	-116	-68	-1 525	
Edellisenä vuonna loppuun poistetut			543	
Vähennysten kertyneet poistot			94	
Tilikauden poistot	-277	-194	-616	
Kertyneet poistot 31.12.	-393	-262	-1 504	
Kirjanpitoarvo 31.12.	993	2 363	2 449	385

AINEETTOMIEN JA AINEELLISTEN HYÖDYKKEIDEN MUUTOKSET				Konserni
1000 €	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet
Hankintameno 1.1.	254	704	3 867	343
Edellisenä vuonna loppuun poistetut			-543	
Lisäykset	1 132	1 925	1 054	41
Vähennykset		-3	-207	
Hankintameno 31.12.	1 385	2 625	4 170	385
Kertyneet poistot 1.1.	-116	-68	-1 553	
Edellisenä vuonna loppuun poistetut			543	
Vähennysten kertyneet poistot			98	
Tilikauden poistot	-277	-194	-644	
Kertyneet poistot 31.12.	-393	-262	-1 557	
Kirjanpitoarvo 31.12.	993	2 363	2 613	385

TASEEN LIITETIEDOT

SIJOITUSTEN KÄYPÄ ARVO JA ARVOSTUSERO

Emoyhtiö

	Jäljellä oleva han- kintameno	Kirjanpito- arvo	Käypä arvo	Jäljellä oleva han- kintameno	Kirjanpito- arvo	Käypä arvo
1000 €	2001	2001	2001	2000	2000	2000
Kiinteistösijoitukset						
Kiinteistöt	24 941	26 502	28 139	22 443	24 004	25 417
Kiinteistöosakkeet saman konsernin yrityksissä	119 132	141 257	175 833	101 137	123 262	153 775
Muut kiinteistöosakkeet	89 887	92 746	96 210	69 689	69 689	72 623
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	126 167	126 167	126 167	125 362	125 362	125 362
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä						
Osakkeet ja osuudet	16 710	16 710	16 710	16 711	16 711	16 711
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	807 935	811 459	880 598	725 725	726 977	949 542
Rahoitusmarkkinavälineet	2 052 650	2 052 650	2 046 789	1 884 519	1 884 519	1 911 290
Kiinnelainasaamiset	87 680	87 680	87 680	107 175	107 175	107 175
Muut lainasaamiset	150 908	150 908	150 908	149 868	149 868	149 868
Talletukset	9 700	9 700	9 700	3 364	3 364	3 364
Indeksiin sidotun lainan optio-osuus	1 118	1 118	1 539	3 403	3 403	4 324
	3 486 828	3 516 896	3 620 273	3 209 396	3 234 335	3 519 452
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää						
korkotuotoksi tai niiden vähennykseksi jaksotettua nimellisarvon ja hankintahinnan erotusta				-12 266		
indeksiin sidottujen lainojen tuottoa				1 928		
Kirjanpitoarvo sisältää						
tuloutettuja arvonkorotuksia				24 938		
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			103 377			285 117

TASEEN LIITETIEDOT
SIJOITUSTEN KÄYPÄ ARVO JA ARVOSTUSERO

	Konserni					
	Jäljellä oleva han- kintameno	Kirjanpito- arvo	Käypä arvo	Jäljellä oleva han- kintameno	Kirjanpito- arvo	Käypä arvo
1000 €	2001	2001	2001	2000	2000	2000
Kiinteistösijoytukset						
Kiinteistöt	261 823	285 509	334 020	250 114	273 800	315 056
Muut kiinteistöosakkeet	89 887	92 746	96 210	69 689	69 689	72 623
Saamiset kiinteistöyhtiöiltä	1	1	1	1	1	1
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä						
Osakkeet ja osuudet	14 904	14 904	14 904	21 302	21 302	21 302
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	808 522	812 045	881 185	726 312	727 564	950 128
Rahoitusmarkkinavälineet	2 052 650	2 052 650	2 046 789	1 884 519	1 884 519	1 911 290
Kiinnelainasaamiset	87 680	87 680	87 680	107 175	107 175	107 175
Muut lainasaamiset	156 947	156 947	156 947	149 868	149 868	149 868
Talletukset	9 700	9 700	9 700	3 364	3 364	3 364
Indeksiin sidotun lainan optio-osuus	1 118	1 118	1 539	3 403	3 403	4 324
	3 483 231	3 513 299	3 628 974	3 215 746	3 240 684	3 535 131
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää						
korkotuotoksi tai niiden vähennykseksi jaksotettua nimellisarvon ja hankintahinnan erotusta				-12 266		
indeksiin sidottujen lainojen tuottoa				1 928		
Kirjanpitoarvo sisältää						
tuloutettuja arvonorotuksia				24 938		
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			115 674			294 447

KIINTEISTÖSIJOITUSTEN MUUTOKSET

1000 €	Emoyhtiö		Konserni	
	Kiinteistöt ja kiinteistö-osakkeet 2001	Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä 2001	Kiinteistöt ja kiinteistö-osakkeet 2001	Lainasaamaiset kiinteistö-yhtiöiltä 2001
Hankintameno 1.1.	241 834	125 362	408 960	1
Lisäykset	45 786	5 434	45 741	16
Vähennykset	-2 084	-10 704	-2 274	-16
Siirrot erien välillä		6 076		
Hankintameno 31.12.	285 536	126 167	452 428	1
Kertyneet poistot 1.1.	-1 726		-42 318	
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot			161	
Tilikauden poistot	-565		-8 824	
Kertyneet poistot 31.12.	-2 291		-50 981	
Arvon alentumiset 1.1.	-46 839		-46 839	
Vähennysten ja siirtojen arvonalentumiset	307		223	
Tilikauden arvonalentumiset	-2 908		-3 121	
Arvon alentumisten palautukset	155			
Arvon alentumiset 31.12.	-49 285		-49 737	
Arvonkorotukset 1.1.	23 686		23 686	
Lisäykset	2 859		2 859	
Vähennykset				
Siirrot erien välillä				
Arvonkorotukset 31.12.	26 545		26 545	
Kirjanpitoarvo 31.12.	260 505	126 167	378 255	1
	2001	2000	2001	2000

OMASSA KÄYTÖSSÄ OLEVAT KIINTEISTÖT JA KIINTEISTÖOSAKKEET

Jäljellä oleva hankintameno	18 419	18 596	18 419	18 596
Kirjanpitoarvo	18 419	18 596	18 419	18 596
Käypä arvo	19 280	19 258	19 280	19 258

1000 €			Emoyhtiö	
			2001	2000
OSAKKEET JA OSUDET SAMAN KONSERNIN YRITYKSISSÄ				
Osakkeet ja osuudet				
Alkuperäinen hankintameno 1.1.			16 711	10 093
Lisäykset				6 559
Siirrot				59
Jäljellä oleva hankintameno 31.12.			16 711	16 711
Osakkeet ja osuudet				
	Osuus kaikista		Kirjan-	Käypä
	osakkeista %	äänistä %	pitoarvo	arvo
Kiinteistö-Fennia Oy	70,0	70,0	59	59
Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennia	40,0	40,0	16 651	16 651

1000 €			Emoyhtiö	
			2001	2000
MUUT LAINASAAMISET VAKUUDEN MUKAAN ERITELTYNÄ				
Pankkitakaus			60 122	72 026
Takausvakuutus			51 522	53 144
Vakuutuskirja			773	780
Kiinteistöosake			21 822	7 177
Muu vakuus			16 669	16 741
Jäljellä oleva hankintameno			150 908	149 868
ELÄKELAINASAAMISTEN YHTEISMÄÄRÄ				
Muut kiinnelainasaamiset			24 916	31 795
Muut lainasaamiset			81 931	99 441
Jäljellä oleva hankintameno			106 847	131 236
KANNANSIIRTOSAAMINEN				
Yhteisvastuusaaminen			3 961	12 110
Saaminen erityiseltä selvityspesältä			13 284	13 284
Kannansiirtosaaminen yhteensä			17 245	25 394

1000 €	Emoyhtiö	Konserni
	2001	2001
OMA PÄÄOMA		
Takuupääoma	1 682	1 682
Pohjarahasto	3 364	3 364
Arvonkorotusrahaso	0	415
	5 046	5 461
Vapaat rahastot	13 406	13 406
Siirto edellisen vuoden voitosta	1 245	1 245
	14 651	14 651
Edellisten tilikausien voitto/tappio	1 397	-18
Käytetty tilikauden aikana	-1 353	-1 353
Tilikauden voitto	1 247	-12 740
	1 291	-14 111
Oma pääoma yhteensä	20 988	6 000

TAKUPÄÄOMA	Lukumäärä	Kirjanpito- arvo	Lukumäärä	Kirjanpito- arvo
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennia	10	1 682	10	1 682

OMAN PÄÄOMAN JAKAUTUMINEN EHDOTETUN VOITONJAON JÄLKEEN

Takuuosuuden omistajien osuus:				
Takuupääoma		1 682		1 682
Ehdotettu voitonjako takuupääoman omistajille		0		0
Vakuutusnottajien osuus ehdotetun voitonjaon jälkeen		19 306		4 318
Yhteensä		20 988		6 000

VOITONJAKOKELPOISET VARAT

Tilikauden voitto/tappio		1 247		-12 740
Muu vapaa oma pääoma				
Muut rahastot		14 651		14 651
Kertyneet voittovarot		44		-1 371
Tilinpäätössiirtojen kertymän oman pääoman osuus				-2 164
Voitonjakokelpoiset varat yhteensä		15 942		-1 624

1000 €	2001	Emoyhtiö 2000
VASTUUT		
AVOIMET JOHDANNAISSOPIMUKSET		
IKORKOJOHDANNAISET		
Termiini- ja futuurisopimukset		
Kohde-etuuksien nimellisarvo		40 000
Sopimusten käypä arvo		-189
Koronvaihtosopimukset		
Sopimusten nimellisarvo	42 694	21 494
Sopimusten käypä arvo	1 611	1 393
Markkina-arvo ei sisällä tilikauden siirtyvää korkoa.		
II VALUUTTAJOHDANNAISET		
Termiini- ja futuurisopimukset		
Kohde-etuuksien nimellisarvo	72 960	78 464
Sopimusten käypä arvo	-1 357	2 534
Suljetut termiini- ja futuurisopimukset		
Kohde-etuuksien nimellisarvo	68 081	
Sopimusten käypä arvo	959	
III OSAKEJOHDANNAISET		
Optiosopimukset		
Ostetut optiot		
Kohde-etuuksien nimellisarvo	15 478	21 334
Sopimusten käypä arvo	2 034	4 687
Asetetut optiot		
Kohde-etuuksien nimellisarvo	5 421	5 553
Sopimusten käypä arvo	-496	-363
Sopimukset, joiden osalta positio on suljettu, eivät sisälly yllä oleviin lukuihin.		
SIJOITUSSITOUMUKSET		
Pääomarahastot	62 542	65 071
MUUT VASTUUSITOUMUKSET		
Arvonlisäverolain 188 § mukainen vastuu verovelvollisuusryhmän alv-velasta		
	4 881	3 666
Uudisrakentamisesta ja kiinteistöjen peruseräparannuksista tehtyjen alv-vähennysten palautusvastuu		
	490	486

MUUT SIJOITUKSET

1000 €	Osuus kaikista		Kirjanpitoarvo	Emoyhtiö
	osakkeista %	äänistä %	31.12.2001	Käypä arvo 31.12.2001
Kotimaiset osakkeet ja osuudet				
Aldata Solution Oyj	0,49	0,49	665	665
Alma Media Oyj	0,67	0,67	857	857
Amer-Yhtymä Oyj	0,30	0,30	1 606	2 140
Avesta Polarit Oyj Abp	0,24	0,24	2 932	3 587
Basware Oyj	1,07	1,07	444	444
Biotie Therapies Oyj	0,81	0,81	608	608
Capman Oyj	2,25	2,25	3 233	3 233
Comptel Oyj	0,34	0,34	1 123	1 123
Eimo Oyj	0,81	0,81	1 086	1 086
Elisa Communications Oyj	0,24	0,24	4 576	4 576
Etteplan Oyj	2,31	2,31	565	565
Exel Oyj	3,07	3,07	1 596	1 596
Finnair Oyj	0,24	0,24	757	757
Finnlines Oyj	0,29	0,29	1 220	1 337
Fiskars Oyj Abp	0,47	0,47	669	1 572
Fortum Oyj	0,26	0,26	9 348	10 442
F-Secure Oyj	0,21	0,21	363	363
Hartwall Oyj Abp	0,32	0,32	1 937	4 329
Huhtamäki Oyj	0,55	0,55	4 836	4 967
Instrumentarium Oyj	0,34	0,34	2 282	3 864
Iocore Oyj	1,06	1,06	105	105
Jaakko Pöyry Oyj	0,49	0,49	1 082	1 082
Jot Automation Group Oyj	0,38	0,38	326	326
KCI Konecranes International Oyj	0,50	0,50	1 882	2 142
Kemira Oyj	0,25	0,25	1 870	1 995
Kesko Oyj	0,57	0,57	3 423	3 423
Kone Oyj	0,31	0,31	1 870	4 235
Kyro Oyj Abp	0,09	0,09	183	200
Lassila & Tikanoja Oyj	0,28	0,28	577	802
Liinos Oyj Abp	0,71	0,71	205	205
Lännen Tehtaat Oyj	0,67	0,67	477	477
Metso Oyj	0,30	0,30	4 828	4 828
Metsä Tissue Oyj	0,66	0,66	1 748	1 748
M-Real Oyj	0,17	0,17	1 700	1 700
Nokia Oyj	0,03	0,03	24 480	43 086
Nokian Renkaat Oyj	0,21	0,21	501	792
Novo Group Oyj	1,42	1,42	1 258	1 258
Okmetic Oyj	1,04	1,04	840	840
Osuuspankkien Keskusosakepankki Oyj	0,33	0,33	1 506	1 614
Olvi Oyj	1,04	1,04	369	396
Orion-Yhtymä Oyj	0,17	0,17	1 921	2 251
Outokumpu Oyj	0,17	0,17	2 473	2 537
Partek Oyj Abp	0,36	0,36	1 617	1 617
Perlos Oyj	0,38	0,38	2 331	2 331
PKC Group Oyj	1,23	1,23	377	377
Pohjola-Yhtymä Vakuutus Oyj	0,33	0,33	2 755	2 755
Proha Oyj	0,74	0,74	148	148
Raisio Yhtymä Oyj	0,15	0,15	183	183
Rakentajain Konevuokraamo Oyj	2,21	2,21	959	1 320
Rapala Normark Oyj	0,86	0,86	1 048	1 048
Rautaruukki Oyj	0,36	0,36	2 076	2 076
Rocla Oyj	0,33	0,33	78	84

MUUT SIJOITUKSET

1000 €	Osuus kaikista		Kirjanpitoarvo	Emoyhtiö
	osakkeista %	äänistä %	31.12.2001	Käypä arvo 31.12.2001
Sampo Oyj	0,26	0,26	12 310	12 563
Sanoma-WSOY Oyj	0,34	0,34	3 681	4 508
Sonera-Yhtymä Oyj	0,24	0,24	15 222	15 222
SSH Communications Security Oyj	0,29	0,29	242	242
Stockmann Oyj Abp	0,68	0,68	1 885	2 403
Stonesoft Oyj	0,29	0,29	346	346
Stora Enso Oyj	0,17	0,17	15 273	18 005
Sysopen Oyj	2,27	2,27	1 031	1 031
Technopolis Oyj	0,46	0,46	154	170
Tecnomen Holdings Oyj	0,30	0,30	306	306
Tekla Oyj	1,80	1,80	1 385	1 385
Teleste Oyj	0,50	0,50	1 062	1 062
Tietoenator Oyj	0,29	0,29	5 495	7 191
Tieto-X Oyj	0,97	0,97	282	296
Tulikivi Oyj	2,21	2,21	423	654
UPM-Kymmene Oyj	0,17	0,17	12 662	16 111
Uponor Oyj	0,28	0,28	1 539	1 976
Vaaho Group Oyj	3,80	3,84	425	425
Vacon Oyj	0,33	0,33	446	473
Vaisala Oyj	0,32	0,32	928	1 216
Wärtsilä Oyj Abp	0,39	0,39	3 252	3 560
YIT-Yhtymä Oyj	0,27	0,27	1 006	1 077
Fibrogen Europe	1,15	0,00	947	947
ICL Invia Oyj	1,14	1,14	3 101	3 101
Imatran Seudun Kehitysyhtiö	0,35	0,35	8	8
International Security Technology Oy	4,44	4,44	660	660
IWS International Oy	1,65	1,65	889	889
Metorex International Oy	1,67	1,67	73	73
Midinvest Oy	10,90	10,90	505	505
Nethawk Oy	0,09	0,09	3 418	3 418
Sisu Axels Oy	26,20	26,20	842	842
Team Botnia Oy	0,93	0,93	2	2
Esy Oy	19,00	19,00	288	288
Octel Oy	9,09	9,09	336	336
Vakuutusosakeyhtiö Garantia	3,66	3,66	1 521	1 521
Vaasan Puhelin Oy	0,00	0,00	1	1
Euro-osakkeet				
Aegon NV, Alankomaat	0,0025		1 064	1 064
Allianz Ag, Saksa	0,0051		3 245	3 245
Assicurazioni Generali Spa, Italia	0,0072		2 870	2 870
Axa Sa, Ranska	0,0057		2 316	2 316
Banco Bilbao Vizcaya, Espanja	0,0047		2 085	2 085
Banco de Santander, Espanja	0,0058		2 541	2 541
Bayer AG, Saksa	0,0055		1 432	1 432
BNP Paribas, Ranska	0,0081		3 284	3 618
Carrefour Supermarche Sa, Ranska	0,0067		2 803	2 803
Daimlerchrysler AG, Saksa	0,0032		1 547	1 547
Deutsche Bank Ag, Saksa	0,0066		2 805	3 255
Deutsche Telekom Ag NPV, Saksa	0,0023		1 872	1 872
Eni-Ente Nazionale Idrocarburi, Italia	0,0036		1 994	2 006
Ing Group NV, Alankomaat	0,0059		3 205	3 351
Koninklijke Philips, Alankomaat	0,0073		3 106	3 106

MUUT SIJOITUKSET

1000 €	Osuus kaikista osakkeista %	Kirjanpitoarvo	Emoyhtiö
		31.12.2001	Käypä arvo 31.12.2001
L`Oreal, Ranska	0,0023	1 144	1 214
Munchener Ruckvers NPV, Saksa	0,0032	1 738	1 738
Royal Dutch Petroleum, Alankomaat	0,0093	10 781	11 124
Siemens AG, Saksa	0,0060	3 978	3 978
STMicroelectronics NV, Alankomaat	0,0041	1 334	1 334
Suez SA, Ranska	0,0073	2 550	2 550
Telefonica SA, Espanja	0,0064	4 508	4 508
Total Fina SA, Ranska	0,0057	5 634	6 416
Unilever NV, Alankomaat	0,0026	829	988
Vivendi Universal, Ranska	0,0063	4 182	4 182
Ulkomaiset osakkeet			
Astrazeneca, Iso-Britannia	0,0003	4 037	4 073
Barclays Ord GBP1, Iso-Britannia	0,0004	3 464	4 300
BP Amoco, Iso-Britannia	0,0003	9 697	10 143
British Telecommunications Plc, Iso-Britannia	0,0003	1 775	1 864
CGNU Plc, Iso-Britannia	0,0003	1 346	1 389
Credit Suisse Group, Sveitsi	0,0029	1 311	1 623
Diageo Ord, Iso-Britannia	0,0003	1 927	2 387
Ericsson LM-B, Ruotsi	0,0051	2 312	2 312
Glaxosmithkline Ord, Iso-Britannia	0,0004	11 061	11 609
HSBC Holdings GBP, Iso-Britannia	0,0003	6 083	6 424
Lloyds Tsb Plc, Iso-Britannia	0,0003	2 902	3 126
Nestle Sa Regd, Sveitsi	0,0067	5 231	6 159
Nordea Fdr, Ruotsi	0,0443	6 311	7 910
Novartis Ag Regd, Sveitsi	0,0061	6 022	6 393
NTT Docomo Inc, Japani	0,0007	1 001	1 001
Prudential Plc, Iso-Britannia	0,0003	1 478	1 504
Roche Hldgs Ag Genusscheine Npv, Sveitsi	0,0051	2 614	2 797
Royal BK Scot, Iso-Britannia	0,0004	3 979	4 671
Skandia Försäkrings Ab, Ruotsi	0,0391	3 197	3 268
SPDR Trust series, Yhdysvallat	0,1964	65 144	65 885
Swiss Re, Sveitsi	0,0031	1 126	1 126
UBS Ag, Sveitsi	0,0072	4 552	5 142
Vodafone Group Plc, Iso-Britannia	0,0004	12 939	13 468
Zurich Financial Services AG, Sveitsi	0,0536	1 148	1 182
Pääomarahastot			
Aboa Venture II Ky		478	478
Access Capital LP		4 515	4 515
Access Capital LP II A		563	563
Access Capital LP II B		188	188
Bio Fund Ventures I Ky		1 747	1 747
Bio Fund Ventures II Ky		4 370	4 370
Bio Fund Ventures III Ky		431	431
Ecvitec Technology Funde II Ky		397	397
Etelä-Pohjanmaan Rahasto Ky		70	70
European Fund Investments UK		1 394	1 394
Finnmezzanine Rahasto I Ky		777	777
Finnmezzanine Rahasto II Ky		1 505	1 505
Finnmezzanine Rahasto III Ky		1 664	1 664
Finnventure Rahasto III Ky		980	980
Finnventure Rahasto V Ky		7 020	7 020

MUUT SIJOITUKSET

1000 €

Kirjanpitoarvo
31.12.2001**Emoyhtiö**
Käypä arvo
31.12.2001

Forenvia Venture Rahasto I Ky	622	622
Garantia Pk-Lainarahasto Ky I	177	177
Garantia Pk-Lainarahasto Ky II	252	252
GrowHow Rahasto I Ky	16	16
Helmet Sme Ventures Ky	868	868
Industri Kapital 2000 Limited	6 834	6 834
Kareliaventure Rahasto Ky	69	69
Lapin Rahasto I Ky	48	48
Metal Fund Ky	88	88
Midinvest Fund I Ky	123	123
Nordic Capital IV Ltd	4 967	5 037
Nordic Mezzanine Fund I Ky	2 315	2 315
Profita Fund I Ky	741	741
Profita Fund II Ky	980	980
Promotion Capital I Ky	545	545
Savon Kasvurahasto I Ky	399	399
SKF 99-Rahasto Ky	3 102	3 102
Telecomia Venture I	492	492
Korkorahastot		
ABN Amro Euro Kredit Fund	50 000	52 611
JPM Global Exchance Fixed Income	50 000	54 459
Mandatum Neutral	20 086	21 663
Mandatum Omega A	25 000	25 248
Osakerahastot		
Avenir B Kasvu	3 000	3 000
BGI Denmark Index	472	516
BGI Emu Equity Index Fund	21 629	21 629
BGI Norway Index	274	296
BGI S&P 500 Index	22 278	24 110
BGI Sweden Index	1 329	1 443
BGI Switzerland Index	4 104	4 434
BGI UK Index	14 064	15 102
CAF Asian Renais Inst	25 448	26 271
Carnegie Medical	8 008	10 095
Carnegie Worldwide	10 005	10 461
FIM Mondo Kasvurahasto	3 095	3 095
Fondita Nordic Small Cap	3 940	4 148
Hedge + Allternative Inv. Certi.	10 132	10 239
Mandatum Global	23 444	23 444
NIMF European Equity Fund	9 772	9 772
PTF Small Cap Europe	7 614	7 614
PW Tactical Allocation Fund	4 314	4 936
The Carnegie Global Healthcare	10 000	10 035
Takuuosuus		
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennia	3 364	3 364
	811 459	880 598

1000 €	2001	Emoyhtiö 2000
VAKUUTUSTEKNINEN VASTUUVELKA		
Vakuutusmaksuvastuu		
Vastaiset eläkkeet	1 942 197	1 797 892
Osittamaton lisävakuutusvastuu	426 835	398 746
Ositettu lisävakuutusvastuu	22 121	34 035
Vakuutusmaksuvastuu yhteensä	2 391 153	2 230 673
Korvausvastuu		
Alkanee eläkkeet	1 024 064	907 227
Tasoisuusmäärä	223 050	204 029
Korvausvastuu yhteensä	1 247 114	1 111 256
Vakuutustekninen vastuuvelka yhteensä	3 638 267	3 341 930
LISÄEDUT		
Ositettu lisävakuutusvastuu 1.1.	34 035	34 622
Tilivuonna maksetut asiakashyvitykset	-18 252	-13 076
Siirto ositettuun lisävakuutusvastuuseen	6 337	12 489
Ositettu lisävakuutusvastuu 31.12.	22 121	34 035

1000 €	2001	Emoyhtiö 2000
TOIMINTAPÄÄOMA		
Oma pääoma ehdotetun voitonjaon vähentämisen jälkeen	20 988	19 758
Peruspääoma, voittovarat, arvokorotusrahasto ja keskushallinnon tili	0	0
Tilinpäätössiirtojen kertymä	270	6 634
Omaisuuksien käyppien arvojen ja taseen kirjanpitoarvojen välinen arvostusero	105 461	289 050
Osittamaton lisävakuutusvastuu	426 835	398 746
Pääomalainat	0	0
Taseen ulkopuoliset sitoumukset	0	0
Aktivoidut vakuutusten hankintamenot ja aineettomat hyödykkeet	-3 356	-774
Muut erät	0	0
	550 198	713 414
Työeläkevakuutusyhtiölain 17 §:n toimintapääoman vähimmäismäärä	173 829	178 146
Vakavaraisuusaste % toteutunut toimintapääoma/vakavaraisuuden laskennassa käytetty vastuuvelka	17,29	24,57
Vakavaraisuusraja %	8,19	9,20
Tavoitevyöhykkeen alaraja % 2 x vakavaraisuusraja	16,39	18,40
Tavoitevyöhykkeen yläraja % 4 x vakavaraisuusraja	32,78	36,81

KONSERNITILINPÄÄTÖS

Eläke-Fennian konsernirakenne 31.12.2001

Konserniin kuuluvat uusina yhtiöinä:

Kiinteistö Oy Tapiolan Vesiputoustalo
Kalajoen Matkailukeskus Rantakalla Oy

Konserniin kuuluvat lisäksi seuraavat yhtiöt:

Asunto Oy Bulevardi 32
Asunto Oy Espoon Aallonrivi
Asunto Oy Espoon Kalaonnettie 3
Asunto Oy Espoon Lansantie 3
Asunto Oy Espoon Perkkankuja 3
Asunto Oy Espoon Puistopiha
Asunto Oy Helsingin Kokkokalliontie 1
Asunto Oy Helsingin Rakentajantie 10
Asunto Oy Järvenpään Alhonrinne
Asunto Oy Järvenpään Sahankaari 13
Asunto Oy Kaarenkunnas
Asunto Oy Kilonkallionkuja 5
Asunto Oy Konalantie 14
Asunto Oy Nupukivenkallio
Asunto Oy Pitäjänmäentie 35
Asunto Oy Slottsveden
Asunto Oy Tykkikuja 7
Asunto Oy Vantaan Pakkalanportti
Asunto Oy Viikinsankari
Asunto Oy Väinämöisenkatu 3
Kiinteistö Oy Espoon Kurjenkellontie 5
Kiinteistö Oy Haapaniemenkatu 5

Kiinteistö Oy Henrikintie 5
Kiinteistö Oy Hyvinkään Torikatu 3-5
Kiinteistö Oy Isoistentie 7
Kiinteistö Oy Joensuun Torikatu 29
Kiinteistö Oy Kerkkolankatu
Kiinteistö Oy Konalaterra
Kiinteistö Oy Kotkankallionkatu 27
Kiinteistö Oy Kuopion Valtakulma
Kiinteistö Oy Kärsämäentie 2 b
Kiinteistö Oy Latokartanontie 4
Kiinteistö Oy Linnanrakentajantie 4
Kiinteistö Oy Malmin Kauppatie 12
Kiinteistö Oy Muovipyörä
Kiinteistö Oy Muurametsä
Kiinteistö Oy Nahkatontti
Kiinteistö Oy Niinistönkatu 1
Kiinteistö Oy Niinistönkatu 3
Kiinteistö Oy Pakkalan Kartanonkoski 9
Kiinteistö Oy Palopellonkatu 7
Kiinteistö Oy Pihatörmä
Kiinteistö Oy Pitkänsillanranta 3
Kiinteistö Oy Por-Can

Kiinteistö Oy Päivöläntie 72
Kiinteistö Oy Salon Örninkatu 10
Kiinteistö Oy Takalankuja 2
Kiinteistö Oy Tampereen Harjuntausta 12
Kiinteistö Oy Tanelinkuja
Kiinteistö Oy Tullintorni
Kiinteistö Oy Turun Varusmestarintie 26
Kiinteistö Oy Valuraudankuja 1
Kiinteistö Oy Vanha Yhdystie 10
Kiinteistö Oy Vantaan Mestarin-Varma
Kiinteistö Oy Vantaan Tiilitie 11
Kiinteistö Oy Vantaan Tuupakankuja 1
Kiinteistö Oy Vapaalantie 8
Kiinteistö Oy Vihdin Peräsimentie 5
Kiinteistö Oy Yliopistonkatu 34
Kiinteistö-Fennia Oy
Ristimäen teollisuustalo Oy
Oy Tammer Ab

Konsernista poistuivat seuraavat yhtiöt:

Kiinteistö Oy Nurmikulma

Helsingissä maaliskuun 11. päivänä 2002

HALLITUS

Eero Lehti

Jalo Paananen

Lasse Heiniö
toimitusjohtaja

Pertti Parmanne

Lars-Erik Gästgivers

Ilkka Joenpalo

Heikki Kauppi

Olavi Nieminen

Heikki Ropponen

Pekka Sairanen

Mikko Karpoja, SHV
Vakuutusyhtiölain 18 luvun 8 §:n
mukainen vakuutusmatemaatikko

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Keskinäisen vakuutusyhtiön Eläke-Fennian omistajille

Olemme tarkastaneet Keskinäisen vakuutusyhtiön Eläke-Fennian kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1. – 31.12.2001. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelmat, taseet ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Allekirjoittaneen Risto Järvisen, KHT, johdolla on tilivuoden aikana ja sen päätyttyä suoritettu kirjanpidon ja hallinnon jatkuvaa tarkastusta, josta on annettu erillinen valvontatarkastuskertomus.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittä-

vässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta työeläkevakuutusyhtiölain, vakuutusyhtiölain ja osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Tilinpäätös on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys ylijäämän käsittelystä on vakuutusyhtiölain mukainen.

Helsingissä maaliskuun 21. päivänä 2002

Risto Järvinen, KHT

Kristian Hallböck, KHT

HALLINTONEUVOSTON LAUSUNTO

Keskinäisen vakuutusyhtiön Eläke-Fennian hallintoneuvosto on käsitellyt yhtiön vuoden 2001 tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen sekä tilintarkastuskertomuksen. Hallintoneuvostolla ei ole niiden johdosta huomauttamista.

Hallintoneuvosto esittää yhtiökokoukselle, että tilinpäätös ja konsernitilinpäätös vahvistettaisiin ja hallituksen ehdotus tilikauden ylijäämän käyttämisestä hyväksyttäisiin.

Helsingissä 4. päivänä huhtikuuta 2002

Hallintoneuvoston puolesta

Markku Koskenniemi
hallintoneuvoston puheenjohtaja

VIRALLINEN TILINPÄÄTÖS

Yhtiön virallinen tilinpäätös sekä konsernin tilinpäätös on tehty ja tilintarkastettu markkamääräisinä. Ne ovat nähtävissä Eläke-Fennian pääkonttorissa, Kansakoulukuja 1, Helsinki.

YRITYSANALYYSI 2001

Keskeisimmät yhtiön tilaa kuvaavat tunnusluvut ovat sijoitustoiminnan tulos, hoitokustannustulos ja yhtiön toimintapääoman määrä suhteessa vakavaraisuusvaatimuksiin. Vuoden 1998 osalta esitetään vertailutietona pro forma -laskelmat, jotka kuvaavat Eläke-Fenniaa yhtiönä, jollainen se olisi ollut, jos se olisi toiminut nykyisessä laajuudessaan koko vuoden. Vuodesta 1999 lähtien kukin luvuista on erikseen viitospöyristetty ja näin ollen luvut eivät välttämättä summaudu esitettyyn lopputulokseen.

Oheiseen taulukkoon on koottu Eläke-Fennian toiminnan laajuutta kuvaavat keskeiset tunnusluvut.

SIOJITUSTOIMINTA

Sijoitustoiminnan tulosta kuvaavasta taulukosta selviää, miten Eläke-Fennian sijoitustoiminnan nettotuotot riittivät vähimmäistuottovaatimukseen eli vastuuvälille hyvitetävään ja aiempina vuosina lisäksi toimintapääoman tukemiseen siirrettyyn korkoon nähden.

Sijoitustoiminnan nettotuotto verojen jälkeen tuloslaskelmassa oli 188,2 miljoonaa euroa ja tuloslaskelman muihin eriin sisältyi lisäksi korkotuottoja 2,8 miljoonaa euroa. Vastuuvälän tuottovaateen 165,5 miljoonaa euroa jälkeen niistä jäi ylijäämää 25,5 miljoonaa euroa. Arvostuserot pienivät tilivuoden aikana osakekurssien laskun myötä 183,6 miljoonaa euroa. Arvonkorotuksia vuonna 2001 tehtiin kiinteistöihin 2,9 miljoonaa euroa. Arvonalennuksia tehtiin kaikkiaan 83,5 miljoonaa euroa ja arvonalennuksia palautettiin 2,7 miljoonaa euroa.

VOLYYMITUNNUSLUVUT	2001	2000	1999	1998 pro forma
Maksutulo, milj. €				
TEL	555,0	484,3	446,7	402,5
YEL	57,8	55,5	53,2	50,6
TEL-palkkasumma, milj. €	2 574,6	2 282,2	2 075,8	1 887,1
YEL-työtulosumma, milj. €	300,4	286,7	283,6	270,0
Vakuutettuja				
TEL	112 800	107 600	101 000	92 900
YEL	18 840	18 750	18 690	18 560
Vakuutuksia				
TEL	14 760	14 730	14 780	14 450
YEL	18 840	18 750	18 690	18 560
Maksetut eläkkeet, milj. €				
TEL	412,6	383,8	365,4	349,2
YEL	69,0	64,5	61,8	58,9
Eläkkeensaajia				
TEL	56 550	55 224	54 129	52 947
YEL	11 750	11 396	11 091	10 690
Liikevaihto, milj. €	973,7	960,1	757,9	675,9
Sijoitustoiminnan nettotuotot, milj. € ¹⁾	188,2	278,5	191,5	165,8
Arvostuserojen muutos, milj. €	-183,6	-244,2	240,7	102,1
Tuottoprosentti sitoutuneelle pääomalle ²⁾	0,2	1,1	14,8	10,1 ³⁾
Kokonaisliikekulut, milj. € ⁴⁾	23,5	20,0	20,0	19,7
Vastuuvälkä, milj. €	3 638,3	3 341,9	2 982,2	2 718,4
Taseen loppusumma, milj. €	3 708,4	3 419,1	3 039,0	2 806,0
Taseen vastaava käyvin arvoin, milj. €	3 813,8	3 708,1	3 572,4	3 098,5
Toimintapääoma, milj. €	550,2	713,4	830,5	489,9
prosenttia vastuuvälästä	17,3	24,6	31,2	19,7
suhde vakavaraisuusrajaan	2,1	2,7	2,9	2,9
Henkilöstö	215	199	200	196

¹⁾ Kirjanpidossa verojen jälkeen.

²⁾ Sisältää sijoitustoiminnan kohdistamattomat kulut, liikekulut ja muut tuotot.

³⁾ Vuoden 1998 tuottoprosentti on laskettu vuoden alun ja lopun käyppien arvojen keskiarvolle eikä pääomassa ole huomioitu kertyviä korkoja.

⁴⁾ Ilman työkyvyn ylläpitotoiminnan hoitokuluja.

SIOJITUSTOIMINNAN TULOS, milj. €	2001	2000	1999	1998 pro forma
Suorat nettotuotot	162,6	157,0	136,9	137,7
Lainasaamiset	13,1	13,1	14,1	19,3
Joukkolainat	97,4	85,6	80,2	80,6
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset	8,3	12,6	5,6	8,1
Osakkeet ja osuudet	19,2	22,8	11,3	8,6
Kiinteistö-sijoitukset	23,7	21,3	19,7	18,0
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut ¹⁾	1,0	1,6	6,1	3,2
Arvonmuutokset kirjanpidossa²⁾	28,3	124,6	61,9	32,3
Osakkeet ja osuudet	-10,0	120,4	46,1	25,7
Joukkolainat	39,0	1,6	16,1	16,8
Kiinteistö-sijoitukset	0,3	2,7	-0,3	-10,3
Muut sijoitukset	-1,0	-0,2	0,0	0,0
Sijoitustoiminnan nettotuotot kirjanpidossa	191,0	281,6	198,8	170,0
Arvostuserojen muutos	-183,6	-244,2	240,7	102,1
Osakkeet ja osuudet	-155,2	-269,6	373,4	43,6
Joukkolainat	-33,1	21,3	-135,4	65,8
Kiinteistö-sijoitukset	4,8	3,7	2,7	-7,2
Muut sijoitukset	-0,1	0,3	0,0	0,0
Sijoitustuotot yhteensä	7,4	37,3	439,5	272,1
Vastuuvälän tuottovaatimus	-165,5	-143,8	-128,3	-130,7
Sijoitustoiminnan kirjanpidollinen tulos	25,5	137,8	70,5	39,4
Sijoitustoiminnan tulos käyvin arvoin	-158,1	-106,4	311,2	141,4

¹⁾ sisältää myös vakuutusliikkeeseen sisältyneet korot

²⁾ myyntivoitot ja -tappiot sekä muut kirjanpidon arvonmuutokset

Sijoitusten *tuotto prosentit* lasketaan sijoitusallokaation mukaisesti kullekin omaisuuserälle sitoutunutta pääomaa sitoutumiskuukausilla painotamalla. Sijoitustuotot muodostuvat sijoituskauden tuloslaskelman mukaisista nettotuotoista lisättynä arvostuserojen muutoksella. Sitoutuneeseen

pääomaan on luettu mukaan kertyneet erääntymättömät korot.

Oheisessa taulukossa on esitetty valmiiden kiinteistösijoitusten jakautuminen eri tilatyyppeihin ja niiden nettotuotto Eläke-Fennian konsernin kannalta tarkasteltuna.

Kiinteistötalouden instituutin KTI:n kiinteistöindeksin mukainen Eläke-Fennian valmiin kiinteistösijoituskauden kokonaistuotto vuonna 2001 oli 6,3 prosenttia. Kokonaistuotto koostuu nettotuotosta (8,4 prosenttia) ja arvomuutostuotosta (-2,0 prosenttia).

SIIJOITUSALLOKAATIO	2001		2000		1999		1998 pro forma	
	milj. €	%	milj. €	%	milj. €	%	milj. €	%
Lainasaamiset	242,5	6,6	261,5	7,3	276,3	8,0	307,9	10,4
Joukkolainat	2 024,0	54,8	1 788,5	49,9	1 514,6	43,9	1 613,9	54,7
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ¹⁾	99,8	2,7	185,7	5,2	240,6	7,0	228,9	7,8
Osakkeet ja osuudet	897,3	24,3	968,1	27,0	1 024,1	29,7	424,3	14,4
joista korkorahastot	154,0	4,2	99,9	2,8	-	-	-	-
Kiinteistösijoitukset	427,3	11,6	378,2	10,6	392,4	11,4	374,9	12,7
Sijoitukset yhteensä	3 690,9	100,0	3 582,0	100,0	3 448,0	100,0	2 949,9	100,0

¹⁾ Sisältää rahat ja pankkisaamiset.

SIIJOITUSTOIMINNAN TUOTTO	Sijoitus-	Sitoutunut	Tuotto-%	Tuotto-%	Tuotto-%	Tuotto-%
	tuotot	pääoma	sitoutuneelle	sitoutuneelle	sitoutuneelle	sitoutuneelle
	yhteensä		pääomalle	pääomalle	pääomalle	pääomalle
	2001	2001	2001	2000	1999	1998
	milj. €	milj. €				²⁾
Lainasaamiset	12,0	249,5	4,8	5,0	5,0	5,5
Joukkolainat	103,3	1 850,2	5,6	6,9	-2,2	12,1
korkorahastojen kanssa	109,0	1 970,5	5,5	6,9	-	-
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset	8,3	164,4	5,0	4,4	3,0	2,5
Osakkeet ja osuudet	-146,0	996,8	-14,7	-12,2	93,0	20,9
ilman korkorahastoja	-151,7	876,4	-17,3	-13,1	-	-
Kiinteistösijoitukset ¹⁾	28,8	388,5	7,4	7,8	6,0	0,2
Kohdistetut sijoitustuotot	6,4	3 649,5	0,2	1,0	14,6	10,1
Sijoitustoiminnan kohdistamattomat kulut ja liikekulut	-3,1		-0,1	-0,1	-0,1	
Muut tuotot	4,1		0,1	0,1	0,3	
Yhteensä	7,4		0,2	1,1	14,8	

¹⁾ Kiinteistöjen tuotto = Emon tuotto sekä käyttö- että sijoitusomaisuudessa; sisälsi v. 2001 valtion korkotukea (0,6 milj. euroa).

²⁾ Vuoden 1998 tuotto prosentti on laskettu vuoden alun ja lopun käypien arvojen keskiarvolle eikä pääomassa ole huomioitu kertyneitä korkoja.

VALMIIT KIINTEISTÖSIIJOITUKSET	2001			2000		
	Käypä arvo milj. €	Jakauma %	Tuotto-% käyvälle arvolle ilman valtion korko- tukea 31.12.	Käypä arvo milj. €	Jakauma %	Tuotto-% käyvälle arvolle ilman valtion korko- tukea 31.12.
Asunnot ¹⁾	113,6	35,0	5,4	111,4	39,1	5,9
Toimistot	79,5	24,5	8,3	78,9	27,7	7,6
Liiketilat	75,0	23,1	13,5	44,0	15,5	9,4
Teollisuus ja varastot	43,5	13,4	9,1	37,5	13,1	9,3
Muut	12,8	3,9	10,9	13,2	4,6	10,4
Yhteensä	324,5	100,0	7,6	285,0	100,0	7,6

¹⁾ Luvut eivät sisällä aravakiinteistöjä.

MAKSUN HOITOKUSTANNUSOSAN RIITTÄVYYS JA SIOJITUSTOIMINNAN HOITOKULUSUHDE

Eläketurvan hoitamiseen tarvittavat varat kerätään vakuutusmaksuun sisältyvässä hoitokustannusosassa. Maksun perusteet ovat samat kaikilla yhtiöllä, mutta itse hoitokustannusosan suuruus riippuu vakuutusten palkkasummista. Tällä hoitokustannusosalla kustannetaan korvaustoiminnan hoitokulut sekä vakuutusten hankinnasta, hoidosta ja yleisestä hallinnosta aiheutuvat kulut poistoiheen. Sijoitustoiminnan hoitokulut kustannetaan sijoitustoiminnan tuotoilla.

Muihin tuottoihin sisältyvät vakuutus-ten ilmoitusliikenteen laiminlyönnin johdosta asiakkailta perityt maksun korotukset ja YEL-hoitojärjestelmän

myynnistä saatu korvaus. Hoitokustannusosan positiivista kehitystä selittää tiukan kulubudjetoinnin lisäksi Eläke-Fennian liikekulujen kirjaamiskäytäntöön vuonna 2000 tehty

muutos, jonka mukaisesti ATK-järjestelmien rakentamiskustannukset aktiivoidaan taseeseen ja poistetaan sieltä käyttöönoton jälkeen liikekuluihin.

HOITOKUSTANNUSTULOS milj. €	2001	2000	1999	1998 pro forma
Vakuutustoiminta				
Maksun hoitokustannusosat	22,1	18,6	17,6	15,8
Muut tuotot	0,7	0,5	0,4	0,3
Toimintokohtaiset liikemenot	-19,0	-16,5	-17,3	-17,0
Muut kulut				
Hoitokustannustulos	3,9	2,5	0,7	-0,8
Liikekulut / tuotot, %	83,1	86,8	96,2	105,4
Sijoitustoiminta				
Sijoitustoiminnan liikekulut	-4,5	-3,4	-2,7	-2,7
Sijoitustoiminnan liikekulut / sitoutunut pääoma, %	0,12	0,10	0,09	0,10

YHTIÖN VAKAVARAISUUS JA ASIAKASHYVITYSTEN KEHITYS

Työeläkeyhtiön vakavaraisuutta mitataan toimintapääomalla ja sen suhteella yhtiön sijoitusomaisuuden riskipitoisuuden mukaan määräytyvään vakavaraisuusrajaan. Toimintapääoma muodostuu yhtiön omasta pääomasta, omaisuuden käypien arvojen ja kirjanpitoarvojen erotuksesta, osittamattomasta lisävakuutusvastuusta ja poistoerosta.

Asiakashyvytysrirolla on asetettu perusteissa ala- ja ylärajat, jotka ovat riippuvaisia yhtiön toimintapääoman ja vakavaraisuusrajan välisestä suh-

teesta. Vakavaraisuusaseman heikkeneminen tilanteesta 31.12.2000 näkyy asiakashyvytysrirolla pienemmissä edellisvuodesta.

Seuraavan sivun taulukoihin on koottu yhtiön vakavaraisuudessa tapahtuneet vaihtelut tilivuoden aikana ja vakavaraisuuden kehitystä kuvaavat aikasarjat vuosilta 1998 – 2001.

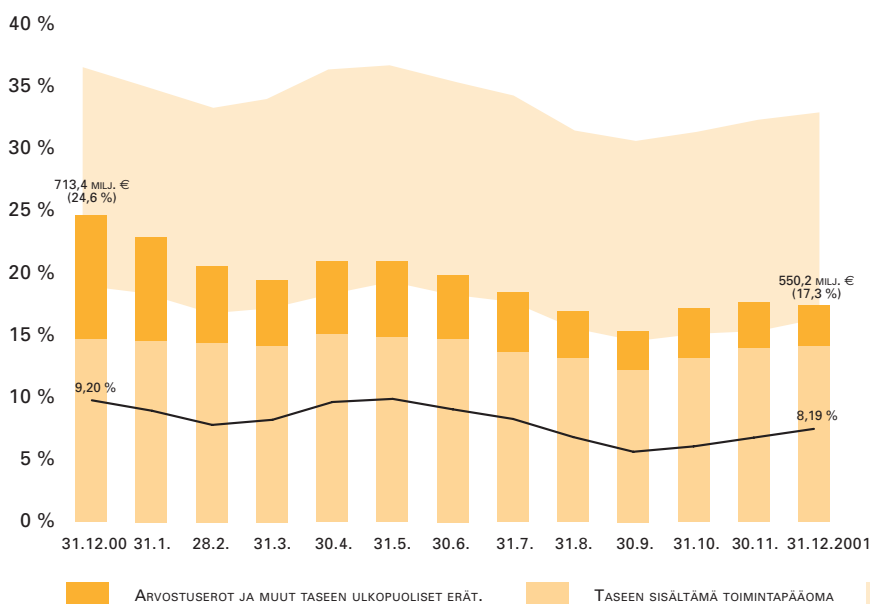
SIOJITUSTEN TUOTTO, VAKAVARAISUUS JA ASIAKASHYVITYKSET

	2001	2000	1999	1998 pro forma
Sijoitustoiminnan tuotto käyvin arvoin, milj. € ¹⁾	7,4	37,3	439,5	272,3
Tuotto prosentti sitoutuneelle pääomalle ¹⁾	0,2	1,1	14,8	10,1 ²⁾
Toimintapääoma, milj. €	550,2	713,4	830,5	489,9
Toimintapääoma / vastuuvélka, %	17,3	24,6	31,2	19,7
Toimintapääoma / vakavaraisuusraja	2,1	2,7	2,9	2,9
Tasotusvastuu, milj. €	223,0	204,0	184,3	148,3
Siirto asiakashyvytysriin, milj. €	6,3	12,5	17,7	15,8
Siirto asiakashyvytysriin / TEL-palkkasumma, %	0,25	0,55	0,85	0,83

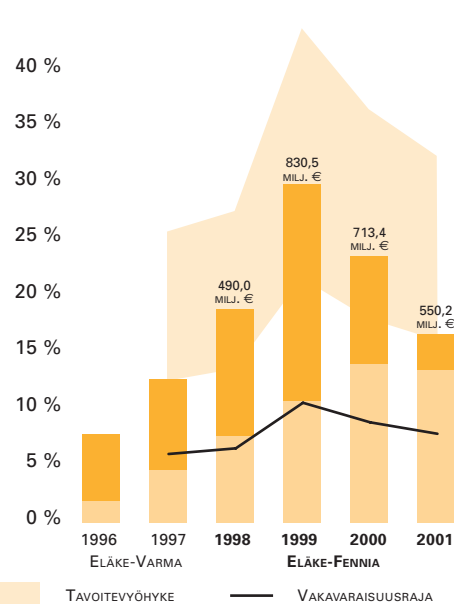
¹⁾ Sisältää sijoitustoiminnan kohdistamattomat kulut, liikekulut ja muut tuotot

²⁾ Vuoden 1998 tuotto prosentti on laskettu vuoden alun ja lopun käypien arvojen keskiarvolle eikä pääomassa ole huomioitu kertyviä korkoja

TOIMINTAPÄÄOMA JA VAKAVARAIUSKERTOIMET 31.12.2000 - 31.12.2001
(% VASTUUVELASTA)

VAKAVARAIUS TOIMINTAPÄÄOMA
JA SEN RAJAT (% VASTUUVELASTA)

TILIKAUDEN TULOSANALYYSI

Tulosanalyysiin on koottu yhteen ylijäämän lähteet eli sijoitustoiminnan tulos sisältäen arvostuserojen muutoksen, hoitokustannustulos, riskiliikkeen tulos sekä ylijäämän käyttökohteet.

Riskiliikkeen tulokseen vaikuttaa suoraan vakuutuskannan rakenne ja tulos kertoo, kuinka hyvin vakuutusmaksut ovat riittäneet eläketapahumista aiheutuneisiin kustannuksiin. Riskiliikkeen tulos oli Eläke-Fennian osalta 19,0 miljoonaa euroa vuonna 2001.

Yhtiön vakavaraisuutta kartutettiin siirtämällä osittamattomaan lisävakuutusvastuuseen 28,1 miljoonaa euroa ja asiakashyvityksiin eli ositettuun lisävakuutusvastuuseen siirrettiin 6,3 miljoonaa euroa.

TULOSANALYYSI

milj. €	2001	2000	1999	1998
				pro forma
Tuloksen synty				
Vakuutusliikkeen tulos	19,0	19,8	36,0	29,8
Sijoitustoiminnan tulos käyvin arvo				
Sijoitustoiminnan kirjanpidollinen tulos	25,5	137,9	70,5	39,5
Arvostuserojen muutos	-183,6	-158,1	-244,2	-106,4
Hoitokustannustulos	3,9	2,5	0,7	-0,8
Tulos yhteensä	-135,2	-84,1	347,8	170,5
Tuloksen käyttö ja varausten muutos				
Vakavaraisuuden muutos (lis + / väh -)				
Tasotusvastuu	19,0	19,8	36,0	29,8
Toimintapääoma	-160,6	-116,4	294,1	124,8
Siirto asiakashyvityksiin	6,3	12,5	17,7	15,8
Ehdotettu voitonjako	0,0	0,0	0,0	0,2
Yhteensä	-135,2	-84,1	347,8	170,5

TILINPÄÄTÖSSANASTO

Arvostusero

Omaisuiden käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus.

Asiakashyvyys

Yhtiön toimintapääoman ja vakavaraisuusaseman keskinäisestä suhteesta määräytyvä hyvitys, joka annetaan TEL-vakuutuksenottajille vakuutusmaksun alennuksena.

Hoitokustannustulos

Hoitokustannustulos lasketaan siten, että liikekulujen kattamista varten peritystä vakuutusmaksun hoitokustannusosasta vähennetään yhtiön liikekulut sijoitustoiminnan liikekuluja lukuun ottamatta.

Katettava vastuovelka

Katettavaan vastuovelkaan luetaan tilinpäätöksen vastuovelan lisäksi velka vastuunjakoon ja vakuutusmaksuista johtuvat velat vakuutuksenottajille. Yrittäjien eläkelain mukaisessa perusvakuutuksessa ei tällä hetkellä ole katettavaa vastuuta.

Lakisääteiset maksut

Eläke-Fennian osuus eläkelaitosten keskuslaitoksena toimivan Eläketurvakeskuksen kuluista.

Liikevaihto

Liikevaihto on vakuutusmaksutulo ennen luottotappioita ja jälleenvakuuttajien osuutta + sijoitustoiminnan tuotot + muut tuotot + myynnin yhteydessä realisoituneet tuloutetut arvonorotukset.

Mukautettu vakavaraisuus

Mukautetun vakavaraisuuden tarkoituksena on antaa kuva vakuutusyhtiön vakavaraisuudesta, kun otetaan huomioon sen omistukset muissa vakuutusyhtyrityksissä ja vähennetään ristiin rahoitus vakuutusyhtyritykseen kuuluvien muiden yritysten kanssa.

Ositettu lisävakuutusvastuu

Ositettuun lisävakuutusvastuuseen siirretään varoja käytettäväksi vakuutuksenottajille annettaviin asiakashyviksiin.

Osittamaton lisävakuutusvastuu

Osittamaton lisävakuutusvastuu on osa yhtiön toimintapääomaa ja se toimii puskurina sijoitustoiminnan tuottoihin liittyville heilahteluille.

Pääoma-arvo

Pääoma-arvo on tulevaisuudessa maksettavaksi erääntyvien yhden euron kokoisten eläke-erien summa. Pääoma-arvoa laskettaessa otetaan huomioon ihmisten jäljellä oleva elin-aika, kuolevuus ja sairastavuus ja kertyneelle jäljellä olevalle pääomalle hyvitetään 3 prosentin korko.

Riskiliikkeen tulos

Riskiliikkeen tulos kertoo yhtiön vastuulla olevan vakuutusliikkeen tuloksen. Se lasketaan vähentämällä riskin kattamista varten perityistä vakuutusmaksuista maksetut rahastoidut korvaukset.

Sijoitusallokaatio

Sijoitusomaisuus luokiteltuna omaisuuseriin käyvin arvoihin sisältäen kertyneet korot, rahat ja pankkisaamiset. Sijoitusten luokittelu eri ryhmiin vastaa virallista kirjanpitoa.

Sijoitustoiminnan kirjanpidollinen tulos

Sijoitustoiminnan kirjanpidollinen tulos lasketaan lisäämällä sijoitustoiminnan nettotuottoihin korkoerät, jotka tuloslaskelmassa sisältyvät muihin eriin ja vähentämällä vastuovelan korkovaatimus. Sijoitusomaisuuden nettotuotto pitää sisällään tuloutuneet arvomuutokset.

Sijoitustoiminnan tulos

Sijoitustoiminnan tulos lasketaan lisäämällä sijoitustoiminnan kirjanpidolliseen tulokseen omaisuuden arvostuserojen muutos.

Sijoitustoiminnan tuotto

Sijoitustoiminnan tuotto lasketaan sijoitusallokaatiota vastaaville sijoituslajeille aika- ja rahapainoitettua MWR-kaavaa käyttäen.

Sitoutunut pääoma

Markkina-arvoon arvostettu sijoitusvarallisuus kauden alussa lisätynä kuukausipainoilla painotetuilla kasvavirroilla. Sijoitusvarallisuuteen luetaan myös sijoitusten korkosaamiset sekä rahat ja pankkisaamiset.

Tasointuvastuu

Tasointuvastuu toimii puskurina vakuutusliikkeen heilahteluille. Vuosittain toteutuva positiivinen riskiliikkeen tulos viedään tasointuvastuuseen

ja negatiivinen tulos katetaan tasointuvastuusta.

Toimintapääoma

Toimintapääomalla tarkoitetaan sitä määrää jolla yhtiön varat käypiin arvoihin arvostettuina ylittävät yhtiön velat. Velkoihin ei tällöin lueta osittamatonta lisävakuutusvastuuta.

Vakavaraisuus

Työeläkeyhtiön vakavaraisuuden riittävyden seuranta perustuu riskiteoreettiseen tarkasteluun. Tämän tarkastelun perussuureena on ns. vakavaraisuusraja. Sen avulla määritellään kolme eri vakavaraisuusvyöhykettä: tavoite-, rajoitetun voitonjaon- ja kriisivyöhyke. Tavoitevyöhykkeen alaraja on vakavaraisuusrajan kaksinkertainen määrä ja yläraja nelinkertainen määrä. Vakavaraisuusraja ja vyöhykkeet määritellään prosentteina yhtiön vastuuvastausta. Mitä riskipitoisempi yhtiön sijoitusallokaatio on, sitä korkeampi on vakavaraisuusraja.

Vakuutustekninen vastuovelka

Yhtiön vakuutussopimuksista aiheutuva vastuu muodostuu vakuutusmaksuvastuusta ja korvausvastuusta. Vakuutusmaksuvastuu on arvio tuleviin vakuutustapahtumiin perustuvien eläkesuoritusten pääoma-arvosta vähennettynä odotettavissa olevien tulojen pääoma-arvolla. Korvausvastuuseen varataan tilinpäätöksessä jo sattuneiden eläketapahtumien tulevaisuudessa maksettavat korvaukset. Ositettu ja osittamaton lisävakuutusvastuu luetaan vakuutusmaksuvastuuseen ja tasointuvastuu luetaan korvausvastuuseen.

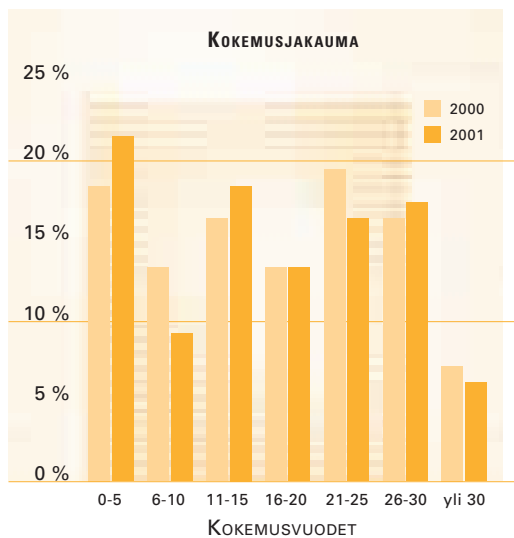
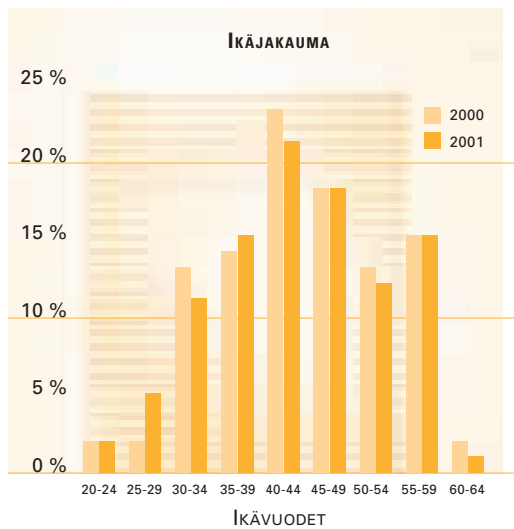
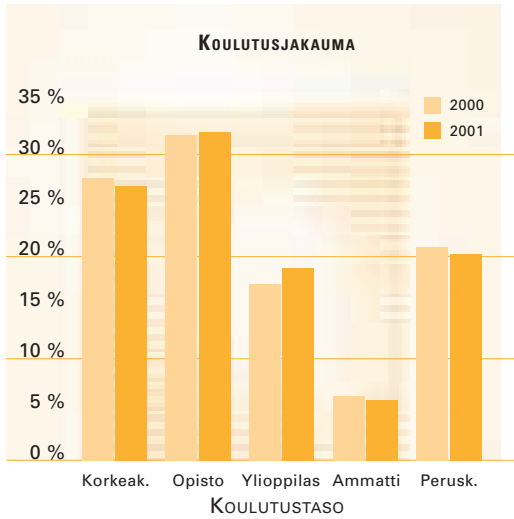
Vastuuvelan korkovaatimus

Vastuuvelan korkovaatimus on vastuuvälille hyvitetty vähimmäiskorko. Sen määrittää ns. laskuperustekorko, jonka sosiaali- ja terveysministeriö on vahvistanut.

Vastuuvelkaa kattava omaisuus

Yhtiön omaisuus on jaettu kahdeksaan ryhmään sijoitusten turvaavuuden perusteella. Kullekin ryhmälle on määritelty osuudet, jonka ne voivat enintään vastuuvastausta kattaa. Vastuuvastausta kattava omaisuus arvostetaan pääsääntöisesti käypään arvoon.

HENKILÖSTÖ

Syksyllä 2001 aloitettiin henkilöstöstrategiatyö, jossa ovat mukana myös henkilöstön edustajat. Sen yhteydessä täsmennetään henkilöstövisiota ja määritellään visioon liittyvät strategiset tavoitteet. Vision lähtökohdaksi nousee asiakkaan työeläkeyhtiöltään edellyttämä vankka asiantuntemus, jota Eläke-Fennian henkilöstöpolitiikka tukee mahdollisimman tehokkaasti. Henkilöstöstrategia on tarkoitus esitellä Eläke-Fennian hallituksen hyväksyttäväksi keväällä 2002.

VAHVISTUSTA ASIAKASYHTEYKSIIN

Eläke-Fennian vakinaisessa palveluksessa 31.12.2001 oli 215 henkilöä. Saman verran oli palveluksessa olevien lukumäärä vuoden aikana keskimäärin.

Yhtiön palvelukseen tuli vuoden 2001 aikana 20 henkilöä. Lisäksi kuusi määräaikaista työsuhdetta vakinaistettiin. Asiakasyhteisissä vahvistettiin suurasiakkaiden hoitopalveluita ja siihen liittyvä henkilöstösiirto kasvatti Eläke-Fennian henkilöstöä kahdeksalla henkilöllä. Muilta osin henkilöstö on lisääntynyt tasaisesti koko yhtiössä. Palveluksesta erosi 10 henkilöä. Henkilöstön vaihtuvuus oli 4,1 prosenttia.

Eläkefennialaisista noin 26 prosenttia on suorittanut korkeakoulututkinnon ja 31 prosenttia opistotasaisen tutkinnon. Uusista toimihenkilöistä 37 prosentilla on korkeakoulututkinto ja 42 prosentilla opistotasainen tutkinto.

Tulijoiden keski-ikä oli 37,7 vuotta ja koko henkilöstön keski-ikä viime vuoden lopussa 44,4 vuotta. Miehiä henkilöstöstä on 31 prosenttia ja naisia 69 prosenttia.

Vakuutusalan työkokemusta eläkefennialaisilla on takanaan keskimäärin 17 vuotta. Yli 20 vuotta alalla olleita on henkilöstöstä 39 prosenttia ja 11 – 20 vuotta alalla olleita 31 prosenttia.

Joulukuussa solmitut yhteistyösopimukset laajentavat Eläke-Fennian palvelupisteiden määrän aikaisemmasta runsaasta kuudestakymmenestä parhaimmillaan lähes tuuhanteen. Sen myötä lisääntyy erilaisten tukitoimintojen ja asiakasyhteishenkilöiden sekä kenttähenkilöstön kouluttajien tarve. Eläke-Fennia on henkilöstösuunnitelmissaan varautunut siihen, että lähivuosina henkilöstömäärä kasvaa edelleen aluksi asiakasyhteisissä ja sitten myös vakuutus- ja eläkepalveluissa.

LISÄOPPIA KOULUTUKSELLA

Eläkefennialaiset osallistuivat vuoden 2001 aikana sekä Fennia-ryhmän yhteisen Fennia Akatemian että ulkopuolisten kouluttajien järjestämään koulutukseen. Koulutukseen käytetyt panostukset ovat nousseet edellisvuodesta. Yhteensä koulutukseen käytettiin 356 862 euroa, mikä tekee 1 660 euroa työntekijää kohti.

Henkilöstön hyvinvoinnin tukemiseen käytettiin vuoden 2001 aikana noin 11 800 euroa.

Vuonna 2000 aloitettua kannustepalkkiokokeilua jatkettiin vuonna 2001. Kannustepalkkiot määräytyvät sekä yhtiökohtaisen tuloksen että tiimi- tai henkilökohtaisten tulosten perusteella. Kannustepalkkioita maksettiin edellisen vuoden mittareiden toteuman perusteella ilman sosiaalikuluja yhteensä 194 177 euroa.

KIINTEISTÖ-FENNIAN HENKILÖSTÖ

Fennia-ryhmän kiinteistöpalvelut on keskitetty Kiinteistö-Fenniaan, jonka vakinaisen henkilöstön määrä 31.12.2001 oli 21 henkilöä. Henkilöstön keski-ikä oli 42,5 vuotta. Kiinteistö-Fennia kuuluu samaan konserniin Eläke-Fennian kanssa ja ostaa henkilöstöhallinnon palvelut Eläke-Fennialta.

ELÄKE-FENNIAN NEUVOTTELUKUNNAT 31.12.2001

■ ELÄKEASIAIN NEUVOTTELUKUNTA

Jukka Vainio
johtaja
Keskinäinen vakuutusyhtiö
Eläke-Fennia
Helsinki
puheenjohtaja

Jukka Karhu
asiamies
Palvelutyöntajat ry
Helsinki

Pekka Kähkönen
johtaja
Tekniikan Akateemisten
Liitto TEK ry
Helsinki

Raimo Kärnä
työsuojeleusihiteeri
Metallityöväen Liitto ry
Helsinki

Hannu Saimanen
johtaja
Puu- ja erityisalojen
työttömyyskassa
Helsinki

Markku Salomaa
lakimies
Toimihenkilökeskusjärjestö
STTK ry
Helsinki

Markus Äimälä
varatuomari
Teollisuuden ja Työnanta-
jain Keskusliitto
Helsinki

Seppo Mattila
ylilääkäri
Keskinäinen vakuutusyhtiö
Eläke-Fennia
Helsinki
asiantuntijajäsen

■ VAKUUTETTUIJEN NEUVOTTELUKUNTA

Jouko Malinen
pääsuunnittelija
Novo Group Oyj
Helsinki
puheenjohtaja

Tom Roth
työnjohtaja
Suomen Turistiauto Oy
Helsinki
varapuheenjohtaja

Pertti Asikanius
konttorinhoitaja
Keski-Uusimaa Oy
Sipoo

Taiju Eerikäinen
sairaanhoitaja
A-Klinikkasäätiö
Helsinki

Sinikka Hyypä
varastotyöntekijä
Kokkolan Halpa-Halli Oy
Kokkola

Esa Ikkeliä
projektipäällikkö
Are Oy
Jyväskylä

Helena Joenkoski
tuotekokooja
Kemppi Oy
Lahti

Toivo Juntunen
ostopäällikkö
Kemppi Oy
Lahti

Seppo Kurki
faktori
Uusimaa Oy
Porvoo

Maija Levonpää
puutyöläinen
Metsäpuu Oy
Loimaa

Tuija Linna
toimitusvalvoja
Schenker-BTL Oy
Helsinki

Mauri Nevalainen
osastopäällikkö
Kemppi Oy
Lahti

Heli Mäkinen
leipuri
Primulan Leipomot Oy
Helsinki

Raimo Paavola
yhdistelmäajoneuvon
kuljettaja
Novo Group Oyj
Helsinki

Juhani Parmonen
kivityömie
Mittakivi Oy
Juuka

Johanna Rajala
myyjä
H&M Hennes&Mauritz Oy
Turku

Kalevi Saarinen
valmistuspäällikkö
Mariodos Oy
Virkkala

Vuokko Toivola
tarkastaja
Pola Oy
Lappeenranta

Arvi Tuomarmäki
sähköasentaja
Hella Lighting Finland Oy
Salo

■ TYÖNANTAJIEN JA YRITTÄJIEN NEUVOTTELUKUNTA

Juhani Enkovaara
toimitusjohtaja
Ehon Leipomo Oy
Helsinki
puheenjohtaja

Seppo Suuriniemi
toimitusjohtaja
Vammalan Konepaja Oy
Vammala
varapuheenjohtaja

Rabbe Grönblom
hallituksen puheenjohtaja
Kotipizza Oyj
Vaasa

Jarmo Halonen
toimitusjohtaja
Elecster Oyj
Toijala

Björn Hartman
toimialajohtaja
Oy C.J. Hartman Ab
Vaasa

Timo Hietala
toimitusjohtaja
TH-Laite Oy
Rovaniemi

Reijo Jokela
toimitusjohtaja
Suomen Broiler Oy
Masku

Tuomo Järvinen
hallituksen puheenjohtaja
Esski Oy
Hollola

Kari Kaarnalahti
hallituksen puheenjohtaja
SKS-Tekniikka Oy
Vantaa

Jouko Karttunen
toimitusjohtaja
Tiliaktiiva Oy
Helsinki

Pasi Lohikko
toimitusjohtaja
Tunturi Oy Ltd.
Turku

Martti Paunu
toimitusjohtaja
Vainö Paunu Oy
Tampere

Arto Pohto
talousjohtaja
Lillbacka Oy
Kauhava

Heikki Rinta-Rahko
toimitusjohtaja
Kurikan Keskus-Optiikka
Ky
Kurikka

Pertti J. Siikarla
toimitusjohtaja
Yrittäjien Oikeussuoja Oy
Helsinki

Kaj Ström
toimitusjohtaja
Oy Motoral Ab
Helsinki

Esko Torssonen
varatoimitusjohtaja
Suomen Kiitoautot Oy
Kuopio

Jaakko Valkamo
hallituksen puheenjohtaja
Oy Primula Ab
Helsinki

Lennart Varjo
toimitusjohtaja
Hella Lighting Finland Oy
Salo

Reijo Vauhkonen
teollisuusneuvos
Tulikivi-konserni
Juuka

Arvo Viinonen
hallituksen puheenjohtaja
Kojaltek Oy
Oulu

Olli Vilppunen
toimitusjohtaja
LSK-Electrics Oy
Lahti

Pertti Vuorio
toimitusjohtaja
Salon Seudun Puhelin Oy
Salo

FENNIA-RYHMÄN NEUVOTTELUKUNNAT

Fennia-ryhmän alueelliset neuvottelukunnat ovat aktiivisia luottamuselimiä, jotka valvovat ja edistävät palvelujen saatavuutta toimialueellaan. Ne valvovat myös vakuutustenottajien etuja osallistumalla tuotekehitystyöhön tiiviissä vuorovaikutuksessa Fennia-ryhmän yhtiöiden kanssa. Alueellisia neuvottelukuntia on 14.

■ ETELÄINEN ALUE

Mikko Sillanpää
toimitusjohtaja
puheenjohtaja

Asko Ahlbom
toimitusjohtaja

Christian Degerman
toimitusjohtaja

Sandor Devenyi
toimitusjohtaja

Sonja Johansson
toimitusjohtaja

Tuomo Juntunen
toimitusjohtaja

Veijo Kallioinen
toimitusjohtaja

Hannu Kanninen
autoilija

Jorma Kero
toimitusjohtaja

Torsti Koskinen
toimitusjohtaja

Ilpo Kuusialo
talousjohtaja

Heikki Laakso
toimitusjohtaja

Harri Laine
toimitusjohtaja

Tapio Manner
toimitusjohtaja

Bjarne Mattsson
toimitusjohtaja

Matti Mertjärvi
toimitusjohtaja

Mika Mäkinen

Krister Nyberg
toimitusjohtaja

Veijo Ohtonen
toimitusjohtaja

Kari Paasikoski
autoilija

Jaakko Pajula
toimitusjohtaja

Kari Peltonen
toimitusjohtaja

Carl-Johan Sandström
toimitusjohtaja

Hans Siggberg
toimitusjohtaja

Hans Staffans
toimitusjohtaja

Tapio Uimonen
toimitusjohtaja

Marjo Veitonmäki
talousjohtaja

Rauno Vennola
toimitusjohtaja

Jan Vikström
toimitusjohtaja

Raimo Vilen
toimitusjohtaja

Marjatta Viljamaa
toimitusjohtaja

Jari Väyrynen
toimitusjohtaja

Heikki Yläräkkölä
toimitusjohtaja

■ VARSINAIS-SUOMI

Reijo Jokela
toimitusjohtaja
puheenjohtaja

Simo Andersson
toimitusjohtaja

Olavi Förbom
toimitusjohtaja

Heikki Kiviluoto
toimitusjohtaja

Turkka Lehtinen
toimitusjohtaja

Veikko Lehtola
talousjohtaja

Olli Noramaa
toimitusjohtaja

Risto Pyysalo
toimitusjohtaja

Jaakko Rantanen
toimitusjohtaja

Jouni Sopula
toimitusjohtaja

Karl-Magnus Spiik
liikkeenharjoittamisen
konsultti

Juhani Vainio
liikenneneuvos

Henri Wibom
toimitusjohtaja

■ SATAKUNTA

Risto Ylitalo
hallituksen
puheenjohtaja
puheenjohtaja

Juhani Aalto
toimitusjohtaja

Jarmo Hyttinen
toimitusjohtaja

Petri Jyrkiäinen
toimitusjohtaja

Eero Kesti
toimitusjohtaja

Erkki Mäkinen
toimitusjohtaja

Pertti Nordman
toimitusjohtaja

Outi Oras
toimitusjohtaja

Jouko Paukkunen
toimitusjohtaja

Lauri Pörsti
toimitusjohtaja

Juha Rauhanen
toimitusjohtaja

Simo Raukola
toimitusjohtaja

Kari Sallinen
toimitusjohtaja

Paavo Sorvakkö
toimitusjohtaja

■ KAAKKOINEN ALUE

Ari Kajjansinkko
myyntijohtaja
puheenjohtaja

Esa Konsti
toimitusjohtaja

Jukka Luukko
toimitusjohtaja

Aapo Majuri
toimitusjohtaja

Toivo Malinen
hallituksen puheenjohtaja

Pekka Marttunen
toimitusjohtaja

Seppo Mikkola
toimitusjohtaja

Markku Mäkeläinen
yrittäjä

Kalevi Pietilä
toimitusjohtaja

Kari Puuperä
toimitusjohtaja

Juhani Puuskari
toimitusjohtaja

Pentti Rantala
toimitusjohtaja

Risto Rantanen
toimitusjohtaja

Pentti Seesvaara
toimitusjohtaja

Markku Sievänen
toimitusjohtaja

Kari Sinkko

Hannu Summanen
toimitusjohtaja

Markku Suutari
toimitusjohtaja

Juha Taavila
toimitusjohtaja

Erkki Talonpoika
toimitusjohtaja

Pertti Teppola
toimitusjohtaja

Jouko Toivonen
toimitusjohtaja

Olli Vilppunen
toimitusjohtaja

■ HÄME

Pertti Liljeroos
toimitusjohtaja
puheenjohtaja

Tapani Elomaa
toimitusjohtaja

Antti Haavisto
toimitusjohtaja

Pasi Heino
myyntijohtaja

Kari Horsmalahiti
toimitusjohtaja

Matti Janhunen
toimitusjohtaja

Risto Koivisto
toimitusjohtaja

Matti Koskenkorva
toimitusjohtaja

Lars Kuoppala
toimitusjohtaja

Jyrki Lahtinen
toimitusjohtaja

Pertti Lehto
toimitusjohtaja

Pekka Paldanius
varatuomari

Erkki Peltonen
toimitusjohtaja

Hannu Penttilä
toimitusjohtaja

Jalo Pirhonen
toimitusjohtaja

Erkka Rantala
toimitusjohtaja

Jarmo Siren
toimitusjohtaja

Jouni Suokas
toimitusjohtaja

Seppo Suuriniemi
toimitusjohtaja

Mika Tonttila
toimitusjohtaja

Ismo Tuomi
toimitusjohtaja

Taisto Vainio
toimitusjohtaja

Kirsti Vasama
taloustieteen maisteri

Mauno Virtanen
toimitusjohtaja

Pekka Visuri
toimitusjohtaja

Kalevi Vuorisalo
toimitusjohtaja

■ LÄNTINEN ALUE

Heikki Rinta-Rahko
toimitusjohtaja
puheenjohtaja

Alf Ahlbäck
toimitusjohtaja

Kari Ala-Korpela
varatoimitusjohtaja

Leif Back
toimitusjohtaja

Nils Back
teknillinen johtaja

Jan-Anders Bonden
toimitusjohtaja

Bo Eklund
toimitusjohtaja

Leif Enberg
hallituksen puheenjohtaja

Pekka Haapanen
toimitusjohtaja

Marco Hautakoski
toimitusjohtaja

Mervi Jokela
toimitusjohtaja

Erkki Jyllilä
toimitusjohtaja

Pauli Kankaanpää
toimitusjohtaja

Asko Karrola
toimitusjohtaja

Virpi Keskimäki
toimitusjohtaja

Eero Koivisto
toimitusjohtaja

Max Kronholm
toimitusjohtaja

Börje Linden
toimitusjohtaja

Pekka Luoma
toimitusjohtaja

Alf Norrgård
toimitusjohtaja

Trygve Nystedt
toimitusjohtaja

Esa Ojala
toimitusjohtaja

Pauli Ojala
toimitusjohtaja

Björn Palm
toimitusjohtaja

Eija Plusisaari
hallituksen
puheenjohtaja

Harri Pomoell
hallituksen
puheenjohtaja

Kari Risberg
toimitusjohtaja

Kaj Rönnlund
hallituksen
puheenjohtaja

Juha Saarnio
toimitusjohtaja

Jarl Stenmark
toimitusjohtaja

Mauri Vähämäa
toimitusjohtaja

Jens Österberg
toimitusjohtaja

■ JYVÄSKYLÄ

Ari Rikama
toimitusjohtaja
puheenjohtaja

Erkki Hämäläinen
toimitusjohtaja

Erkki Jaatinen
toimitusjohtaja

Kimmo Kovala
toimitusjohtaja

Pertti Lahtinen
toimitusjohtaja

Pekka Lehmuusaari
toimitusjohtaja

Anna-Liisa Lehtinen
yrittäjä

Raimo Leikas
toimitusjohtaja

Seppo Leppänen
toimitusjohtaja

Tea Mäkeläinen
toimitusjohtaja

Esa Oranen
talousjohtaja

Martti Paananen
toimitusjohtaja

Mikko Pekkanen
toimitusjohtaja

Aimo Pekkarinen
toimitusjohtaja

Antti Puttonen
toimitusjohtaja

Ari Rautiainen
toimitusjohtaja

Paavo Sairanen
toimitusjohtaja

Martti Strömberg
toimitusjohtaja

Kaija Taipale
toimitusjohtaja

■ JOENSUU

Jouni Mönkkönen
toimitusjohtaja
puheenjohtaja

Arvo Havukainen
toimitusjohtaja

Teuvo Kettunen
toimitusjohtaja

Teuvo Kontturi
toimitusjohtaja

Simo Kuittinen
toimitusjohtaja

Risto Leppänen
toimitusjohtaja

Veli-Matti Savolainen
toimitusjohtaja

Seppo Turunen
toimitusjohtaja

■ KUOPIO

Esko Torssonen
varatoimitusjohtaja
puheenjohtaja

Matti Eestilä
toimitusjohtaja

Risto Finne
toimitusjohtaja

Pekka Halonen
toimitusjohtaja

Kalervo Huhtinen
toimitusjohtaja

Jouko Kauhanen
toimitusjohtaja

Osmo Kaulamo
toimitusjohtaja

Mikko Lyytinen
toimitusjohtaja

Paavo Romunen
toimitusjohtaja

Hannu Rytönen
toimitusjohtaja

Reijo Räsänen
toimitusjohtaja

Jouko Seppänen
toimitusjohtaja

Pertti Taskinen
toimitusjohtaja

■ POHJOIS- POHJANMAA

Risto Korpi
toimitusjohtaja
puheenjohtaja

Sakari Aine
toimitusjohtaja

Reima Hurskainen
yrittäjä

Simo Kallio
apteekkari

Risto Karjalainen
toimitusjohtaja

Jorma Koramo
toimitusjohtaja

Matti Korkiakoski
yrittäjä

Eero Koskelainen
toimitusjohtaja

Lippo Mikola
toimitusjohtaja

Vilho Pekkala
toimitusjohtaja

Pertti Pouru
toimitusjohtaja

Eeva Salmi
toimitusjohtaja

Ari Tuppurainen
toimitusjohtaja

■ MERI-LAPPI

Olavi Numminen
toimitusjohtaja
puheenjohtaja

Anne Juopperi
markkinointipäällikkö

Kyösti Kaihu
toimitusjohtaja

Martti Kankaanranta
toimitusjohtaja

Risto Kantola
paikallisjohtaja

Ossi Kosonen
toimitusjohtaja

Matti Kurttio
toimitusjohtaja

Reeta Laitinen
yrittäjä

Ossi Pantsar
toimitusjohtaja

Paavo Pitkänen
toimitusjohtaja

Heikki Syväjärvi
yrittäjä

Erkki Väisänen
toimitusjohtaja

■ KAINUU

Jaakko Kyllönen
konttoripäällikkö
puheenjohtaja

Timo Jaaranen
toimitusjohtaja

Raija Korhonen
toimitusjohtaja

Yrjö Moilanen
toimitusjohtaja

Martti Palviainen
toimitusjohtaja

Juhani Seppänen
asianajaja

Jorma Sippo
toimitusjohtaja

Kari Sirviö
toimitusjohtaja

Martti Törrönen
toimitusjohtaja

■ LAPPI

Unto Penttinen
toimitusjohtaja
puheenjohtaja

Tomi Gröhn
liikennejohtaja

Mauri Haataja
toimitusjohtaja

Timo Hietala
toimitusjohtaja

Mika Junttari
toimitusjohtaja

Pentti Jussila
toimitusjohtaja

Mikko Kempainen
toimitusjohtaja

Aarno Kostamo
toimitusjohtaja

Jouni Leppänen
toimitusjohtaja

Seppo Litola
toimitusjohtaja

Esko Niemelä
liikennejohtaja

Antti Peuna
toimitusjohtaja

Olli Salo
toimitusjohtaja

Pekka Seppänen
kauppias

Seppo Tekoniemi
toimitusjohtaja

Tapio Tuomilaakso
toimitusjohtaja

Jussi Uotila
toimitusjohtaja

Reino Vierelä
toimitusjohtaja

■ ETELÄ-HÄMEEN VAKUUTUSPALVELU OY

Reijo Talja
toimitusjohtaja
puheenjohtaja

Erkki Huopainen
toimitusjohtaja

Aulis Laaksonen
toimitusjohtaja

Juha Leppänen
toimitusjohtaja

Olli Puputti
liikkeenharjoittaja

Sakari Virtanen
toimitusjohtaja

Teuvo Zetterman
toimitusjohtaja

FENNIA-RYHMÄN PALVELUKONTTORIT

63300 ALAVUS
Järviluomantie 6
puh. 010 503 2800
faksi 010 503 2805

02100 ESPOO
Tapiontori
puh. 010 503 3860
puh. 010 503 3861 *
faksi 010 503 3871

• **02600 ESPOO**
Timpurinkuja 3
Leppävaaran
Vakuutuspalvelu Oy
puh. 010 503 4540
faksi 010 503 4543

30100 FORSSA
Kartanonkatu 12
puh. 010 503 2560
faksi 010 503 2566

85800 HAAPAJÄRVI
Hiljalankatu 7
puh. 010 503 2700
faksi 010 503 2706

18100 HEINOLA
Kauppakatu 8
puh. 010 503 2680
faksi 010 503 2685

00520 HELSINKI
Asemamiehenkatu 3
puh. 010 503 3780
puh. 010 503 3781 *
faksi 010 503 5300

00100 HELSINKI
Fredrikinkatu 57
puh. 010 503 3820
puh. 010 503 3821 *
faksi 010 503 3830

00440 HELSINKI
Hopeatie 2
puh. 010 503 5780
puh. 010 503 5781 *
faksi 010 503 5783

00930 HELSINKI
Itäkeskus
Turunlinnantie 10
puh. 010 503 3750
puh. 010 503 3751 *
faksi 010 503 3763

05800 HYVINKÄÄ
Hämeenkatu 22
puh. 010 503 2220
puh. 010 503 2221 *
faksi 010 503 2229

13100 HÄMEENLINNA
Kasarmikatu 7
puh. 010 503 2540
puh. 010 503 2541 *
faksi 010 503 2548

74100 IISALMI
Savonkatu 27
puh. 010 503 3560
puh. 010 503 3561 *
faksi 010 503 3563

55100 IMATRA
Lappeentie 14
puh. 010 503 2970
faksi 010 503 2975

80100 JOENSUU
Torikatu 29 A
puh. 010 503 2300
puh. 010 503 2301 *
faksi 010 503 2315

40100 JYVÄSKYLÄ
Yliopistonkatu 34
puh. 010 503 4600
puh. 010 503 4601 *
faksi 010 503 4618

04400 JÄRVENPÄÄ
Sibeliuksenkatu 14
puh. 010 503 2200
puh. 010 503 2201 *
faksi 010 503 2209

87100 KAJAANI
Lönnotinkatu 8
puh. 010 503 3280
puh. 010 503 3281 *
faksi 010 503 3289

10300 KARJAA
Kauppiaankatu 6
puh. 010 503 3320
puh. 010 503 3321 *
faksi 010 503 3323

62200 KAUHAVA
Lauttamuksentie 6 a 2
puh. 010 503 2770
faksi 010 503 2776

94100 KEMI
Keskuspuistokatu 11
puh. 010 503 3240
puh. 010 503 3241 *
faksi 010 503 3246

04200 KERAVA
Aleksis Kiven tie 14
puh. 010 503 3380
puh. 010 503 3381 *
faksi 010 503 3385

42700 KEURUU
Keuruuntie 15
puh. 010 503 4630
faksi 010 503 4634

02400 KIRKKONUMMI
Kirkkotallintie 4
puh. 010 503 3400
puh. 010 503 3401 *
faksi 010 503 3405

67100 KOKKOLA
Torikatu 18
puh. 010 503 3640
puh. 010 503 3641 *
faksi 010 503 3656
faksi 010 503 3655 *

48100 KOTKA
Kirkkokatu 18
puh. 010 503 2950
faksi 010 503 2957

45100 KOUVOLA
Keskikatu 6
puh. 010 503 2920
faksi 010 503 2932

70100 KUOPIO
Puijonkatu 30
puh. 010 503 3700
puh. 010 503 3701 *
faksi 010 503 3703

61300 KURIKKA
Asematie 1
puh. 010 503 2820
faksi 010 503 2827

15110 LAHTI
Aleksanterinkatu 12
puh. 010 503 2840
faksi 010 503 2873
faksi 010 503 2872 *

53100 LAPPEENRANTA
Valtakatu 52
puh. 010 503 3970
faksi 010 503 3979

81700 LIEKSA
Koulukatu 8
puh. 010 503 3620
puh. 010 503 3621 *
faksi 010 503 3623

08100 LOHJA
Laurinkatu 40
puh. 010 503 3920
puh. 010 503 3921 *
faksi 010 503 3923

07900 LOVIISA
Kuningattarenkatu 18
puh. 010 503 3460
puh. 010 503 3461 *
faksi 010 503 3466

50100 MIKKELI
Porrassalmenkatu 17 B
puh. 010 503 3600
puh. 010 503 3601 *
faksi 010 503 3603

37100 NOKIA
Pirkkalaistori 6
puh. 010 503 4580
faksi 010 503 4583

64200 NÄRPIÖ
Hagagård
puh. 010 503 2640
faksi 010 503 2647

90100 OULU
Torikatu 22
puh. 010 503 3200
puh. 010 503 3201 *
faksi 010 503 3215
faksi 010 503 3214 *

21600 PARAINEN
Rantatie 24
puh. 010 503 3680
faksi 010 503 3685

95700 PELLO
Pellontie 23
puh. 010 503 3520
puh. 010 503 3521 *
faksi 010 503 3523

76100 PIEKSÄMÄKI
Myllykatu 14
puh. 010 503 4660
faksi 010 503 4665

68600 PIETARSAARI
Isokatu 13
puh. 010 503 2660
faksi 010 503 2669

28100 PORI
Nortamonkatu 3
puh. 010 503 2350
puh. 010 503 2351 *
faksi 010 503 2364

06100 PORVOO
Mannerheiminkatu 16
puh. 010 503 3360
puh. 010 503 3361 *
faksi 010 503 3367

92100 RAAHE
Kirkkokatu 45
puh. 010 503 2580
puh. 010 503 2581 *
faksi 010 503 2584

26100 RAUMA
Kalliokatu 24
puh. 010 503 2400
puh. 010 503 2401 *
faksi 010 503 2408

• **11100 RIIHIMÄKI**
Hämeenkatu 9 - 15
Etelä-Hämeen
Vakuutuspalvelu Oy
puh. 010 503 3340
puh. 010 503 3341 *
faksi 010 503 3346

96200 ROVANIEMI
Pekankatu 4
puh. 010 503 3300
puh. 010 503 3301 *
faksi 010 503 3311

24100 SALO
Horninkatu 7
puh. 010 503 2330
puh. 010 503 2331 *
faksi 010 503 2336

57100 SAVONLINNA
Possenkatu 4
puh. 010 503 4680
faksi 010 503 4686

60100 SEINÄJOKI
Kalevankatu 10
puh. 010 503 2740
puh. 010 503 2741 *
faksi 010 503 2758

25900 TAALINTEHDAS
Sparbacken
puh. 010 503 2900
faksi 010 503 2904

10600 TAMMISAARI
Ystadinkatu 8
puh. 010 503 3900
puh. 010 503 3901 *
faksi 010 503 3907

33100 TAMPERE
Hämeenkatu 4
puh. 010 503 2420
puh. 010 503 2450 *
faksi 010 503 2448

33100 TAMPERE
Verkatehtaankatu 12
puh. 010 503 2421
faksi 010 503 2447

95400 TORNIO
Välikatu 15
puh. 010 503 3260
puh. 010 503 3261 *
faksi 010 503 3266

20100 TURKU
Yliopistonkatu 31
puh. 010 503 2240
puh. 010 503 2241 *
faksi 010 503 2269
faksi 010 503 2268 *

23500 UUSIKAUPUNKI
Rauhankatu 6
puh. 010 503 2380
faksi 010 503 2384

65100 VAASA
Kauppapuistikko 15
puh. 010 503 2600
puh. 010 503 2601 *
faksi 010 503 2624

37600 VALKEAKOSKI
Kauppatori 4
puh. 010 503 2520
faksi 010 503 2526

38200 VAMMALA
Puistokatu 26
puh. 010 503 2470
faksi 010 503 2477

01600 VANTAA
Iskoskuja 3, Myyrmanni
puh. 010 503 4560
puh. 010 503 4561 *
faksi 010 503 4563

01300 VANTAA
Tikkuraitti 17
puh. 010 503 3940
puh. 010 503 3941 *
faksi 010 503 3955
faksi 010 503 3954 *

78200 VARKAUS
Kauppakatu 36
puh. 010 503 4640
faksi 010 503 4645

34800 VIRRAT
Pääskyntie 6
puh. 010 503 2500
faksi 010 503 2505

84100 YLIVIESKA
Kauppakatu 10
puh. 010 503 2720
faksi 010 503 2728

• Franchise-yhtiö
* Puhelin ja faksi
yritysasiakkaille.

Fenniapalvelu
010 503 8808

arkisin klo 8 - 20
paikallispuhelun hinnalla
kaikkialta Suomesta.

